

Xowa' in t'aja'

an abatwáletsik

In ulu na Dios abal ne'ech kin abtsi an ti T'okat Ejattaláb an belomtsik

1 Pulek Teófilo, ban jidhtal úw xi tu dhutsunsi, u dhutsa' ejtal xowa' na Jesús in t'aja' ani in ok'tsixna' tam ti tujeyk'i ejtal jeché' ²ani asta tam tin bajaw na k'ítsá xowk'i ti k'adhích walk'i'. Tam ti yabél k'adhinek walk'i', in tak'iy nin abatwálejiltsik xin takwyám tin cháp an T'okat Ejattaláb abal kin cho'óbna'tsik xant'éy ne'ech kin t'aja'. ³Tam ti chemdhá na Jesús ani ejnekich ti ít, in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al nin abatwálejiltsik. Tin nakíl chab inik a k'ítsá, in óntsi kin xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al jajá'tsik ke tsubax lejtal ti ejnek ti ít. U t'íltsinaltsik k'al na Jesús xan tu tak'ix na Dios.

⁴Tam ti bél k'wajat junax k'al an abatwáletsik, utsantsik k'al na Jesús abal yab ka kaletsik ban bitsow Jerusalén. Enché' ti utsantsik:

—Ka aytsitsik an T'okat Ejattaláb xin ulúmal nu Táta' ke ne'ech ka tsích, jelt xan ti Naná' tu utsámaltsik. ⁵Tsubax k'ejle, na Juan pújlách k'al i ja', por té' cháb óx a

k'ítsá ne'ech ka bach'utsik an T'okat Ejattaláb.

Na Jesús k'adhích walk'i'

⁶Konyat tám enché' na Jesús k'al xi ta' ti junkunéksik:

—Ajátik, íxo'ichxe' ti ne'ech ka t'aja' abal yabich ku k'wajay tak'nél k'al i píl inik wawá' xu israelita?

⁷Tók'oyattsik enché' k'al na Jesús:

—Yab tatá'tsik a lujyal ka cho'óbna' xowk'i o xowa' ne'ech kin t'aja' an Táta'láb xi tokot Jajá'k'i in ko'ol i awiltaláb kin t'aja'; ⁸por tam ka bach'utsik an T'okat Ejattaláb, ne'ech ka bach'utsik i chápláb.

Ne'ech ti ki likedha' abal ki k'aletsik ti kin t'ila' putál Jerusalén, putál ban chabál xi Judea, xi Samaria ani asta ban owdha' bitsowtsik xi wa'ach teché' ti k'ay'lá.

⁹Tam ti ok'onich kin ulu jeché', lejat jajá'tsik k'wajat in telál, na Jesús dhayan ani júnájich walk'i'; mak'wchiyat k'al jun i tokow ani yabich más chu'tat. ¹⁰Lejat k'wajat in telátsik walk'i' tam ti exom ti k'adhíl na Jesús, xalk'an jun jik'towál xon ti k'wajattsik, cháb i iniktsik xeketlidh k'al dhakni' ¹¹ani

utsantsik enché' k'al jachan' an iniktsik:

—Pay'lomlábtzik xi Galilea, çjant'ók'i ta k'wajattsik a telál walk'i'? Jayéchk'i jeché' na Jesús xa chu'utsik ti k'adhíl walk'i', ne'ech ka witsiy juní anílk'i jelt xan ta chu'utsik ti k'ale.

Takwyat na Matías abal kin kuxuy na Judas

¹²In jila'ichtsik tám an ch'én xu bijyáb Olibos ani witsiytsik Jerusalén. An bél abal ban ch'én Olibos asta Jerusalén, yab lej nakat; ja'ich tokot xowa' in ulal an tak'ixtaláb ka belná tam in k'ítsájil an koyóxnich. ¹³Tam ti ulichtsik ban bitsow, k'adhiy ban atá xon tu k'wajíltzik. Jajá'tsik, ja'ich na Pedro, na Jakobo, na Juan, na Andrés, na Felipe, na Tomás, na Bartolomé, na Mateo, na Jakobo xu chakámláb k'al na Alfeo, na Simón xu tak'nal ban junkuntaláb xu bijyáb kananista ani na Judas, nin kidháb na Jakobo. ¹⁴Ejtal jajá'tsik u junkunal ech'ek'i abal ka ólantsik junax k'al nin kidhábtsik na Jesús, k'al na María nin nána' na Jesús ani k'al xi más an mímlábtzik.

¹⁵Tam ti jachan' i k'ij, kubey na Pedro junax ch'ejel xon ti k'wajat an kidháblábtzik, (nin yaníl an kidháblábtzik ja'ich jún i bo' inik k'al jun inik i atiklábtzik) ani in utsa'tsik enché':

¹⁶—Kidháblábtzik, ko'ol ka t'ájan xowa' an T'okat Ejattaláb in ulúmal ban T'okat Dhuslab, xi káwnék tin wi' na Dabid, k'al tin kwenta xowa' ne'ech ka támun k'al na Judas. Jeché' na Judas, ja'ich xi éyan

ti ólnax k'al an iniktsik xi k'al ti yak'wan na Jesús. ¹⁷Pos na Judas ja'ich jún ti éb xi wawá' i kidhtal ani in ko'ol jeyewi'ik xowa' yejat kin t'aja' k'al jeché' an t'ojláb. ¹⁸Por k'ale ani in ch'a'ay jun i chabál k'al an tumín xin áta' k'al nin walab; tayíl kwajlan ch'epat, pewen ani t'áxin ejtal nin t'idhídh. ¹⁹Ejtal an k'wajíltzik xi Jerusalén, in cho'óbna' ani in bijiytsik jachan' an chabál, Aséldama, ke jajá' tin káwintaltsik in lé' kin ulu, Xich' Chabál. ²⁰Abal ban dhutsadh úw, an ajatlábtzik in ulal enché':

Ka jilk'on walbadh nin altájil ani yab ka k'wajay ni jun xita' taja'.

Ani in ulal jeye enché':

Ani ka kuxyat k'al k'e'et.

²¹Wa'ach teché' k'al wawá' i pay'lomlábtzik xi tu juniknámal ech'ek'i tam ti teché' ti k'wajat k'al wawá' ni Ajátik Jesús, ²²asta tam ti pujiat k'al na Juan asta tam ti k'adhích walk'i'. Yejat pé, ke jún ti éb xi jajá'tsik ka junkun k'al wawá' abal kin t'ila' jeye ke na Jesús ejech ti ít tam ti chemdhá.

²³Bijyat tám cháb xi jajá'tsik: na José, xu bijyáb Barsabás ani u bijyáb jeye ta Justo ani na Matías. ²⁴Ólantsik tám enché':

—Ajátik, Tatá' xa a exlál ejtal an ejattalábtzik, ti ku óltsi xita' xi jeché' cháb a takwyámal ²⁵abal kin t'aja' nin t'ojlábil jun i abatwále xi na Judas in jila' k'al nin walab, pos jajá' k'ale xon tin lujyal ka k'ale.

²⁶Ubát'intsik tám abal kin chu'u xitam já' kin lujuy ka jilk'on tin kuxúl na Judas, ani na Matías, ja'ich in lujuy ka jilk'on. Asta ti tám,

na Matías junkunich k'al xi lajújún an abatwáletsik.

Tam ti tsích an T'okat Ejattaláb

2 Tam tin bajúch nin k'ítsájl an ajib Pentekostés, ejtal an belomtsik junkunék junini'. ²Jun jik'towále ti ach'atmé jun xata' xi tál walk'i', jelti tam u waw'nal jun i chapik ik' ani ach'atmé putálk'i an altá xon ti buxutsik. ³Xalk'an tám ba jajá'tsik in éb jun i k'amal jomomól. ⁴Ejtal in bach'utsik an T'okat Ejattaláb ani in tujutsik ti káw k'e'etich k'e'etich, xantik'i ti t'ajan ka káwin k'al an T'okat Ejattaláb.

⁵Tam ti jachan' i k'ij, ta' ti k'wajat ti k'wajítsik Jerusalén i judíotsik xin t'ajál t'ajat xan tin ulal nin belomtaltsik, xi tátsik túk'i túk'i tin putáílil an k'ay'lá. ⁶Tam ti ach'atmé jachan', junkun jeché' an atiklábtsik ani nibalich in cho'óbsik xant'éy kin chalpay abal in ach'átsik ti káw an belomtsik k'e'etich k'e'etich jelt xan ti jajá'tsik u káw. ⁷Labnétsik t'ajat ani u útsáxtsik jún ani jún enché'.

—¿Yabxe' ja'ich xu k'wajítsik Galilea xi jeché' k'wajat ti t'ilomtsik? ⁸¿Jant'ók'i pé tám ti ach'átsik ti káw jelt xan ti wawá' u káw asta tu ts'itsik? ⁹Pos teché' k'wajat i atiklábtsik xi tál Partos, xi Medos, xi Elám, xi Mesopotamia, xi Judea, xi Kapadosia, xi Ponto ani xi tátsik ban chabál xi Asia. ¹⁰Teché' jeye k'wajat xi tátsik Frijia, xi Panfilia, xi Ejipto ani xi ban chabátsik xi Afrika xi k'wajattsik más ów ké Sirene. Teché' jeye k'wajat i romanotsik

xu k'wajítsik teché'; taltsik xi jajá'tsik u judío ani taltsik yaba', por in wéwnantsámalichtsik tin belomtal an judíotsik. ¹¹Teché' jeye k'wajat i atiklábtsik xi tál Kreta ani xi Arabia. Ani ejtal i ach'átsik ti káw k'al wawá' i káwintal, tam ti k'wajattsik in t'ilál an pakdha' labidhtaláb xin t'ajám na Dios.

¹²Ejtal labnétsik t'ajat, yabich in cho'óbsik xant'éy kin chalpay ani u kónóx jajá'k'itsik enché':

—¿Jant'éy in lé' kin ulu ejtal jeché'?

¹³Por taltsik u labídhnx ani in ulaltsik enché':

—U itelk'itsik ti k'wajat.

Xant'éy utsan an atiklábtsik k'al na Pedro

¹⁴Kubey tám na Pedro junax k'al xi lajújún an abatwáletsik ani in utsa' kawidh enché' an atiklábtsik:

—At judíotsik xi ulnek teché' Jerusalén ani ejtal xi k'wajítsik teché', ka cho'óbna'tsik jeché' ani ka ach'a'tsik alwa' xant'éy ne'ech tu utsa'. ¹⁵Jeché' an atiklábtsik yab u itel jelt xan ta chalpayaltsik, pos xowéy beléju i dhajaw. ¹⁶Yab u iteltsik, jeché' ja'ich xowa' xin ulúmal an t'iltsix Joel, tam tin ulu enché' ijtsidh k'al na Dios:

¹⁷Na Dios in ulu abal enché'

ne'ech ka támun tam u k'unelich an pakwenib, ne'ech ku abtsi an tu T'okat Ejattal ejtalk'i an atiklábtsik;

an chakámlábtsik ne'ech ti t'iltsix,

xi yabétsik lej pakdha', ne'ech kin chu'u i xalk'antsixtaláb

ani an yejcheltsik ne'ech kin kó'oy i watsib.

¹⁸ Jachan' i k'ij ne'ech ku pidha' t'ajat tu T'okat Ejattal an pay'lomlábsik ani an mímlábsik xi tin t'ójontsal ani ne'ech ti t'iltsixtsik.

¹⁹ Ban walk'i' ne'ech ku xalk'a' xowa'kich i labidh exólsik ani ban chabál ne'ech ku xalk'a' i exólsik: i xich', i k'amal ani i paw xi jelti tokow.

²⁰ Na k'ítsá ne'ech ka jik'wchin ani na ích' ne'ech ka wenk'on jelti xich', tam yabél in bajúmal an k'ij xowk'i ti ne'ech ka tsích an Ajátikláb, xi ja'ich na k'ítsá xi púlek ani labidh.

²¹ Ani ejtal xita' kin konoy ka lo'wat k'al an Ajátikláb, ne'ech ka lo'ey.

²² At judíotsik, ka ach'a' xant'éy ne'ech tu utsa'tsik: Na Jesús xi Nasaret, ja'ich jun i inik xi takudh k'al a Dios ta tamét tatá'tsik abal kin t'aja' i pakdha' labidhtaláb, i labidh labandhaxtalábsik ani i exólsik xin t'aja' na Dios ba tatá'tsik k'al na Jesús'k'i, jelt xan ta cho'óbichtsik alwa'. ²³ Por bélk'i, tam ta pidhantsik an ta Jesús, jelt xan ti na Dios in ko'olich k'ejle chalpadh, a júna'tsik ti wik'nél ani a pidhna' ban at'ax iniktsik abal ka chemdhá pajk'idh ban peltsidh te'. ²⁴ Por na Dios in ejdha' ti ít ani in átantsi tin awiltal an chemlá. Pos na Jesús yab ne'ech ka ejtowat ka átá k'al an chemlá. ²⁵ A Jesús u t'ilnal k'al an pulek tak'ix Dabid tam tin ulu ti weje' enché':

Ech'ek'i u chu'tal an Ok'óxláb tu tamét;

Jajá' k'wajat tu eját abal yab ku jik'na' ni jun xata'.

²⁶ Jaxtám ti kulbé t'ajat nu itsích ani jaxtám tu t'ila' i t'ilabtsik xi k'ijidh.

Ani jaxtám jeye ti ne'ech kin koyóch u aytsím ke Jajá' ti kin ejdha' ti ít;

²⁷ pos Tatá', tin T'okat Chakámil, yab ne'ech ka jila' nu ejattal bin tak'ixtal an chemlá, nibal ne'ech ka walka' ka k'achey nu t'u'úl.

²⁸ Tin óltsámalich an ti bél abal ku ela' an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal ani ne'ech t'ajat ti kin k'ijidhmédha' tam kin k'wajách xon ta k'wajat.

²⁹ At kidhábsik, tsubax k'ejle ke ni weje' pakélil Dabid chemech ani jolyat, pos an jólimtaláb xon ti jolidh, teché' bél k'wajat k'al wawá'.

³⁰ Por na Dabid ja'ich jun i t'iltsix ani in cho'ób abal usnék tsubax t'ajat k'al na Dios, ke jún ti éb nin kidhtaltsik ja'ich ne'ech an ti Kristo xi ne'ech ka buxkan ti tak'ix bin t'okat k'wajtalábil. ³¹ Jaxtám na Dabid, kom in cho'óbich xant'éy usnék k'al na Dios, in ulu abal an Kristo ne'ech ka ejech ti ít ani in ulu jeye abal nin ejattal yab ne'ech ka jilk'on bin tak'ixtal an chemlá nibal ne'ech ka odhey nin t'u'úl.

³² Pos na Dios in ejdha' ti ít jeché' na Jesús ani ejtal jeché' i chu'úmal ani i ulal abal tsubax lejtal. ³³ Pos Jajá' dhayan k'al in cháp nin eját k'ubak na Dios an Táta'láb ani pidhan k'al an ti T'okat Ejattaláb

xi usnék ne'ech ku abtsin. Ejtal jeché' xowa' a chu'úmaltsik ani a ach'ámal, tál ban T'okat Ejattaláb.

³⁴Pos na Dabid yab jajá' na k'adhiy walk'i', por jajá' in ulu enché':

An Ok'óxláb in utsa' enché' nu Ajátik:

“Ki buxkan tu eját,

³⁵ asta tu átantsi an ti atiklábtsik xi ti tomnál.”

³⁶Ka cho'óbna'tsik alwa', atiklábtsik xi Israel, ke jeché' na Jesús xi tatá'tsik a chemdha' pajk'idh ban peltsidh te', na Dios in k'wajba' abal ti Ajátikláb ani ti Kristo.

³⁷Tam tin ach'a'tsik jeché', t'e'pintsik t'ajat asta tin itsích ani konyat enché' na Pedro ani xi más an abatwáletsik jeye:

—Kidháblátsik, ¿jant'éy yejat ki t'aja'?

³⁸Tók'oyattsik enché' k'al na Pedro:

—Ka jila'ichtsik ta walablom ani ka t'aja'ichtsik xowa' in lé' na Dios. Ki pujanichtsik tin bij na Jesukristo abal ki pakwłantsatich an ta walastalábiltsik ani anchan', na Dios ne'ech tám ti pidha'ichtsik an ti T'okat Ejattaláb. ³⁹Jeché'

xowa' na Dios in pidhnál, ja'ich abal tatá'tsik, abal na chakámiltsik ani abal ejtalk'i' jeye xi k'wajattsik owdha'; ja'ich abal ejtalk'itsik xita' ka kanyat k'al an Ok'óxláb ni Diosil.

⁴⁰K'al jeché' an t'ilabtsik ani cháb óx más, na Pedro in tawna' ani in tak'iytsik enché':

—Ka bach'úchtsik an lo'eltaláb ani yabich ki k'wajaysik yab alwa' jelti xi k'e'et an atiklábtsik.

⁴¹Anchan' pé, xin bela'tsik jeché' xowa' utsan, pujoyattsik. Jachan'

a k'ítsá, belmách ox mil xóna' i atiklábtsik más. ⁴²Ejtal in óntsi kin bela' xowa' já' u ok'tsinaltsik k'al an abatwáletsik, k'wajajadhtsik alwa' jún ani jún, u ółtsik ani u junkunaltsik abal kin k'apu an pan.

Xan ti k'wajinek an jidhtal belomtsik

⁴³Ejtal u labnaltsik t'ajat, k'al tin kwenta xi yán an labidh labandhaxtaláb ani an exółtsik xin t'ajál an abatwáletsik. ⁴⁴Ejtal xi belmámadhichtsik, u junkunal t'ajat ani u ch'éjwálíx xata'kich jún ani jún. ⁴⁵In nujwaltsik nin chabáılil ani ejtal xowa' in ko'oltsik ani in wélchíxnáłtsik an tumín ejtalk'i' ti éb xantik'i' tin ko'oltsik an yejetaláb. ⁴⁶Tsudhey ka tsudhey u junkunaltsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani ban atátsik abal kin péjtsíxna' an pan; in k'apaltsik k'al yantam i kulbétaláb ani k'al jun in cha'at ejattaltsik.

⁴⁷In ajtintsaltsik na Dios ani u k'ak'nábtsik k'al ejtal an atiklábtsik. Ani an Ajátikláb in yanedhál an belomtsik tsudhey ka tsudhey xu utelichtsik abal ka lo'éch.

Jeldhá jun i k'wech'e'

3 Jun i k'ij, tam ti óxich i wákal, na Pedro ani na Juan k'ale junax ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. Jeché' i ora támich tin ujnámaltsik ka k'alel ti ół. ²Tsudhey ka tsudhey u k'wajíl taja' jun i inik xu k'wech'e'; jeché' an inik, u k'wech'e' ti wa'chinék. U júnáb ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani u k'wajbáb ban wi'leb xu bijyáb ti Labidh abal kin kontsi ti tolmixtaláb xu ocheltsik taja'. ³Tam

ti chu'tat na Pedro ani na Juan k'al an k'wech'e' ke exomichtsik ti ochel ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, pakabédhaxin an k'wech'e' abal ka pidhan ti tolmixtaláb.

⁴Teloloyat tám k'al na Pedro ani na Juan ani utsan enché' k'al na Pedro: —Ti ku tela'.

⁵Telxin tám an inik abal in chalpay max ne'ech ka pidhan ti tolmixtaláb. ⁶Por utsan enché' k'al na Pedro:

—Yab u ko'ol i plata nibal i oro, por ne'ech tu pidha' xowa' u ko'ol. Tin bij na Jesukristo xi Nasaret, tu utsál ki kubey ani ki beley.

⁷In téyna' tám na Pedro an inik bin eját k'ubak ani in dhaya'; támk'i ti likey nin akantsik ani nin mulík' nin akantsik jachan' an inik. ⁸T'ikcholách tám an k'wech'e', kubey ani in tujúch tám ti belal. Ochich tám junax k'al jajá'tsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, u belal, u t'ikwnal ani in pubédhantsal tin bij na Dios. ⁹K'al ejtal an atiklábtsik ti chu'tat ti belal ani ti pubédhantsix tin bij na Dios. ¹⁰Labnéktsik t'ajat ejtal ani u jik'él abal anchan' in chu'utsik támun, pos u exláb ke jachan' an inik, ja'ich xu buxkanal ti konox tolmixtaláb bin wi'lébil an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, xu bijyáb ti Labidh.

**An t'ilabtsik xin ulu na Pedro
ban chak' xin bij Salomón**

¹¹Yab u jilch'owáb na Pedro ani na Juan k'al an inik xi jeldhá; ejtal an atiklábtsik labnék t'ajat ani adhiksik ti k'ale bin chak'líl an pulek atá xon tu k'ak'náb na

Dios. Jeché' an chak', ja'ich xu bijyáb Salomón. Taja' ti k'wajattsik na Pedro, na Juan ani an inik xi jeldhats. ¹²Tam ti na Pedro in chu'u jeché', in utsa' enché' an atiklábtsik:

—Pay'lomlábtsik xi k'wajíl Israel, ¿jant'ók'i ta labnéktsik t'ajat? ¿Jant'ók'i ta k'wajattsik tu telál jelti max k'al wawá' i cháp o i t'okattal ti jeley ani ti beley jeché' an inik? ¹³Yab anchan', nin Diosil na Abraham, na Isák, na Jakob ani ni weje' pakéiltsik in pidhámal tin pulek awiltal nin Chakámil Jesús. Jachan' an inik, ja'ich xi tatát'sik a pidhna' ban t'ójodhtsik. Tam ti na Pilato in le'na' kin walka', tatát'sik yab a le'na'. ¹⁴Tam ti yejat ka konoy abal ka walká jachan' an inik xi t'okat ani lujat, tatát'sik, tokot a konoy ki walkantsat jun i chemdhax inik. ¹⁵Anchan' ta chemdha'tsik jachan' an inik xin pidhnál i xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal. Por na Dios in ejdha' ti ít ani ejtal jeché', wawá' i chu'úmal. ¹⁶Ja'ich k'al tin bij jeché' na Jesús, o ja'ich ki ulu, an belomtaláb k'al Jajá' tin bij, ja'ich k'ál ti pidhan an ti chápláb jeché' an inik xa chu'taltsik ani a exlál. Jeché' an belomtaláb k'al na Jesús, ja'ich k'ál ti jeldhá, anchan' xan ti xo' i k'wajat a chu'taltsik.

¹⁷Kidhábtsik, u cho'ób alwa', ke tam ti tatát'sik ani na ok'lékiltsik a chemdha' na Jesús, a t'aja'tsik anchan' abal yab a cho'óbsik xant'éy i k'wajat a t'ajál. ¹⁸Por na Dios in t'aja' anchan' jelt xan tin ulúmich k'e'jle más ok'ox k'al nin t'iltsíxiltsik, ke an Kristo ko'ol kin wat'na' i yajtsiktaláb ani ka

chemdhá. ¹⁹Jaxtám xo', ka jila'ich ta walablomtsik ani ka belalichtsik na Dios abal ki pakwlantsatsik an ta walastalábil. An Ok'óxláb ne'ech tám kin abna' i k'ij xi alwa', ²⁰ne'ech kin aba' na Jesukristo, xi takudhich ti weje' abal tatá'tsik ki lo'ey. ²¹Por xo', yejat k'ejele ke na Jesukristo ka k'wajay ban walk'i' asta tam na Dios kin lejkích ejtal, jelt xan tin ulúmal k'al nin t'okat t'iltsixiltsik xi k'wajinektsik ti weje'. ²²Anchan' pé, na Moisés in utsa' enché' ni weje' pakéililtsik: “Na Dios an Ok'óxláb ne'ech kin takuy jun ti éb xi tatá'tsik abal ti t'iltsix jelt xan ti naná' tin takwyámal. Ka exbantsitsik ejtal xowa' Jajá' ti ki utsa'. ²³Pos ejtal xi yab kin t'aja' ti k'ij jachan' an t'iltsix, ne'ech ka k'ibdhátsik ani ne'ech ka wék'oyat ban atiklábtsik xin takwyámal na Dios.”

²⁴Ejtal an t'iltsixtsik, asta tam ti xe'chin na Samuel ani xi más tayíiltsik, in t'ilámal jeché' an k'ijtsik. ²⁵Xowa' na Dios in ulúmal k'al nin t'iltsixiltsik, ja'ich abal tatá'tsik. Ja'ich jeye abal tatá'tsik ta alwa'bíl tin t'ajámal na Dios jun i lejkintaláb k'al ni weje' pakéililtsik, tam tin utsa' na Abraham enché': “Ejtal xi ka wa'chintsik teché' ti k'ay'lá, ne'ech ka lábt'ájan k'al tatá'k'i na kidhtaltsik.” ²⁶Tam ti na Dios in ejdha' ti ít nin Chakánil, tu abtsi ok'ox wawá' abal ti ku lábt'aja' ani ki jila'ich tu walablom.

Na Pedro ani na Juan tin tamét an t'ójodhtsik

4 Tam ti na Pedro ani na Juan bél k'wajat in tawnál an

atiklábtsik, ulich an pále'tsik junax k'al nin ok'lékil an belkol pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani k'al an saduseotsik. ²Jajá'tsik u chakúl t'ajat abal na Pedro ani na Juan in ok'tsal an atiklábtsik ani in ulal abal an chemélomtsik u ejel ti ít jelt xan ti na Jesús ejech ti ít. ³Júnátsik tám ani balyat ban wik'axte' asta jun tsudhelom, pos tam ti jachan' a k'ítsá, wákalich. ⁴Por yán i atiklábtsik belmách xin ach'a' xowa' in ulu na Pedro. Nin yaníl an atiklábtsik xi belmách, tokot ják'i ajidh an iniktsik, in bajaw xóna' wé'ich bo' mil.

⁵Tam ti jun tsudhelom, junkuntsik Jerusalén an pakdha' awiltalábtsik, nin ok'lékiltsik an judíotsik ani an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ⁶Tá' jeye ti k'wajattsik na Anás, xi ja'ich in ok'lékil an pále'tsik, na Kayfás, na Juan, na Alejandro ani ejtal in kidhtaltsik an ok'lek pále'tsik. ⁷Abná tám ka ik'tat na Pedro ani na Juan, k'wajbátsik junax ch'ejel ani konyattsik enché':

—¿K'al jant'om awiltaláb, o k'al jita' in bij ta t'ajámaltsik ejtal jeché'?

⁸Na Pedro, teykómte k'al nin cháp an T'okat Ejattaláb in utsa'tsik tám enché':

—Ok'lek atiklábtsik ani ok'lek judíotsik, ⁹kom tatá'tsik tu konyal k'al tin kwenta an alwa'taláb xi t'ájan ba jun i ya'ul inik abal a lé' ka cho'óbna'tsik xan ti jeldhá, ¹⁰ne'ech ki ulu ta tamétsik abal kin cho'óbna' ejtal an atiklábtsik xi Israel, ke jeché' an inik xi jé'

k'wajat, jelnek tin bij na Jesukristo xi Nasaret. Jeché' na Jesukristo, ja'ich xi tatá'tsik a chemdha' pajk'idh ban peltsidh te' ani xi na Dios in ejdha' ti ít. ¹¹Jelti jun i kúbal atá xin k'wajba' píl jun i t'ujub abal yab in lé' kin éyna', anchan' ta t'aja'tsik k'al na Jesús, por Jajá' in bajaw ka k'wajay jelti an t'ujub xi ultaláb. ¹²Ba ni jun xita' más ti ne'ech ki ela' i lo'eltaláb; pos na Dios yab xita' más tu bijtsámal teché' ti k'ay'lá, xi ne'ech kin ejto ti ku lo'o.

¹³Tam ti an ok'lektsik in chu'u ti káw na Pedro ani na Juan k'al ni jun i jík'ib ani in cho'óbitsik ke jajá'tsik yab exóblomámadh, nibal in cho'óbitsik xan tu wilnal nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés, labantsik t'ajat ani in ulutsik tám, ke jeché'tsik ja'ich xi xe'chinék k'al na Jesús. ¹⁴An inik xi jeldhats ta' jeye ti kubat junax k'al jajá'tsik, jaxtám an ok'lektsik ti yab in ejto kin ulu ke yab tsubax. ¹⁵Utsantsik tám abal ka kaléech taja' xon ti k'wajat an junkuntaláb ani jajá'tsik jilk'on ti káwlix. ¹⁶Ani in ulaltsik enché':

—¿Jant'éy ne'ech ki taja' k'al jeché' an iniksik? Pos ejtal xu k'wajítsik Jerusalén in cho'ób abal in t'ajámal jeché' an labidh labandhaxtaláb ani yab ne'ech ki ejto ki ulu ke yab ani'. ¹⁷Por abal yabich más ka cho'óbná k'al an atiklábtsik jeché' xowa' támun, wana ki utsa'tsik abal ne'ech ki at'ax t'ajítsik abal yabich más xita' kin t'iltsitsik an ta Jesús.

¹⁸Kanyattsik tám ani utsantsik abal yabich ka káwin nibal ka ok'tsixin tin bij na Jesús. ¹⁹Por

tók'oyattsik enché' k'al na Pedro ani na Juan:

—Ka chalpaytsik max alwa' más tin tamét na Dios ki t'aja' xowa' tatá'tsik a lé', o ki t'aja' xowa' in lé' na Dios. ²⁰Pos wawá' yab ne'ech ki ejto ki jila' ki t'ila' xowa' i chu'úmal ani i ach'ámal.

²¹Utsantsik tám más k'al an ok'lektsik abal ne'ech ka at'ax t'ajtsintsik, por walkátsik. Yab in ela' xant'ok'ál ti kin walbindha'tsik, pos ejtal an atiklábtsik in pubédhantsal tin bij na Dios k'al tin kwenta xowa' támun. ²²An inik xi jeldhá k'al tin awital na Dios, in ko'olich chab inik wat'ats i tamub.

**An belomtsik in konyal ka
tolmiyat ka belmách más ani
ka pubédhantsat tin ejattal**

²³Tam ti walkadhichitsik, na Pedro ani na Juan, k'aletsik xon ti k'wajat nin kidhtaltsik ani in óltsi ejtal xowa' utsantsik k'al nin ok'lékiltsik an pále'tsik ani k'al nin ok'lékil an judíotsik. ²⁴Tam tin ach'a'tsik, ejtal jununúl ti ólan ani in utsa'tsik enché' na Dios:

—Ok'óxláb, Tatá' ni Dios xa t'ajámal an walk'i', an chabál, an pujal ani ejtal xowa' wa'ach. ²⁵Tatá', k'al na T'okat Ejattal ani k'al nin wi' na t'ójontsixil Dabid, a ulu ti weje' enché':

¿Jant'ók'i' tu péjex an pakdha'
bitsow

ani an atiklábtsik in chalpayal
xowa' xi yab xata' in jalbíl?

²⁶An pakdha' tak'ix ani an ok'lektsik xi teché' ti chabál, junkuntsik abal ti kin péjey ani abal kin péjey jeye an Kristo xu takwyám.

²⁷Tsubax k'ejle, na Erodes ani na Ponsio Pilato, junkuntsik ba jeché' an bitsow k'al an píl iniktsik ani k'al an israelitatsik abal kin péjey na t'okat Chakámil Jesús, xi Tatá' a takwyámal. ²⁸K'al jeché', jajá'tsik in t'aja' ejtal xowa' Tatá' a ulúmal ke anchan' ne'ech ka támun. ²⁹Ani xo', Ok'óxláb, ka ach'a' xan tu utsan ke ne'ech ku at'ax t'ajtsin, por ti ku pidha' ti chápláb abal wawá' xi ja'ich na t'ojnáilitsik, ki óntsi ki t'ila' na káwintal k'al ni jun i jík'ib. ³⁰K'al na awiltal ki jeldha' i ya'ultsik, ki t'aja' i exóltsik ani i labidh labandhaxtalábsik tin bij na t'okat Chakámil Jesús.

³¹Tam ti ok'onichtsik an ti ól, an chabál xon ti k'wajattsik, yoyon; likedhantsattsik tin itsích k'al an T'okat Ejattaláb ani in óntsi kin t'ila'tsik nin káwintal na Dios k'al ni jun i jík'ib.

Ejtal ti éb tin dhabal xowa' xin ko'oltsik

³²Ejtal xi belmámadhichitsik, jununútsik ani' tin ko'ol nin chalab ani jununútsik nin ejattal. Ni jun xita' yab in ulal ke xowa' in ko'ol kwetém tin dhabal, tokot in ulal abal ejtalk'i tin dhabaltsik. ³³An abatwáletsik in óntsal kin t'ila' k'al yantam i awiltaláb, ke na Jesús ejnek ti ít ani u lábt'ajnaltsik t'ajat k'al na Dios ejtalk'itsik. ³⁴Yab wa'ach k'al jajá'tsik ni jun xita' xi wat'atsich t'ajat tin yéntsals jun xata'; pos ejtal xin ko'ol i chabátsik o i atátsik, in nujwaltsik, in tsi'dháal an tumín ³⁵ani in pidhál an abatwáletsik. An abatwáletsik in wélchíxliyal xantik'i jún tin yéntsals.

³⁶Anchan' jeye tin t'aja' na José, jun i lebita xi Chipre tu chakam, an chabál xi k'wajat ban ja'; bijyat k'al an abatwáletsik ta Bernabé, jeché' an bijláb in lé' kin ulu Xu k'ijidhmédhom. ³⁷Jeché' an inik in nuju jun i chabál xin ko'ol ani in tsi'dha' an tumín abal kin pidha' an abatwáletsik.

An walastaláb xin t'aja'tsik na Ananías ani na Safira

5 Por jun i inik jeye xu bijyáb ta Ananías ani nin tomtal xin bij ta Safira, in nujutsik jeye jun i chabál. ²Jeché' an inik, yab in pidhna' ejtal an tumín, in jila' wé' ani xi más, in pidha' an abatwáletsik. Por jajá' in pidhna' jachan' an tumín jelti max ejtal xin bach'u ani nin tomtal in cho'ób alwa' ejtal jeché'.

³Utsan tám enché' k'al na Pedro:

—Ananías, ¿jant'ók'i ta walka' ti ki átantsi ta itsích an lej at'ax abal ti t'aja' ka k'ambiy an T'okat Ejattaláb ani yab ka pidhna' ejtal in jalbíl an chabál xa nujúmal? ⁴¿Yabxe' tatá' a dhabal jachan' an chabál? Ani tam ta nujúch, ¿yabxe' tatá' a dhabal an tumín xa bach'u? ¿Jant'ók'i ta chalpay ka t'aja' anchan'? Yab a k'ambiyámal i iniktsik, xita' a le'námal ka k'ambiy, a Dios.

⁵Tam tin ach'a' jeché', na Ananías kwajlan ani chemech. Ejtal xin cho'óbna'tsik jeché', jik'eytsik t'ajat. ⁶Ulich tám cháb óx i kwitól iniktsik, in boliy an chemélom ani in júna'tsik kin jolij.

⁷Óx i ora más tayíl, ochich nin tomtal na Ananías ani jajá' yab in cho'ób xant'éy támnek. ⁸Konyat enché' k'al na Pedro:

—Ti kin utsa', étsubaxxe' lejtal anchan' ta nujúmaltsik an chabál jelt xan ta ulúmaltzik?

An mímláb tók'on enché':

—Anchan'.

⁹Utsan tám enché' k'al na Pedro:

—¿Jant'ók'i ta t'ajaltsik i káw abal a le'na' ka k'ambintsi tin T'okat Ejattal an Ok'óxláb? Jachan' tál eléb xi k'aletsik kin jolij na tomkíl ani xo', tatá' teye ne'ech ti ki júna'.

¹⁰Támk'i jachan', kwajlan jeye chabál na Safira ani chemech. Tam ti ochich an kwitól iniktsik, chemnekich tin ela'; in káldha'ichtsik tám ani in júna' kin jolij tin wál xon ti jolidh nin tomkíl.

¹¹Ejtal an atiklábtsik xu belomich ani ejtal jeye xin cho'óbna'tsik jeché', jik'eytsik t'ajat.

Yán i labidh labandhaxtaláb ani i exóltsik

¹²Yán i exóltsik ani i labidh labandhaxtalábtsik in t'ajál an abatwáletsik ban atikláb k'al tin awiltal an Ajátikláb; ejtal an belomtsik u junkunal ban chak' xu bijyáb Salomón ani junini'tsik nin chalab. ¹³Yab u junkunal k'al jajá'tsik ni jun xita' xi yab u belom, por u k'ak'nábtsik t'ajat k'al an atiklábtsik. ¹⁴Tsudhey ka tsudhey más u yanel an atiklábtsik xin belálich an Ajátikláb, i pay'lomlábtsik ani i mímlábtsik. ¹⁵U káldháb an ya'ultsik ban béltzik, u k'wajbáb ban chéytsik ani ban chayte'tsik abal ka bajwattsik k'al nin chalám na Pedro tam ka wat'ey taja'. ¹⁶U ulel jeye i atiklábtsik Jerusalén xu k'wajíl ban kwentsaltsik xi taja' k'unat.

In tsi'dhál an ya'ultsik ani xi k'wajattsik jeye ochadh k'al i at'ax ejattaláb ani ejtal u jeldhábitsik.

Na Pedro ani na Juan u at'naltsik

¹⁷An ok'lek pále'tsik ani nin kidhtal an saduseotsik, xi ta' ti k'wajattsik k'al jajá', chakuytsik t'ajat abal in at'ál xowa' in t'ajál an abatwáletsik ¹⁸ani in júna' abal kin baliy ban wik'axte' xon tu balyáb ejtalk'itsik. ¹⁹Por tam ti akal, jun in t'okat abatwálejil an Ajátikláb in japiy in wi'lébil an wik'axte' ani in káldha'tsik. Tam ti exomich ti kalel, utsantsik enché':

²⁰—Ki k'aléchtsik ani tam i k'wajattsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, ka t'íltsi an atiklábtsik ejtal k'al tin kwenta jeché' an ít xe'chintaláb.

²¹Tam tin ach'a'tsik jeché', jun tsudhelom dhajawe ti ochichtsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani in tujutsik ti ok'tsux.

Tam ti jachan', ulich an ok'lek pále'tsik junax k'al xi ta' ti k'wajattsik k'al jajá', in kaniytsik xu tak'ix ban Junkulom Awiltaláb ani ejtal jeye nin ok'lékil an israelitatsik. In abna' tám ka ik'tat ban wik'axte' an abatwáletsik.

²²Por tam ti ulich ban wik'axte' an belkoltsik, yab in ela'tsik; ani tam ti witsiytsik, ²³in ulu enché':

—Mapupudh alwa' ti ela' an wik'axte' ani an soldadotsik ta' ti k'wajat eléb ti belkol ban wi'lebsik; por tam tin japiy an wi'lebsik, yab i ela' ni jun xita' altá.

²⁴Tam tin ach'a'tsik jeché' nin ok'lékil an pále'tsik, nin ok'lékil xu belkoltsik an ti pulek atá xon

tu k'ak'náb na Dios ani an ultaláb pále'tsik, u kónóxtsik xan ti ne'ech ka k'ale ti ok'nal jeché'. ²⁵Támk'i jachan', ulich jun i inik ani utsantsik k'ál enché':

—An iniktsik xa balyámalsik ban wik'axte', ta' k'wajattsik in ok'tsal an atiklábtsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios.

²⁶K'ale tám nin ok'lékil xu belkolsik an ti pulek atá, k'ál an yák'waltsik ani in tsi'dha'tsik, por yab xata' tin t'ajtsitsik abal in ch'ejnál ka t'ujbayat k'al an atiklábtsik. ²⁷Tam ti uldhátsik, k'wajbá tin tamét an Junkulom Awitaláb ani utsantsik enché' k'al nin ok'lékil an pále'tsik:

²⁸—Wawá' i ulu alwa' abal yabich i lé' ki chu'u ki ok'tsixintsik tin bij na Jesukristo. ¿Ani jant'éy a t'aja'tsik? Ejtal an atiklábtsik xi Jerusalén a ok'tsámalichtsik k'al jachan' an ok'tsixtaláb ani a lé'tsik ti ku walbindha' k'al nin chemtal jachan' an inik.

²⁹Tók'on tám na Pedro ani xi más an abatwáletsik enché':

—Wawá' i cho'ób alwa' ke yejat ki t'aja' xowa' in ulal nin tsubaxtalábil na Dios ani yab, xowa' in ulal an iniktsik. ³⁰Nin Diosil ni weje' pakéilil in ejdha' ti ít na Jesús, xi tatá'tsik a chemdha' pajk'idh ban peltsidh te'. ³¹Na Dios in dhaya' t'ek'at, in k'wajba' tin eját ani in k'wajba' ti Ok'pidh Ok'lek ani ti Lo'ox. In t'aja' anchan' abal kin pidha' bél ti k'ij an atiklábtsik xi Israel abal kin jila'tsik ti walablom ani ka pakwlantsat tin walastalábiltsik. ³²Ejtal jeché' i chu'úmal weye ani an T'okat

Ejattaláb jeye. Jeché' an T'okat Ejattaláb, ja'ich xi na Dios in pidhámalich xu axtsinal k'ál tin tsubaxtalábil.

³³Tam tin ach'a'tsik jeché', chakuytsik t'ajat ani in le'na'tsik kin chemdha' an abatwáletsik.

³⁴Por taja' ban awitalábtsik, ta' ti k'wajat jun i fariseo xu bijyáb ta Gamaliel, ja'ich jún ti éb an ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés ani u k'ak'náb t'ajat k'al an atiklábtsik. Kubey ani in ulu abal ka káldhá junwé' an abatwáletsik. ³⁵In utsa' tám enché' an awitalábtsik:

—Atiklábtsik xi Israel, ka kó'oytsik t'ajat i kwenta k'al xant'éy a lé' ka t'ajtsi jeché' an iniktsik. ³⁶Ka chalpaytsik ke ti we'él chabk'i' xe'chin na Tewdas, xin péjey an lej pulek tak'ix ani in ulu ke jajá' ja'ich jun i pulek inik, wéwná k'al ché' i bo' inik i iniktsik. Por chemdhá ani ejtal xi k'ál ti wéwnadh, buk'lantsik ani anchan' ti ok'on.

³⁷Más tayíl, tam ti t'ajan an ajumtaláb, xe'chin jeye na Judas xu k'wajíl Galilea ani k'al yán jeye ti wéwná; por chemdhá jeye ani ejtal xi wéwnaxnék, buk'lan. ³⁸Jaxtám tu utsátsik, jila' k'wajat jeché' an iniktsik ani yab xata' ka utsa'tsik. Pos max jeché' xowa' in t'ajá'tsik, in chalab i iniktsik, ne'ech ka ok'on; ³⁹por max a Dios in chalab, yab ne'ech ka ejto ka tamk'uysik. Ka kó'oytsik t'ajat i kwenta; pos yab a cho'óbitsik max exom ta péjéx k'al i iniktsik o k'al a Dios.

⁴⁰Ejtal in exbaytsik xowa' utsan k'al na Gamaliel. Kanyat tám

an abatwáletsik, kwadhan ani utsantsik abal yabich más ka xe'chintsik ti káw tin bij na Jesús ani walkájichtsik tám. ⁴¹Kaléch tám an abatwáletsik xon ti k'wajat an awiltalábitsik ani u kulbélsik t'ajat abal pidhan ti chápláb k'al a Dios kin wat'na' i tidhetaláb k'al tin kwentak'i in bij na Jesús. ⁴²Tsudhey ka tsudhey yab in jilálsik kin ok'tsixa' an alwa' t'ilab ani kin t'ila' ke na Jesús ja'ich na takudh k'al na Dios. U ok'tsixsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani ban atátsik jeye.

Bijyat búk i tolmix belomtsik

6 Tam ti jachan' i k'ij, kom an belomtsik yanéch, an judíotsik xu káw griego tujeý ti it'ixbélsik k'al an judíotsik xu káw ebreo. In ulaltsik xu káw griego ke an chemtsidh mímlábitsik xi jajá' in kidhtal, yab u lej t'ajtsinaltsik ti k'ij tam u pidhnáb an k'apnéł tsudhey ka tsudhey. ²Junkuwat tám ejtal an belomtsik k'al xi lajucháb an abatwáletsik ani utsantsik enché': —Yab in tomnál ki jila' ki t'ila' nin káwintal na Dios k'al tin kwentak'i abal ku k'wajay tu pidhnom k'apnéł. ³Jaxtám kidháblábitsik, ka aliy búk i pay'lomlábitsik xi tatá'tsik a kidhtal, xi alwa' iniktsik, xi chalpadhtsik, xi teykómte t'ajat k'al in cháp an T'okat Ejattaláb ani ja'ich ka punk'untsitsik jeché' an ti t'ojláb. ⁴Wawá' ne'ech ki óntsi tu ół ani ki ok'tsixa' nin káwintal na Dios.

⁵Ejtaltsik in tok'oy jeché' ani takwyat na Esteban, jun i inik xu belom t'ajat ani teykómte t'ajat

k'al in cháp an T'okat Ejattaláb. Takwyat jeye na Felipe, na Prókoro, na Nikanor, na Timón, na Parmenas ani na Nikolás, jun i inik xu k'wajíl Antiokía xin belámal jeyewi'ik nin belomtal an judíotsik. ⁶Tsi'dhátsik tám xon ti k'wajat an abatwáletsik, ólan an abatwáletsik ani in k'wajba'tsik nin k'ubak bin éb xi takwyattsik.

⁷Nin káwintal na Dios jik'at t'ajat ti buk'ey ani an belomtsik jik'at t'ajat ti yaney Jerusalén, asta yán in pále'iltsik an judíotsik belmách.

Júná ti wik'nél na Esteban

⁸Na Esteban, jun i inik xin bach'úmal t'ajat nin alwa'tal ani nin cháp na Dios, in t'ajál i labidh labandhaxtalábitsik ani i exółtsik ban atiklábitsik. ⁹Tám, taltsik i atiklábitsik xu tak'nal ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb xu bijyábitsik ti jolib xi walkadhich, junax k'al i atiklábitsik xi Sirene, xi Alejandría, xi Silisia ani xu k'wajíłtsik ban chabál xi Asia, in tujutsik ti káwlíx k'al na Esteban; ¹⁰por yab u ejtowáb ka tomná na Esteban abal jajá' u káw k'al yantam i chalpadhtaláb xu pidhnal k'al an T'okat Ejattaláb. ¹¹Jalbiyat tám k'al jeché'tsik taltsik i iniktsik abal kin ulu ke in ach'ámal ti odhbíjil ta Moisés ani ta Dios. ¹²Anchan' ti chakúdhá an atiklábitsik, nin ok'lékil an judíotsik ani an ok'tsixsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés; péjeyat k'al na Esteban, yak'wan ani júná tin tamét an Junkulom Awiltaláb. ¹³Alyat jeye i jánum káwtsik, xin ulutsik enché':

—Jeché' an inik yab u koyol ti odhbíjil an ti pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani an tin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ¹⁴I ach'ámal jeye tin ulu ke na Jesús xi Nasaret ne'ech kin paku an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani ne'ech kin jalk'uy ejtal xowa' in jilámal ka t'ajan na Moisés.

¹⁵Tam ti an awiltalábitsik ani ejtal xi ta' ti buxutsik in tela' na Esteban, in chu'utsik ke nin wal na Esteban in junwal jelt in wal jun i t'okat abatwále.

In lo'wal tinbá' na Esteban

7 Konyat tám enché' na Esteban k'al nin ok'lékil an pále'tsik:

—¿Tsubaxxe' jeché' xowa' i usnal?

²Ani na Esteban tók'on enché':

—At kidhtaltsik ani táta'lábitsik, ka ach'a' xant'éy ne'ech tu utsa'tsik: Ni labidh t'okat Diosil, in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al ni weje' pakélil Abraham tam ti k'wajat ban chabál xi Mesopotamia, tam ti yabél k'alnek ti k'wajíl Arán ³ani utsan enché': “Ka jila' na chabánil ani ejtal na exlowálsik ani ki k'ale ban chabál xi ne'ech tu óltsi.” ⁴Kale tám na Abraham bin chabánil an kaldeotsik ani k'ale ti k'wajíl Arán. Tayíl chemech nin táta' ani na Dios in tsi'dha' na Abraham ti k'wajíl teché' xon ti tatá'tsik xo' i k'wajat. ⁵Por yab pidhan k'al na Dios teché' ni jun peje' ti chabál abal kin dhabalna', nibal jun peje' ela' xon ti kin kuba' jun in akan; por utsan abal ne'ech ka pidhan ani ke tayíl, tam jajá' ka chemchich, nin chakámiltsik ja'ich ne'ech kin dhabalna'; maske tam

ti jachan' i k'ij, na Abraham yabél in ko'ol ni jun in chakámil. ⁶Ani utsan jeye enché' k'al na Dios: “Na kidhtaltsik ne'ech ka k'wajay jelti píl iniktsik ba jun i chabál xi yab jajá'tsik in dhabal, ne'ech ka t'ajan ti jolibtsik ani ne'ech ka t'ajtsin xan ti ka le'ná, tin nakíl ché' i bo' inik i tamub.” ⁷Por utsan jeye enché':

“Naná' ne'ech ku lújundha' an yejche' bitsow xi kin t'aja' ti jolib na kidhtaltsik ani tayíl, na kidhtaltsik ne'ech ka kale taja' ani ne'ech ti kin t'ójonsitsik ba jeché' an chabál.”

⁸Na Dios in t'aja' jun i lejkintaláb k'al na Abraham ani utsan kin t'ajtsal jun i exól bin t'u'úl an kwitól chakamtsik abal kin kó'oy ti exól k'al tin kwenta an lejkintaláb. Jaxtám, tam ti wa'chin ti chakam na Isák, na Abraham in t'ajtsi jun i exól bin t'u'úl tam tin kidhbách waxik a k'ítsá ti wa'chinék ti chakam. Anílk'i jeye tin t'aja' na Isák k'al nin chakámil Jakob ani na Jakob anílk'i jeye tin t'aja' k'al xi lajucháb nin chakámiltsik. Jeché'tsik, ja'ich ni weje' pakélil.

⁹Jeché' ni weje' pakéiltsik, in at'a' nin kidháb xin bij José ani in nujutsik abal ka júná ban chabál xi Ejipto. Por na Dios taja' ti k'wajat junax k'al na José ¹⁰ani in tolmíy k'al ejtal an yajtsiktaláb xin tametna'. In pidha' ti chalab ani in tolmíy abal kin bajaw ka k'anidhá k'al an Faraón. Jeché' an Faraón, ja'ich an pulek tak'ix xi Ejipto, xi k'al ti bijyat na José ti pulek awiltaláb abal ka tak'xin Ejipto ani abal ka tak'xin jeye bin k'imá' jeché' an pulek tak'ix.

¹¹Wa'chin tám i k'a'ínab ani jun i yajtsiktaláb púlek, ban chabál

xi Ejipto. Anchan' jeye ti támun Kanán ani ni weje' pakéilitsik yabich in elál xant'éy kin k'apu. ¹²Por tam ti na Jakob in ach'a' abal wa'ach i trigo Ejipto, in aba' taja' nin chakámiltsik, xi ja'ich ni weje' pakéilitsik. Jeché' ja'ich an jidhtal bél xin t'aja'tsik. ¹³Tam ti k'aletsik juní tin chabtal, na José in xalk'a' tinbá' abal ka exlá k'al nin kidhábsik. Anchan' tin cho'óbnan' an pulek tak'ix xi Ejipto xita' k'ál tu kidhtaláb jeye na José. ¹⁴In abna' tám na José ka ik'tat nin táta' Jakob ani ejtal nin kidhtaltsik, jajá'tsik ox inik lajubó' ti éb. ¹⁵Anchan' ti támun, na Jakob k'ale ti k'wajíl Ejipto xon ti chemech más tayíl ani xon ti chemechsik jeye ni weje' pakéilitsik. ¹⁶Más tayíl, júntsintsik an tin beklék Sikém ani joltsin ban jólimtaláb xi na Abraham in ch'ay'tsámal nin chakámiltsik na Amor ban chabál xi Sikém.

¹⁷Tam ti k'unatich an k'ij xowk'i ti ne'ech ka támun xowa' na Dios in lej tsubax utsámal na Abraham, an atiklábtsik xi Israel yanenekich taja' Ejipto. ¹⁸Tujey tám ti tak'ix taja' Ejipto jun i pulek tak'ix xi yab u exlá k'ál na José. ¹⁹Jeché' an pulek tak'ix, in k'ambiy ni kidhtaltsik ani t'ajtsintsik xan ti ka le'ná ni weje' pakéilitsik. In t'aja' jeye abal kin walba' ka chemech nin chakámiltsik xi ts'itsik. ²⁰Jachan' i k'ij, tám jeye ti wa'chin na Moisés. Jeché' an chakam, kulbetná t'ajat k'al na Dios ani tokot beletná óx a ích' bin k'imá' nin táta'tsik. ²¹Por tam ti an táta'lábtsik in jila', nin tsidhánil an pulek tak'ix

in pena' ani in pubedha' jelti max jajá' in chakámil. ²²Jaxtám, na Moisés ok'tsin ejtal xowa' in cho'ób an atiklábtsik xi Ejipto in chabálib ani in kó'oy t'ajat i awiltaláb k'al xowa' in t'ajál ani k'al xowa' in ulal.

²³Tam tin ko'olich chab inik i tamub, na Moisés in le'na' ka k'ale kin álna' nin at kidhtaltsik, xi ja'ich an israelitatsik. ²⁴Ani in chu'u taja' ke jun i inik xi Ejipto in chabálib exom in at'ax t'ajtsal jun i israelita. Abal kin lo'o ani abal kin t'ajtsi jayéchk'i xowa' exom in t'ajál, na Moisés in chemdha' jachan' an inik xi Ejipto in chabálib. ²⁵Pos na Moisés in chalpayal ke ni at kidhtal, xi ja'ich an israelitatsik, ne'ech kin exbaytsik ke jajá' takudh k'al na Dios abal kin walka' nin at kidhtal; por yab in exbaytsik. ²⁶Tam ti jun tsudhelom, na Moisés in ela' cháb i at kidhtal ti péjéx ani kom in lé' kin chu'u yabich ka péjéxintsik, in utsa'tsik enché': "Tatá'tsik a kidhábk'itsik tabá'; ¿jant'ók'i ta at'ax t'ajtsixtsik jún ani jún?"

²⁷Tám, xi k'wajat in cha'wal nin at kidhtal nixík'lá k'ál na Moisés ani utsan enché': "¿Jita' ti k'wajbámal ta ok'lek ani ta lújundhom k'al wawá'?" ²⁸¿A lé'xe' neye ti kin chemdha', jelt xan ta chemdha' ti we'él an inik xi teché' Ejipto in chabálib?" ²⁹Tam tin ach'a' jeché' na Moisés, ájlách ani k'ale ban chabál xi Madián. Taja' ti k'wajay jelti jun i píl inik ani in kó'oy cháb in chakámiltsik.

³⁰Chab inik i tamub más tayíl, tam ti k'wajat ban chabál xon ti yab k'wajtsidh k'unat ban ch'én xu bijyáb Sinaí, in chu'u jun i t'okat

abatwále bin k'amánil jun i k'idhadh te' xi k'wajat ti t'a'íl. ³¹Na Moisés laban t'ajat tam tin chu'u jeché' an xalk'antsixtaláb ani tam ti utey abal kin chu'u más alwa', in axtsi tin káwintal an Ok'óxláb. Enché' tin ulu an Ok'óxláb: ³²“Naná' tin Diosil na weje' pakéiltsik, nin Diosil na Abraham, na Isák ani na Jakob.” Tujeý tám na Moisés ti wipipíl k'al i jík'ib ani yab in lé' kin tela'. ³³Utsan tám enché' k'al an Ok'óxláb: “Ka k'ot'iy na pajab, pos an chabál xon ta kubat, ja'ich jun i chabál xi t'okat. ³⁴Naná' u chu'úmalich an yajtsiktaláb xi exom in ach'ál Ejipto an atiklábtsik xu takwyám, xi ja'ich na kidhtal, u ach'ámich ti ej'éltsik ani in pa'inek abal ku káldha'ichtsik taja'. Pos xo', jalaj'ich, ne'ech tu aba' Ejipto.”

³⁵Jeché' na Moisés xi pojká ani utsan enché' k'al an israelitatsik: “¿Jita' ti bijiy ta ok'lek ani ta lújundhax?”, ja'ich aban k'al na Dios jelti jun i pulek awiltaláb ani i walkax, k'al an t'okat abatwálek'i xin chu'u ta' ti k'wajat bin k'amánil an k'idhadh te' xi k'wajat ti t'a'íl. ³⁶Jeché' na Moisés, ja'ich xin káldha' Ejipto ni weje' pakéiltsik ani xin t'aja' i labidh labandhaxtalábtsik ani i exóltsik tin nakíl chab inik i tamub ba jachan' an chabál, ban Chak Pujal ani ban chabál xon ti yab k'wajtsidh. ³⁷Jeché' na Moisés ja'ich xin utsa' enché' an israelitatsik: “Na Dios ne'ech kin takuy jun i t'ílsix xi wawá' i kidhtal, jelt xan ti naná' tin takwyám, ka exbantsitsik xowa' jajá' ti ki utsa'tsik.” ³⁸Na Moisés k'wajay k'al an atiklábtsik ban

chabál xon ti yab k'wajtsidh, tam ti junkuntsik ban ch'én xu bijyáb Sinaí. Taja', utsan na Moisés k'al an t'okat abatwále k'al tin kwenta an xe'chintaláb ani na Moisés, in wat'bantsi ni weje' pakéiltsik jeché' xowa' utsan.

³⁹Por ni weje' pakéiltsik yab in le'na' kin exbay, in pojka'tsik tokot ani in lé'tsikwi'ik ka witsiy Ejipto, ⁴⁰tam ti k'wajat in utsálsik enché' na Arón: “I lé' ti ku t'ajtsi ti diostsik xi ka okxin, pos yab i cho'ób xant'éy in tamu na Moisés xi tu káldha' ban chabál xi Ejipto.” ⁴¹In t'aja'tsik tám jun in ch'ilábil i beserro k'al i oro, in chemdhantsi ti ko'néltsik abal kin pikbantsi ani kulbétsik t'ajat k'al xowa' in t'ajámalsik k'al in k'ubak. ⁴²Wék'on tám na Dios k'al jajá'tsik ani walkátsik kin k'ak'na' a óttsik xi wa'ach walk'i'. Pos anchan' ti k'wajat dhutsadh bin dhutsadh úwil an t'ílsixtsik ke enché' ti utsan ni weje' pakéiltsik k'al na Dios:

¿Awxe' tatá'tsik, atiklábtsik
xi Israel, a chemdhámal
i ko'néltsik abal ti kin
pikbantsi

tin nakíl xi chab inik i tamub
ban chabál xon ti yab
k'wajtsidh? ¡Yaba'!

⁴³Tatá'tsik tokot a
xe'chindhantsitsik tin ót'
padhéilil na dios Molok
ani nin ótil na dios Renfán,
i ch'ilabtsik xa t'ajámalsik abal
ka k'ak'na'.

Jaxtám Naná', ne'ech tu
káldha'tsik ba na chabánil
ani ne'ech tu abna'tsik más
tuwa' ké Babilonia.

⁴⁴In óntsi ti káw na Esteban ani in ulu enché':

—Taja' ban chabál xon ti yab k'wajtsidh, ni weje' pakéilitsik ta' tin ko'ol an ót' padhel xon tin ta'pál an t'ujubtsik xon ti k'wajat dhutsadh nin tak'ixtal na Dios. Jeché' t'ajnék anchan' xan ti na Dios tin utsa' na Moisés, tam ti utsan kin t'aja' jelt xan ti óltsin. ⁴⁵Ni weje' pakéilitsik in bach'u jeché' an ót' padhel jelti jun i jiltsixtaláb ani xi tsíchtsik k'al na Josué, in tsi'dha' k'al jajá'tsik tam tin k'ántsitsik an ti chabál an k'e'et atiklábsik, ja'ich xin káldha'tsik na Dios abal kin pidha' an ti chabál ni weje' pakéilitsik. Anchan' ti t'ájan asta tam tin bajaw na Dabid. ⁴⁶Na Dios kulbé k'al an pulek tak'ix Dabid ani na Dabid in le'na' kin t'ajtsi jun i atá xon ti ka k'wajay nin Diosil na Jakob; ⁴⁷por na Salomón ja'ich nin kubtsi tin k'imá' na Dios. ⁴⁸Por na Dios xi púlek t'ajat, yab u k'wajíl ba atá xi t'ajadh k'al i iniktsik. Jelt xan tin ulu an t'iltsix enché':

⁴⁹An walk'i' ja'ich nu t'okat k'wajtal
ani an chabál, ja'ich xon tu kubál nu akan.
In ulu enché' an Ok'óxláb:
¿Janti uwats an atá xi ne'ech kin t'ajtsin?
O ¿jón' ti ne'ech ku ejto kin koyóch?

⁵⁰¿Yabxe' Naná' u t'ajámal k'al u k'ubak ejtal jeché'?

⁵¹In óntsi ti káw na Esteban ani in ulu enché':

—Por tatá'tsik ech'ek'i t'ajat chapik na itsích ani a ko'oltsik na och'oxtal

ani na itsích jelti xi yab in exláltsik na Dios. Ech'ek'i a tomnáltsik an T'okat Ejattaláb. A junwaltsik jelti na weje' pakéilitsik. ⁵²¿Jowa' t'iltsix yab at'nék k'al na weje' pakéilitsik? In chemdha'tsik xi tsi'nek más ok'ox kin t'ila' abal ne'ech ka tsích jachan' xi lujat t'ajat ani xo' tam ti ulich, a chinat pidhna'tsik ani a chemdha'. ⁵³Tatá'tsik xa bach'u an tak'ixtaláb k'al an t'okat abatwálek'i, yab a t'ajátsik ti k'ij.

Tam ti chemdhá na Esteban

⁵⁴Tam ti jajá'tsik in ach'a' ejtal jeché', in chakuntsitsik t'ajat na Esteban ke asta u rech'ech'éltsik nin kamab k'al i chákub. ⁵⁵Por na Esteban, teykómte k'al nin cháp an T'okat Ejattaláb, in teloloy walk'i', in chu'tsi tin labidh t'okát na Dios ani in chu'u jeye na Jesús tin eját na Dios. ⁵⁶In ulu tám enché':

—iKa tela'tsik! U chu'tal jebél an walk'i' ani u chu'tal na Jesús xi aban abal ka wenk'on jeye ti inik k'wajat tin eját na Dios.

⁵⁷Por jajá'tsik in ts'uts'k'iy nin xuchun ani u dhajnaltsik kawidh, tujeysik tám kin nixk'a' na Esteban.

⁵⁸Káldhá ban bitsow ani exmách ti t'ujbayáb. An ólnaxtsik xin t'aja' jeché', in jila' nin xekét ka beletnantsat k'al jun i kwitól inik xin bij ta Sawlo. ⁵⁹Lejat k'wajat ti t'ujbayáb, na Esteban ólan ani in ulu enché':

—Ajátik Jesús, ka bach'u nu ejattal.

⁶⁰Tayíl tudhlan ani in ulu kawidh enché':

—Ajátik, ka pakwlantsitsik an tin walastalábil xi exom in t'ajál.

Tam ti ok'onich kin ulu jeché', chemech.

Na Sawlo in at'ál an belomtsik

8 Na Sawlo in ulu jeye abal alwa' ka chemdhá na Esteban. Támk'i jachan' a k'ítsá, tujeý t'ajat ti at'nal an belomtsik xi Jerusalén. Ejtalk'i an belomtsik at'an, jaxtám ti buk'eytsik ban chabál xi Judea ani xi Samaria. Tokot an abatwáletsik yab at'an, jaxtám ti jilk'ontsik ja' Jerusalén. ²Taltsik an iniktsik xin wéwnálsik t'ajat xan tin ulal nin tak'ixtal na Dios, in júna' kin jolij na Esteban ani in uk'intisik t'ajat abal chemdhá. ³Tam ti jachan', na Sawlo in áynál an belomtsik, u ochel ban atátsik abal kin káldha' bodhodhól an pay'lomlábsik ani an mímlábsik ani in júnál kin baliy al wik'axte'.

T'ilan an alwa' t'ilab ban chabál xi Samaria

⁴Por xi kaletsik ban bitsow Jerusalén, in t'ilálsik an alwa' t'ilab xontik'i ti xe'echtsik. ⁵Jún ti éb xi jajá'tsik, xin bij ta Felipe, k'ale ba jun i bitsow xu tak'nal Samaria ani in tuju kin t'iltsisik an ta Kristo. ⁶An atiklábsik u junkunal ani ejtal in ach'álsik k'al yantam i kwenta xowa' in ulal na Felipe ani in chu'taltsik jeye an labidh labandhaxtalábsik xin t'ajál jeché' na Felipe. ⁷Pos yán i atiklábsik xi ochadh k'al i at'ax ejattalábsik, u jeldháb ani an at'ax ejattalábsik u dhajnal u kalel ba jajá'tsik ani yán xi yab in ejtawal ka yoyon ani xu k'wech'e'tsik, u jeldháb. ⁸Ejtal an atiklábsik xu k'wajíl ba jachan' an

bitsow u kulbélsik t'ajat k'al jeché' xowa' in chu'tal.

⁹Por ta' ti k'wajat ba jachan' an bitsow jun i inik xu bijyáb ta Simón. Jeché' an inik, ja'ich jun i dhiman ani in k'ambiyal an atiklábsik xi taja' Samaria. In ulal ke jajá' ja'ich jun i chalpadh inik. ¹⁰K'al ejtaltsik tu axtsinal xowa' jajá' in ulal, k'al xi ts'itsik ani asta k'al xi pakdha'tsik ani in ulaltsik enché': —Jeché' an inik, ja'ich nin pulek cháp na Dios.

¹¹U beltsinal t'ajat xowa' in ulal ani in t'ajál, pos k'al nin dhimantal, nakatich t'ajat i k'ij tin kó'yámal k'ambidhtsik. ¹²Tam ti na Felipe xe'ech in t'ilál na Jesukristo ani an alwa' t'ilab k'al tin kwenta xan tu tak'ix na Dios, yán i pay'lomlábsik ani i mímlábsik belmách ani pujantsik. ¹³Na Simón xu dhimanwi'ik, belmách jeye ani pujan ani xe'chin k'al na Felipe. Tam in chu'tal an pakdha' labidh labandhaxtaláb ani an exólsik xu t'ájnal, u labnal t'ajat.

¹⁴Tam ti an abatwáletsik xi k'wajat Jerusalén in cho'óbna' ke xu k'wajílsik Samaria in bach'úmalichtsik nin káwintal na Dios, aban taja' na Pedro ani na Juan. ¹⁵Tam ti na Pedro ani na Juan ulichtsik taja', ólantsik k'al tin kwenta an belomtsik xi Samaria abal kin bach'útsik an T'okat Ejattaláb. ¹⁶Pos an belomtsik xi Samaria, yabél in bach'úmaltsik an T'okat Ejattaláb, tokot pujadhtsik tin bij an Ajátikláb Jesús. ¹⁷Na Pedro ani na Juan in k'wajba'tsik nin k'ubak bin éb an belomtsik ani in bach'u tám an T'okat Ejattaláb an belomtsik.

¹⁸Tam ti na Simón in chu'u ke an belomtsik in bach'u an T'okat Ejattaláb tam ti an abatwáletsik in k'wajba' nin k'ubak bin éb an belomtsik, in le'na' kin ch'a'ay jeché' an awitaláb, ¹⁹in ulu enché':

—Ti kin pidha' neye jachan' an ti awitaláb abal tam ku k'wajbantsi an tu k'ubak bin éb jun xita', kin bach'u jeye an T'okat Ejattaláb.

²⁰Utsan tám enché' k'al na Pedro:

—Ka k'ibchon na tumínal junax k'al tatá' abal a chalpayal ke xowa' in pidhnál na Dios, ne'ech ka ejto ka ch'a'ay k'al i tumín. ²¹Tatá' yab a ko'ol ni jun xata' xant'éy ka chu'u k'al jeché', pos na ejattal yab k'wajat lujat tin tamét na Dios. ²²Ka jila'ich jeché' an walastaláb xa ko'ol ani ka pakabédha' na Dios abal ka chu'u max anchan' ti ki pakwlansti k'al xowa' a chalpay ta ejattal.

²³Pos u chu'tal ke yab t'ajat alwa' na chalab a ko'ol ani i teykómte t'ajat ta k'wajat k'al an walastaláb.

²⁴Tók'on tám enché' na Simón:

—Ti kin kointsinsi neye ban Ok'óxláb abal yab ku tamu ni jun xata' xowa' i k'wajat tin utsál.

²⁵Tam ti ok'onichtsik kin ólna' ani kin t'ila' nin káwintal na Dios, an abatwáletsik k'ale jeye kin t'ila' an alwa' t'ilab ba yán i kwentsaltsik xi Samaria ani tayíl witsíchtsik tám juní Jerusalén.

Na Felipe ani an inik xu k'wajíl Etiopía

²⁶Más tayíl, utsan enché' na Felipe k'al jun in t'okat abatwálejil an Ajátikláb:

—Ki ch'akay ani ki k'ale alál, ka yak'wa' an bél xi tál Jerusalén ani ne'ech Gasa.

Jeché' an bél, ja'ich xu wat'el ban chabál xon ti yab k'wajtsidh.

²⁷Ch'akay tám na Felipe ani k'ale; ti bél, in ela' jun i inik xu k'wajíl Etiopía. Jajá' ja'ich jun i inik xu ewnuko. Jeché' ja'ich jun i pulek t'ójodh, pos jajá' in belkómstal tin tumínal na Kandase, an pulek tak'ix mímláb xi Etiopía, jajá' k'alnek Jerusalén abal kin k'ak'na' na Dios. ²⁸Jeché' an inik u witsélich bin pulek bitsówil, punat bin karretajil ani k'wajat in ajyal nin dhutsadh úwil an t'iltsix Isaías. ²⁹Utsan tam enché' na Felipe k'al an T'okat Ejattaláb:

—Ki utey ban karreta ani ki beley junax k'al jeché' an inik.

³⁰Tam ti utey na Felipe, in ach'a' ke jachan' an inik k'wajat in ajyal nin dhutsadh úwil an t'iltsix Isaías ani in konoy enché':

—¿A exbayalxe' xowa' i k'wajat a ajyal?

³¹Tók'oyat enché' k'al an inik:

—¿Janti ne'ech ku ejto ku exbay max yab wa'ach ni jun xita' ti kin wiltsi?

Ani pakabédhá na Felipe k'al an inik abal ka k'adhiy ani ka buxkan junax k'al jajá'.

³²An T'okat Dhuslab xi k'wajat in ajyal, ja'ich jeché':

Júná abal ka chemdhá jelti jun i borrego.

Anchan' jelti an borrego yab u k'uxnal tin tamét an inik xi k'ál ti k'wajat ti kaxwáb, anchan' jeye Jajá' yab k'uchun ní wé' abal kin ulu xata'.

³³T'ajan jelti max yab xata' in éy ani yab lújundhá jelt xan tin ulal an tak'ixtaláb.

Kom chemdhá ani yab in jila'
ni jun in kuxúl, ¿jita' k'ál ti
ne'ech ka ejtowat ka t'ílan?
Abal nin xe'chintal wék'oyat
teché' ti k'ay'lá.

³⁴Konyat tám na Felipe enché'
k'al jachan' an t'ójodh inik:
—Tu kontsal ti alwa'taláb abal ti
kin utsa', ¿jita' k'wajat in t'ilál jeché'
an t'ílsix, jajá' in t'ilál tinbá' o
k'e'et in t'ilál?

³⁵In tuju tám na Felipe kin
wiltsi xon ti k'wajat in ayal ban
T'okat Dhuslab ani in t'ílsi an
ti alwa' t'ilab k'al tin kwenta na
Jesús. ³⁶Tam ti ne'echtsik ti belal,
ulichtsik xon ti wa'ach i ja' ani an
t'ójodh inik in ulu enché':

—Teché' wa'ach i ja', ¿awxe' yab
awil kin pujiyat neye?

³⁷Utsan enché' k'al na Felipe:
—Max a belál lejtal k'al ejtal na
ejattal na Jesukristo, awil ki pujan.
An inik tók'on enché':

—U belál abal na Jesukristo ja'ich
nu Chakámláb k'al na Dios.

³⁸In ulu tám ka kubdhá an karreta,
pa'ay chablam ti éb ban ja' ani pujiyat
k'al na Felipe. ³⁹Tam ti kaletsik ban
ja', júnájich tám na Felipe k'al nin
T'okat Ejattal an Ajátikláb ani yab
más witsiy ka chu'tat k'al jachan' an
t'ójodh inik; por u kulbél t'ajat an
t'ójodh inik tam tin óntsích nin béliil.

⁴⁰Tayíl, jun jik'towál tin chu'u na
Felipe abal Asotojich ti k'wajat ani
wat'ey bitsow ti bitsow ti t'ílsix an ti
alwa' t'ilab, asta ti ulich Sesarea.

Xan ti tujeý ti belom na Sawlo

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

9 Tam ti jachan', na Sawlo in
óntsal kin ulu abal ne'ech

kin chemdha' xin belálichtsik an
Ajátikláb. Jaxtám ti k'ale kin chu'u
nin ok'lékil an pále'tsik, ²abal kin
kontsi ti awitaláb ka pidhan ka
k'ale ban atátsik xon tu t'ajnal an
junkuntaláb xi Damasko abal kin
aliy xin belálichtsik an alwa' t'ilab
ani kin tsi'dha' ti wik'nél Jerusalén;
i pay'lomlábsik ani i mímlábsik.
³Por tam ti ne'ech ti bél ani u
k'unelich ban bitsow xi Damasko,
jun jik'towál ti wiliyat k'al jun
i ch'axixíl k'amal xi tál walk'i'.
⁴Kwajlan tám na Sawlo chabál ani
in ach'a' jun i káwintaláb, xu káw
in ulu enché':

—Sawlo, Sawlo, ¿jant'ók'i tin at'ál?

⁵Konoxin jeye tám na Sawlo
enché':

—¿Jita' pé teye, ja'úb?

Ani tók'oyat enché' k'al xi k'wajat
ti káw:

—Naná' in Jesús, xi tatá' a at'ál.

Exom a yajlombédhál taták'i tabá',
jelt xan tin t'ajál an ko'nél tam in
chochbiyal an ch'upidh pat'ál.

⁶In ulu tám enché' na Sawlo u
wipipíl k'al i jík'ib:

—Ajátik, ¿jant'éy a lé' ku t'aja'?

Utsan enché' k'al an Ajátikláb:

—Ki ch'akách ani ki ulchich ban
bitsow ani taja' ne'ech ki utsan
xant'éy yejat ka t'aja'.

⁷An iniksik xi junax ti ne'ech k'al
na Sawlo, labnéktsik t'ajat abal in
ach'álsik an káwintaláb por yab in
chu'taltsik xita'. ⁸Ch'akay tám na
Sawlo ban chabál xon ti kwachat,
por tam tin lama' nin wal, yab
in chu'tal ni jun xata'. Jaxtám ti
lot'ok'ná ani júná Damasko. ⁹K'wajay
taja' óx a k'ítsá yab u chu'ux, yab u
k'apul nibal xata' in uch'ál.

¹⁰Taja' Damasko, ta' ti k'wajat jun i inik xu belom t'ajat xu bijyáb ta Ananías, xi utsan enché' k'al an Ajátikláb ba jun i xalk'antsixtaláb:

—iAnanías!

Ani jajá' tók'on enché':

—Je'tám in k'wajat, Ajátik.

¹¹Utsan tám enché' k'al an Ajátikláb:

—Ki ch'akay, ki k'ale ban bél xu bijyáb Eját ani ka konoy bin k'imá' na Judas max ta' k'wajat taja' jun i inik xu bijyáb ta Sawlo xu k'wajíl Tarso. Tá' k'wajat ti ól ¹²ani ba jun i xalk'antsixtaláb, in chu'úmal ke jun i inik xin bij Ananías ne'ech ka ochich xon ti jajá' k'wajat ani ne'ech kin k'wajba' nin k'ubak bin éb jajá' abal ka chu'xindhá juní.

¹³Tam tin ach'a' jeché' na Ananías, in ulu enché':

—Ajátik, k'al yánich tin t'iltsidh xant'éy in t'ajál jachan' an inik ani in t'iltsidhich jeye ejtal an at'axtaláb xin t'ajtsal xi ti belálightsik xu k'wajíl Jerusalén.

¹⁴Xo' tsi'nek teché' Damasko ani in kongsám ti awiltaláb an ok'lek pále'tsik abal kin yak'wa' ejtal xi ti belálightsik.

¹⁵Por utsan enché' k'al an Ajátikláb:

—Ki k'ale, pos Naná' u takwyámal jachan' an inik abal ti kin t'íla' ban atiklábtsik xi yab u judío, ban pulek tak'ixtsik ani ban israelitatsik jeye.

¹⁶Naná' ne'ech ku óltsi ejtal an ti yajtsiktaláb xi yejat kin wat'na' k'al Naná' tu kwenta.

¹⁷K'ale tám na Ananías ban atá xon ti k'wajat na Sawlo. Tam ti ochich, in k'wajba' nin k'ubak bin éb na Sawlo ani in utsa' enché':

—Kidhábláb Sawlo, an Ajátikláb Jesús, xin xalk'a' tinbá' ti bél xon ta tál abal ka chu'u, tin abámal abal tu chu'xindha' juní ani abal ka bach'u jeye nin cháp an T'okat Ejattaláb.

¹⁸Támki' jachan' ti kwajlan jun xata' xi pit'k'an bin wal jelt in ot'ól i to'ol ani chu'xinich tám juní. Ch'akách tám na Sawlo ani pujoyatich jeye tám. ¹⁹Tayíl k'apúch ani likey tám juní ani k'wajay cháb óx a k'ítsá taja' k'al an belomtsik xu k'wajíl taja' Damasko.

Na Sawlo ok'tsixin Damasko

²⁰Más tayíl, in tujúch tám na Sawlo ti ok'tsix ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb, in ulal ke na Jesús ja'ich nu Chakámláb k'al na Dios. ²¹Ejtaltsik xi k'ál tu axnal, u labnaltsik t'ajat ani in ulaltsik enché':

—¿Yabxe' ja'ich jeché' an inik xi xe'chinék Jerusalén in at'ax t'ajtsal xin belálightsik na Jesús? ¿Yabxe' jaxtám ti tsi'nek jeye teché' abal kin yak'wa' an belomtsik ani kin júna' abal kin pidhna' ban ok'lek pále'tsik?

²²Por na Sawlo u ok'tsix k'al yán más i awiltaláb ani in ólnál ke na Jesús ja'ich xi takudh k'al na Dios abal ti lo'ox, asta in uk'pindhál an judíotsik xu k'wajíl taja' Damasko.

Na Sawlo in chink'ontsi an judíotsik

²³Tam ti wat'enekich yán a k'ítsá, an judíotsik in t'aja' i káw abal kin chemdha' na Sawlo; ²⁴por na Sawlo in cho'óbna' xant'éy tu le'náb ka t'ajtsin. Akal i k'ij an judíotsik u k'wajíl kin aytsi na Sawlo bin

wi'lébiltsik an bitsow abal kin chemdha'; ²⁵por an belomtsik, in baliy na Sawlo ba jun i t'oknal púlek ani in káldha' recheché bin kúx in mapúl an bitsow tam ti jik'wax. Anchan' ti káldhá na Sawlo ba jachan' an bitsow.

Tam ti na Sawlo ulich Jerusalén

²⁶Tam ti na Sawlo ulich Jerusalén, in le'na' ka junkun k'al an belomtsik; por k'al ejtalsik tu jik'náb abal yab u belnal max jajá' u belomich jeye.

²⁷Por júná k'al na Bernabé abal ka utwat ban abatwáletsik. Na Bernabé in t'iltsitsik xan ti na Sawlo tin chu'úmal an Ajátikláb ti bél, xan ti jeye ti tawná k'al an Ajátikláb ani xan ti na Sawlo ti ok'tsixnék Damasko k'al yantam i awiltaláb k'al tin bij na Jesús. ²⁸K'wajay tám Jerusalén na Sawlo ani xe'chin junax k'al jajá'tsik. ²⁹U káw k'al yantam i awiltaláb tin bij an Ajátikláb, u t'ilólól ani u káwlíx k'al an judíotsik xu t'ilom griego; por u le'náb ka chemdhá k'al jeché'tsik. ³⁰Tam ti an kidháblábitsik in cho'óbna' jeché', júná Sesarea na Sawlo ani tam ti taja'ich ti k'wajat, aban Tarso.

³¹Tam ti jachan', ejtal an belomtsik xi ban chabál xi Judea, xi Galílea ani xi Samaria, k'ijidhtsik t'ajat ti k'wajat ani u likeltsik. In ko'oltsik nin belomtal ban Ajátikláb ani k'al tin cháp an T'okat Ejattaláb, tsudhey ka tsudhey u wa'chinal más xin belálich an Ajátikláb.

Jeldhá na Eneas

³²Tam ti na Pedro xe'chin ti álnax an ti kidháblábitsik, k'ale jeye kin álna' an kidháblábitsik xu k'wajál

Lida. ³³In ela' taja' jun i inik xin bij ta Eneas, xin ko'olich waxik i tamub ti kwachíl, kom yab in ejtawal ti belal. ³⁴Ani utsan enché' k'al na Pedro:

—Eneas, na Jesukristo ne'ech ti ki jeldha'. Ki ch'akay ani ka dhaya' na waytal.

Na Eneas támk'i ti ch'akay ³⁵ani chu'tat k'al ejtalsik xu k'wajál Lida ani Sarón, in jila'ichtsik tám nin weje' belomtalábiltsik ani in bela'ich an Ajátikláb.

Ejdhá na Dorkas

³⁶Tam ti jachan' i k'ij, ta' ti k'wajat ban bitsow xu bijyáb Jope jun i mímláb xu belom t'ajat xu bijyáb Tabita, ke ti káwintaláb griego, u ulwáb Dorkas. Jeché' an mímláb ech'ek'i in t'ajál xowa' alwa' ani in tolmiyal an ch'ojontálsik.

³⁷Tam ti jachan' i k'ij, yaw'lách ani chemech. Tam ti ok'onich ti t'aknal, k'wajbá ba jun i altá xi k'wajat t'ek'at ba jun i púntsíx atá. ³⁸An bitsow xi Jope, k'unat ti k'wajat Lida, xon ti k'wajat na Pedro tam ti jachan' i k'ij. Kom an belomtsik in cho'óbna' abal taja' ti k'wajat na Pedro, in abna' ka pakabédhá enché' k'al cháb i iniktsik:

—Ki tsích dhubat ban bitsow xi Jope.

³⁹K'ale tám na Pedro junax k'al jajá'tsik. Tam ti ulchich, júná ban altá xon ti k'wajat an chemélom ani k'al ejtal an chemtsidh mímlábitsik ti wiliyat, u uk'naltsik ani in ólnátsik nin lakab ani nin xekétsik xi t'ajtsidh k'al na Dorkas tam ti ejat. ⁴⁰Utsantsik tám k'al na Pedro abal ka kaletsik ejtal, tudhlan tám

ani ólan ani in teltóm an mímláb xi chemnek, in ulu enché':

—Tabita, ki ch'akay.

In lama' tám nin wal an mímláb ani tam ti chu'tat na Pedro, buxkan an mímláb. ⁴¹In téyna' tám bin k'ubak ani in dhaya'. In kaniy tám an kidháblábitsik ani an chemtsidh mímlábitsik ani chu'tatich tám abal ejnek ti ít jachan' an mímláb. ⁴²Ejtal jeché', cho'óbná putál ban bitsow xi Jope ani k'al yán ti belan an Ajátikláb. ⁴³Na Pedro k'wajay yán a k'ítsá ba jachan' an bitsow, bin k'imá' jun i inik xin lejkiyal i ót', jeché' an inik, u bijyáb ta Simón.

Na Pedro ani na Kornelio

10 Tá' ti k'wajat ban bitsow Sesarea jun i inik xin bij ta Kornelio, jajá' ja'ich jun i ok'lek xin tak'yál bo' inik i soldadotsik, jeché' an kwene' u bijyáb Italiano. ²Jajá' ani ejtal nin kidhtaltsik in k'ak'nál na Dios ani in jik'nál abal in cho'óbitsik ke na Dios ejtal in ejtowal kin t'aja'. In pidhnál jeye yandha' i tumín abal kin tolmiy an judíotsik ani ech'ek'i in ólantsal a Dios. ³Jun i k'ij, tam ti óxich xóna' i wákal, in chu'u jun i xalk'antsixtaláb. Ba jeché' an xalk'antsixtaláb, in chu'u ke jun in t'okat abatwálejil a Dios ochich xon ti jajá' k'wajat ani utsan enché':

—iKornelio!

⁴Na Kornelio jilk'on in telál an t'okat abatwále k'al yantam i jík'ib ani in konoy enché':

—¿Jant'éy, Ajátik?

Utsan tám enché' k'al an t'okat abatwále:

—Na Dios in ach'ámalich an ólábitsik ani in chu'úmich xowa' a t'ajál jeye abal ka tolmiy an ch'ojontálsik. ⁵Pos ka aba' xo' i iniktsik ban bitsow xi Jope abal kin kaniy na Simón, xu bijyáb jeye ta Pedro. ⁶Jajá' ta' k'wajat bin k'imá' jun i inik xu bijyáb jeye ta Simón, an inik xu lejkix ót' ani in ko'ol nin k'imá' bin wál i pujal. Na Simón Pedro ne'ech ti ki utsa' xant'éy yejat ka t'aja'.

⁷Tam ti k'aléch an t'okat abatwále xi k'ál ti tawná, na Kornelio in kaniy cháb nin t'ojnáliitsik ani in kaniy jeye jun i soldado, jeché' ja'ich jun i inik xin belál jeye t'ajat na Dios jelti na Kornelio ani alwa' inik t'ajat. ⁸In t'iltsitsik ejtal xowa' in chu'úmal ani in aba'tsik Jope.

⁹Tam ti jun tsudhelom, lejat jajá'tsik ne'ech ti bél ani exomich ti k'unel Jope, na Pedro k'adhiy bin éb an atá tam ti ch'ejelich xóna' a k'ítsá abal ti ól. ¹⁰K'a'ay t'ajat ani in le'na' ti k'apul, por lejat k'wajat ti lejkintsáb xant'éy kin k'apu, in chu'u jun i xalk'antsixtaláb. ¹¹In chu'u jak'pin an walk'i' ani in chu'u ti pa'íl jun xata' xin junwal jelti jun i k'udhk'um púlek xi wik'ats tamatk'i. ¹²Ban k'udhk'um, ta' ti k'wajat yán i ko'néltsik xi che'tsik in akan, i chantsik ani i ch'ichintsik. ¹³In ach'a' jun i káwintaláb xi utsan k'ál enché':

—Pedro, ki ch'akay, ka chemdha' ani ka k'apu.

¹⁴Por na Pedro tók'on enché':

—Yaba', Ajátik; naná' yab jayk'i u k'apúmal ni jun xata' xowa' Tatá' a ulúmal ke yab yejat ka k'apat.

¹⁵Tawná tám juní k'al jachan' an káwintaláb ani utsan enché':

—Xowa' Naná' u t'okómal, yab yejat ka bijiy at'ax.

¹⁶Óxíl t'ájan jeché' ani tayíl k'adhbájich tám juní walk'i' an k'udhk'um. ¹⁷Lejat na Pedro k'wajat ti chalpax xant'éy in lé' kin ulu jachan' an xalk'antsixtaláb, ulich ban wi'leb nin t'ojnáliltsik na Kornelio, xi táltsik in konówiyal xon ti k'wajat nin k'imá' na Simón.

¹⁸Tam ti ulichtsik, in konoytsik kawidh max ta' ti k'wajat ba jachan' an atá jun i inik xin bij Simón ani u bijyáb jeye ta Pedro. ¹⁹Kom na Pedro bél k'wajat ti chalpax k'al tin kwenta an xalk'antsixtaláb, utsan enché' k'al an T'okat Ejattaláb:

—Ná' k'wajat ti ayal óx i iniktsik.

²⁰Ki pa'ay, ki k'ale k'al jajá'tsik ani yab ki k'wajay ta chalpax, pos Naná' u abámaltsik.

²¹Pa'ay tám na Pedro xon ti k'wajat an iniktsik xi abnék k'al na Kornelio ani in utsa'tsik enché':

—Naná'ich xita' i xe'echtsik a ayal. ¿Jant'éy a lé' ta tsi'neksik?

²²Tók'ontsik enché':

—U tsi'nek abal u abnék k'al an ok'lek soldadotsik xu bijyáb ta Kornelio. Jajá' ja'ich jun i lujat inik xin belál a Dios, xu k'ak'náb ani u k'anidháb t'ajat k'al ejtal na at kidhtaltsik. Usnék k'al jun in t'okat abatwálejil na Dios abal yejat ti kaniy ki k'ale tin k'imá' ani kin ach'a' xowa' ne'ech ka utsa'.

²³Utsantsik tám k'al na Pedro abal ka ochichtsik ani taja' ti jilk'ontsik k'al jajá' jachan' i akal. Tam ti tsudhey, na Pedro k'aléch tám k'al jajá'tsik ani junikná k'al

cháb óx i kidháblábtzik xu k'wajíl Joje.

²⁴Tam ti jun tsudhelom, ulichtsik Sesarea, xon ti k'wajat aytsímte k'al na Kornelio junax k'al jun kwene' in exlowáltzik ani nin ja'úbtzik xin kanyámal na Kornelio. ²⁵Tam ti na Pedro ulich ban atá, kale ti bach'wáb k'al na Kornelio, tudhlan tin tamét na Pedro ani in k'ak'na'. ²⁶Por dhayan k'al na Pedro ani utsan enché':

—Ki ch'akay, pos jayéchk'i neye jun i inik jelti tatá'.

²⁷Lejat u t'ilolóltzik, ochich altá ani in ela' taja' yán i atiklábtzik xi junkunék. ²⁸Utsantsik tám enché' k'al na Pedro:

—Tatá'tsik a cho'ób ke nin belomtal an judiótsik in ulal ke yab alwa' ka junkun jun i judío k'al jun i píl inik o ka ochich bin k'imá' an píl inik. Por na Dios tin óltsámalich ke yab in tomnál ku bijiy at'ax o yab alwa' ni jun xita'.

²⁹Jaxtám, tokot tin kanyat, in tsích ani yab in k'wajay tin chalpax. Pos xo' u lé' ku cho'óbna' xant'ók'i tin kanyámaltsik.

³⁰Tók'on tám enché' na Kornelio:

—In ko'olich ché' a k'ítsá, enché' xóna' i ora, in k'wajat tin k'íl teché' tu k'imá' ani tin ól xin kwenta an wákal ani in xalk'antsat abal ku chu'u jun i inik xi xeketlidh k'al jun i ch'axixíl k'udhk'um. ³¹Ani tin utsa' enché': “Kornelio, na Dios in ach'ámalich na ólabil ani in chu'úmalich xowa' a t'ajál abal ka tolmuy an ch'ojontáltzik. ³²Pos ka aba' xo' na t'ojnáliltsik ban bitsow xin bij Joje abal kin kaniy na Simón, xu bijyáb jeye ta Pedro. Tá'

k'wajat bin k'imá' na Simón, an inik xu lejkix ót', jajá' u k'wajíl bin wál an pujal. Tam ka ulich teché', ne'ech ti káw k'al tatá'." ³³Jaxtám tu abna' jik'atk'i ki k'ale ta alyáb ani alwa' t'ajat abal i tsích. Xo' ejtal teché' u k'wajat tin tamét na Dios ani i lé' ki ach'a' ejtal xowa' an Ajátikláb ti abámal ti ku utsa'.

**Xowa' in ulu na Pedro bin
k'imá' na Kornelio**

³⁴In tuju tám na Pedro ti káw ani in ulu enché':

—Xo' ojni' u exbách abal na Dios yab u takukúl an ti atiklábtsik.

³⁵Na Dios in bach'wal xita'kichk'i, tokot ka exlá ke Jajá' ejtal in ejtowal kin t'aja' ani kin t'aja'tsik xowa' in lé' na Dios. ³⁶Na Dios in abtsi nin kidhtaltsik na Israel an ti tsubaxtaláb. Jeché' an tsubaxtaláb, ja'ich an alwa' t'ilab xin pidhnál an k'ijidhtaláb k'al tin kwentak'i na Jesukristo ani jeché' na Jesukristo, ja'ich nu Ajátikláb k'al ejtalk'itsik.

³⁷A cho'óbsik alwa' xant'éy t'ílan bin chabánil an judíotsik, tujey Galilea, tin kuxmats na Juan tam ti xe'chin ti t'ílsix ani ti pújal. ³⁸A cho'óbsik alwa' xan ti na Dios tin pidha' na Jesús xi Nasaret tin cháp an T'okat Ejattaláb. Xan ti na Jesús ti xe'chin jeye in t'ajál xowa' alwa' ani in jeldhál ejtal xi k'wajat teykómtetsik k'al in cháp an lej at'ax. Ejtal jeché' in t'ajál abal na Dios ta' ti k'wajat k'al Jajá'.

³⁹Wawá' i chu'úmal ejtal jeché' xowa' in t'ajámal na Jesús, ban chabálsik xi Judea ani ban bitsow Jerusalén. Tayíl chemdhá pajk'idh ban peltsidh te'. ⁴⁰Por ejdhá ti ít

k'al na Dios tin óxláb a k'ítsá ani tu xalk'antsi an ta Jesús abal ki chu'u ke Jajá' ejnek ti ít. ⁴¹Yab xalk'antsat ejtal an atiklábtsik, tokot wawá'k'i, xi na Dios in takwyámalich k'ejele ok'ox abal ku xe'chin tu óltsix. Wawá' u k'apúch ani u uch'ách k'al Jajá' tam ti ejdhatsich. ⁴²Ani tu aba' ki t'íltsi an atiklábtsik ani ki óltsitsik jeye ke jeché' na Jesukristo bijidhich k'al na Dios abal kin lújundha' xi ejattsik ani xi chemneksik. ⁴³Ejtal an t'ílsixtsik xi ti weje', in t'ilámaltsik na Jesús, ke ejtal xita' k'ál ti ka belan, ne'ech ka pakwllantsat tin walastalábtsik.

**In bach'utsik an T'okat Ejattaláb
xi yabtsik u judíotsik**

⁴⁴Lejat na Pedro k'wajat ti káw, ulich an T'okat Ejattaláb ba ejtal xi k'wajat in ach'álsik nin tsubaxtalábil na Dios. ⁴⁵Ani an judíotsik xu belomich, xi tsi'neksik junax k'al na Pedro, labantsik t'ajat abal in chu'u pidhantsik jeye an ti T'okat Ejattaláb xi yabtsik u judío. ⁴⁶Abal in ach'a'tsik ti káw k'al i k'e'et káwintalábtsik ani ti k'ak'naxtsik an tin bij na Dios. ⁴⁷In ulu tám enché' na Pedro:

—¿Awxe' wa'ach jun xita' xi ne'ech kin ejto kin tamk'uy abal yab ka pujiyat jeché' an atiklábtsik, kom in bach'úmichtsik jeye xo' an T'okat Ejattaláb jelti wawá'?

⁴⁸In ulu abal ka pujiyatichtsik tin bij na Jesukristo ani pakabédhá na Pedro abal ka k'wajay cháb óx a k'ítsá k'al jajá'tsik.

**Xowa' óltsin k'al na Pedro an
belomtsik xi Jerusalén**

11 An abatwáletsik ani an belomtsik xi k'wajat Judea, in ach'a' abal in bach'úmaltzik jeye nin káwintal na Dios xi yabtsik u judío. ²Tam ti na Pedro ulich Jerusalén, kawyat k'al taltsik an judíotsik xu belomich xin ulal ke yejat jeye ka t'ajtsintsik an ti exól bin t'u'úl xin belálichtsik na Jesukristo. ³Konyat enché':

—¿Jant'ók'i ta k'alnek ka álna' xi yab in ko'oltsik an exól bin t'u'úl ani i k'apúmadvh k'al jajá'tsik?

⁴T'íltsintsik tám k'al na Pedro asta tin tujtal ejtal xowa' támnék, enché' ti utsantsik:

⁵—Tam tin k'wajat ban bitsow xi Jope ani in k'wajat tin ól, u chu'u jun i xalk'antsixtaláb. Ban xalk'antsixtaláb, u chu'u jun xata' jelti jun i k'udhk'um púlek xi tál ti pa'íl walk'i' wik'ats tamatk'i ani ulich asta xon tin k'wajat.

⁶Tam tu tela' alwa' abal ku chu'u xant'éy ta' ti k'wajat alk'idh, u chu'u i ko'néltzik xi che'tsik in akan, i padhumtsik, i chantsik ani i ch'ichintsik. ⁷Ani u ach'a' jun i káwintaláb xi tin utsa' enché': "Pedro ki ch'akay, ka chemdha' ani ka k'apu." ⁸Por u ulu enché': "Yaba, Ajátik, pos yab jayk'i u k'apúmal jun xata' xowa' Tatá' a ulúmal ke yab yejat ka k'apat." ⁹Tin tawna' tám juní jachan' an káwintaláb xi tál walk'i' ani tin utsa' enché': "Xowa' Naná' u t'ókómal, yab yejat ka bijiy at'ax." ¹⁰Óxil t'ájjan jeché' ani tayíl k'aléch tám juní walk'i'. ¹¹Támk'i jachan', ulich óx i iniktsik

ban atá xon tin k'wajat. Jeché' an iniktsik, tál Sesarea ani tsi'nek abal ti kin aliytsik. ¹²An T'okat Ejattaláb tin utsa' abal kin k'ale k'al jajá'tsik ani yab kin k'wajay xata' ku chalpay. K'aletsik jeye k'al naná' jeché' akak an kidháblábtzik ani ejtal tu éb tu ochich bin k'imá' jun i inik xin bij ta Kornelio. ¹³Jeché' an inik, tu t'íltsi xan tin chu'úmal kubúl jun i t'okat abatwále taja' tin k'imá' ani utsan k'ál enché': "Ka aba' i iniktsik ban bitsow xi Jope abal kin kaniy na Simón, xu bijyáb jeye ta Pedro, ¹⁴jajá' ne'ech ti ki utsa' xan ti ne'ech ka ejto ki lo'ey, tatá' ani ejtal na kidhtaltsik." ¹⁵Tam ti naná' u tuju ku tawna'tsik, in bach'utsik an T'okat Ejattaláb, jelt xan ti wawá' i bach'úmal más ok'ox. ¹⁶U chalpay tám xan tin ulúmal an Ajátikláb: "Tsubax k'ejle ke na Juan pujxin k'al i ja', por tatá'tsik ne'ech ka bach'u an T'okat Ejattaláb." ¹⁷Pos max na Dios in pidha'tsik jeye jayéchk'i xowa' wawá' tu pidhámal xi belámalich ni Ajátik Jesukristo, éjant'éy u éy naná' abal kin k'wajay ku tamk'uy na Dios k'al xowa' in lé' kin t'aja'?

¹⁸Tam ti an kidháblábtzik xi Jerusalén in ach'a' ejtal jeché', chamk'antsik ani k'wajay kin k'ak'na'tsik na Dios. Enché' tin ulutsik: —iTám, in pidhámaltzik jeye na Dios xi yabtsik u judío an ti chalab abal kin jila'ichtsik ti walablom ani anchan' kin ejtóchtsik jeye kin kó'oy an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in ok'ontal!

An belomtsik xi Antiokía

¹⁹Tam ti chemdhájich na Esteban, tujey jeye ti at'nal xi k'e'et an

belomtsik ani taltsik k'ale asta Fenisia, Chipre ani Antiokía. Taja', in t'íltsitsik an ti alwa' t'ilab an judíok'itsik ani xi k'e'et an atiklábtsik, yaba'. ²⁰Por taltsik an belomtsik xi tál Chipre ani Sirene, ulichtsik ban bitsow xi Antiokía ani in t'íltsitsik jeye xi yabtsik u judío an ti alwa' t'ilab k'al tin kwenta an Ajátikláb Jesús. ²¹Nin cháp an Ajátikláb k'wajat k'al jajá'tsik, pos yán xin jila' nin weje' belomtaltsik ani in bela'ichtsik an Ajátikláb.

²²Tam ti an belomtsik xi Jerusalén in ach'a' jeché', in aba' na Bernabé asta Antiokía. ²³Tam ti na Bernabé ulich Antiokía, in chu'u xan ti na Dios tin lábt'ajámal an belomtsik xi taja' ani kulbé t'ajat. In tak'iysik ejtal abal kin óntsi kin bela'tsik an Ajátikláb k'al jun in ejattal lujat. ²⁴Pos jeché' na Bernabé, ja'ich jun i alwa' inik, teykómte k'al in cháp an T'okat Ejattaláb ani u belom t'ajat. Ani anchan', yán i atiklábtsik in t'aja' abal kin bela' an Ajátikláb.

²⁵Tayíl, na Bernabé k'ale Tarso abal kin aliy na Sawlo. Tam tin ela', in júna' Antiokía. ²⁶Taja' ti k'wajaytsik k'al an belomtsik jun i tamub ani yán i atiklábtsik in ok'tsi. Taja' Antiokía ti tujej jidhtal t'ajat ti bijyáb an belomtsik, kristianotsik.

²⁷Tam ti jachan' i k'ij, kale Jerusalén cháb óx i t'íltsixtsik ani k'aletsik Antiokía. ²⁸Jún ti éb xi jeché' an t'íltsixtsik, xu bijyáb ta Agabo, kubey junax ch'ejel xon ti k'wajat an kidháblábtzik ani tin ijtsixtal an T'okat Ejattaláb, in ulu abal ne'ech ka wat'ey jun i pulek k'a'ínab putálk'i an chabál.

Anchan' lejtal ti támun, tam ti an lej pulek tak'ix Klawdio k'wajat ti tak'ix Roma. ²⁹Tám, an belomtsik xi Antiokía in ulu abal ne'ech kin abtsitsik jun i tolmixtaláb an kidháblábtzik xu k'wajíl Judea, xantik'i kin ejtotsik kin pidhna' juntsik ti éb. ³⁰Anchan' tin t'aja'tsik, in abtsitsik jun i tolmixtaláb an tak'ix belomtsik xi Judea. Jeché' an tolmixtaláb pidhan kin júna' na Bernabé ani na Sawlo.

Nin chemtal na Jakobo ani tam ti wik'an na Pedro

12 Tam ti jachan' i k'ij, an pulek tak'ix Herodes in tuju kin at'a' taltsik an belomtsik. ²In ulu ka chemdhá k'al i machét na Jakobo, nin kidháb na Juan ³ani kom in chu'u ke jeché' in kulbetna' t'ajat an judíotsik xi yab u belom, in abna' jeye ka yak'wan na Pedro. Jeché' támun tam ti exom an ajib xowk'i tu k'apnal an pan xi yab jilbédhats k'al an jilbédhaxtaláb k'oye. ⁴Tam ti yak'wan na Pedro, abná ka balyat al wik'axte' k'al na Herodes, xon ti k'wajay belkómte k'al ché' i kwene' i soldadotsik, xi juntsik kwene', che'tsik i soldado. In chalpayal kin káldha' tin tamé an atiklábtsik tam wat'enekich an ajib. ⁵Na Pedro u kó'yáb balidh ban wik'axte' belkómte t'ajat alwa', por an belomtsik in óntsaltsik kin kóntsintsi na Pedro k'al yantam i chápláb.

Na Dios in káldha' na Pedro ban wik'axte'

⁶Jachan' an akal, tam ti ne'ech ka tsudhéch xowk'i na Herodes ti

ne'ech kin káldha' na Pedro tin tamét an atiklábtsik, na Pedro k'wajat ti waya! junax ch'ejélidh k'al cháb i soldado ani wik'ats k'al cháb i pat'ál ani belkómte nin wi'lébil an wik'axte' k'al cháb óx i soldadotsik. ⁷Jun jik'towále ti ulich jun in t'okat abatwálejil an Ajátikláb ani tajk'an jun i k'amal ba jachan' an wik'axte'. Takan na Pedro bin chóyíl k'al jachan' an t'okat abatwále, bakyat ani utsan enché':

—Ki ch'akay jik'atk'i.

Wilk'an tám an pat'álsik xi k'ál ti k'wajat wik'adh nin k'ubaktsik na Pedro ⁸ani utsan enché' k'al an t'okat abatwále:

—Ka wik'a' na tsukul k'al an ót' ani ka k'wajba' na pajab.

Tam ti na Pedro ok'on kin t'aja' jeché', utsan enché' k'al an t'okat abatwále:

—Ka wátna' na wát ani ti kin wéwna'.

⁹Kale tám na Pedro in wewkóm an t'okat abatwále, maske yab in cho'ób max tsubax o yaba' xowa' k'wajat in t'ajál an t'okat abatwále. Jajá' in chalpayal ke k'wajat in chu'tal jun i xalk'antsixtaláb. ¹⁰Por wat'eytsik ban jidhtal belkol ani bin chabtal jeye; tam ti ulichtsik ban pat'ál wi'leb abal ka kaléch ban bél xu k'alel ban bitsow, an wi'leb kwetémтал ti jak'pin. Kaletsik tám, ani tam tin belámalichtsik jun peje' an bél, jilanich tám kwetém k'al an t'okat abatwále. ¹¹In exbách tám na Pedro ani in ulu enché':

—Xo' ojni' u exbách ke Jajá' an Ajátikláb in abámal nin t'okat abatwálejil abal ti kin lo'o k'al na

Erodes ani k'al ejtal xowa' nu at kidhtaltsik xi yab u belom in lé' ti kin t'ajtsi.

¹²In chalpóm jeché', na Pedro k'ale bin k'imá' na María, nin nána' na Juan, xu bijyáb jeye ta Markos; taja', ta' ti k'wajat yán i atiklábtsik, jeché' junkunéksik abal ti ól. ¹³Tam tin t'eneý an wi'leb xi kuxtál, jun i tsidhan xu bijyáb Rode kale kin chu'u xitam já' nin t'enyal an wi'leb. ¹⁴Por tam tin exbay abal a Pedro na k'wajat ti tawnax, yab in japiy an wi'leb, ájlách altá k'al i kulbéxnich abal kin ólna' ke na Pedro ta' ti k'wajat ban wi'leb ti tawnax. ¹⁵Utsan tám enché':

—iTatá' i olmanal!

Por an tsidhan in ulal abal tsubax. Jajá'tsik in ulal enché':

—Yab jajá', i t'okat abatwále xi k'ál tu beletnáb.

¹⁶Por na Pedro in óntsal kin t'eneý an wi'leb, ani tam tin japiytsik an wi'leb ani in chu'u, labantsik t'ajat. ¹⁷Por jajá' in utsa'tsik k'al in k'ubakk'i abal yab ka k'uchuntsik ani in t'ílsitsik xan ti káldhá ban wik'axte' k'al an Ajátikláb ani utsantsik jeye enché':

—Ka t'ílsitsik jeché' na Jakobo ani an kidháblábsik.

Kale tám ani k'ale píl.

¹⁸Tam ti tsudhey, laban t'ajat an soldadotsik abal yab in cho'óbsik xant'éy támnék k'al na Pedro. ¹⁹Na Erodes in abna' ka alyat ani kom yab ejtowat ka elan na Pedro, ejtal an belkol wik'axte' lújundhá ani abná ka chemdhátsik. Tayíl, na Erodes kale Judea ani k'ale ti k'wajíl Sesarea.

Nin chemtal na Erodes

²⁰Na Erodes in chakuntsal an atiklábtsik xi Tiro ani Sidón, por

jeché' an atiklábsik in t'aja' i káw abal ka k'aletsik tin tamé na Erodes. In ejtotsik kin átantsi tin alwa'tal na Blasto, jun in awiltalábil an pulek tak'ix Erodes ani k'al jachan'k'i, an pulek awiltaláb in konoytsik i lejkingtaláb abal xi jeché'tsik táyk'i jeye tu tsi'dhantsábsik an ti k'apné ban chabál xin tak'yal an pulek tak'ix. ²¹Bijtsin jun i k'ij k'al na Erodes abal ka k'aletsik. Jachan' a k'ítsá, na Erodes in k'wajba' nin alwa' k'udhk'úmil, buxkan xon tu lújundhom ani káwin. ²²Tujej tám an atiklábsik kin ulu kawidh enché':

—iXita' jeché' k'wajat ti káw yab i inik, i dios!

²³Támk'i jachan', jun in t'okat abatwálejil an Ok'óxláb in ya'undha' na Erodes abal in walka' ka k'ak'ná jelti max u Dios ani taja' ti chemech k'apudh k'al i dhúm.

²⁴Por nin káwintal na Dios dhubatk'i ti buk'ey putálk'i ani túk'i túk'i tu ok'tsixnáb.

²⁵Tam ti na Bernabé ani na Sawlo in pidhnámich an tolmixtaláb, witsiytsik Antiokía ani in júna' k'al jajá'tsik na Juan, xu bijyáb jeye ta Markos.

Na Bernabé ani na Sawlo in tujúchtsik ti k'alel owdha' ti t'ílsix

13 Ban belomtsik xi k'wajat Antiokía ta' ti k'wajat i t'ílsixtsik ani i ok'tsixtsik. Ja'ich na Bernabé, na Simón (xu bijyáb jeye T'unuy), na Lusio xi Sirene, na Manaén (xi junax ti pubenek k'al na Erodes, an pulek tak'ix xi Galilea) ani na Sawlo. ²Jun i k'ij, tam ti

k'wajat in k'ak'nálsik an Ajátikláb ani ti k'ílsik, an T'okat Ejattaláb in ulu enché':

—Ti kin pílmehantsi an ta Bernabé k'al na Sawlo abal kin t'aja'tsik an t'ojláb xowa' u utsámaltsik kin t'aja'.

³Tam ti ok'onichtsik ti ól ani ti k'íl, in k'wajba' nin k'ubaksik bin éb na Bernabé ani na Sawlo ani in utsa'ichtsik tám ka k'aléch.

An abatwáletsik u ok'tsik ban chabál xin bij Chipre

⁴Más tayíl, na Bernabé ani na Sawlo k'aletsik Selewsia abal abantsik k'al an T'okat Ejattaláb. Taja', balintsik ban tan abal ka k'ale ban chabál xin bij Chipre xi k'wajat ban pujal. ⁵Tam ti ulichtsik ban kubtaláb xi Salamina, in tujutsik kin t'ila' nin káwintal na Dios ban atátsik xon ti an judíotsik in t'ajál an junkuntaláb. Na Juan ta' jeye ti xe'ech k'al jajá'tsik abal ti tolmix. ⁶Xe'chintsik putálk'i ba jachan' an chabál ani ulichtsik Pafos. In ela'tsik taja' jun i judío xin bij ta Barjesús ani jeché' an inik, u dhiman. U k'ambix t'ajat, pos in ulal ke jajá' ja'ich jun i t'ílsix. ⁷Jeché' an dhiman, k'wajat junax k'al an pulek awiltaláb xin bij Serjio Pawlo. Na Serjio Pawlo, ja'ich jun i inik xi chalpadh t'ajat. In abna' ka kanyat na Bernabé ani na Sawlo abal in lé' jeye t'ajat kin ach'a' nin káwintal na Dios. ⁸Por jachan' an dhiman xin bij Barjesús ani u bijyáb jeye ta Elimas, yab in walkál na Sawlo ani na Bernabé kin ok'tsi an pulek awiltaláb, pos jajá' yab in lé' kin chu'u ka belmách an pulek

awiltaláb. ⁹Na Sawlo, xu bijyáb jeye ta Pablo, teykómte k'al in cháp an T'okat Ejattaláb, in teloloy t'ajat ¹⁰ani in utsa' enché':

—iK'ambix, at'ax inik, xi chakámláb k'al an lej at'ax ani xi yab a kulbetnál ejtal xowa' lujat! ĆJant'ók'i ti yab a lé' ka jila' ta ojsix tin lujat bélil an Ajátikláb? ¹¹Pos xo', an Ajátikláb ne'ech ti ki pidha' ti yajtsiktaláb; ne'ech ki jok'olbé ani yab ne'ech ka ejto ka chu'tsi tin tajáx na k'ítsá wé' i k'ij.

Támk'i tin chu'u jik'wchin ani yab chu'xin; ani in ayal tám jun xita' abal ka lot'ok'ná k'ál kom jajá' yab u chu'ux. ¹²Tam ti an pulek awiltaláb in chu'u jeché', belmách, kom u labnal t'ajat k'al an ok'tsiktaláb xin ach'ál k'al tin kwenta an Ajátikláb.

**Na Pablo ani na Bernabé
ulichtsik Antiokía xi Pisidia**

¹³Na Pablo ani nin juniksik balin ban tan ban chabál xi Pafos ani k'aletsik Perje ban chabál xi Panfilia; por jilantsik k'al na Juan ani witsiy Jerusalén. ¹⁴Tayíl, na Pablo ani na Bernabé, kale Perje abal ka k'aletsik ban bitsow Antiokía xi k'wajat ban chabál xi Pisidia. Tam ti taja'ich ti k'wajattsik ani in bajaw nin k'ítsájl an koyóxnich, ochichtsik ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani buxkantsik. ¹⁵Tam ti ok'onich ti ajyáb nin tak'ixtal an Dios xin jilámal dhutsadh na Moisés ani nin dhutsadh úwil jeye an t'ílsixtsik, an ok'lektsik xi ba jachan' an atá in abna' ka utsantsik enché' na Pablo ani na Bernabé:

—Kidháblábsik, max a tsi'dhál jun i tak'ixtaláb abal an atiklábsik, awil ka ulu.

¹⁶Ch'akay tám na Pablo, in kontsi an atiklábsik k'al in k'ubakk'i abal ka chamk'an ani in ulu enché':

—Ka ach'a' pay'lomlábsik xi Israel ani tatá'tsik teye xa exlál ke na Dios ejtal in ejtawal kin t'aja': ¹⁷Ni Diosil xi wawá' xu Israel, in takuy ni weje' pakéiltsik ani in t'aja' abal ka wenk'on ti yejche' bitsow tam ti bél k'wajattsik jelti píl iniktsik ban chabál xi Ejipto. Tayíl, in káldha'tsik ba jachan' an chabál k'al nin awiltal.

¹⁸Na Dios in kuxuy chab inik i tamub ejtal xowa' jajá'tsik in t'aja' ban chabál xon ti yab k'wajtsidh ¹⁹ani in k'ibdha' búk i pakdha' bitsow ban chabál xi Kanán abal ka pidhantsik an ti chabál ni weje' pakéiltsik. ²⁰Más tayíl, ché' i bo' inik xóna' i tamub k'al chab inik láju, in kó'oysik tak'nél k'al i lújundhaxtsik, asta tam tin bajaw xowk'i ti k'wajay an t'ílsix Samuel. ²¹In konoysik tám abal in lé' ka k'wajay tak'nél k'al jun i pulek tak'ix ani pidhantsik k'al na Dios an ta Saúl abal ti pulek tak'ix chab inik xóna' i tamub. Jeché' na Saúl, u chakámláb k'al na Sis, jun i inik xi tál bin kidhtal na Benjamín. ²²Más tayíl, na Dios in wék'oy ti pulek tak'ix na Saúl ani in k'wajba' na Dabid abal ja'ich ka k'wajay tin pulek tak'ixal an israelitatsik. Na Dios in ulu enché' k'al tin kwenta na Dabid: “U elámal na Dabid, nin chakámil na Isaí, jun i inik xu kulbetnál t'ajat ani ne'ech kin t'aja' ejtal xowa' Naná' u lé'.” ²³Jún ti

éb xin kidhtaltsik jeché' na Dabid, ja'ich na Jesús. Jeché' na Jesús, ja'ich xi aban k'al na Dios abal kin lo'o an israelitatsik jelt xan ti Jajá' tin ulúmal. ²⁴Tam ti yabél tsi'nek na Jesús, na Juan xe'chin kin t'iltsi ejtal an atiklábtsik xi Israel, in utsál abal kin jila'ichtsik ti walablom ani ka pujanichtsik. ²⁵Tam tu k'unelich an k'ij xowk'i ti ne'ech ka chemdhá na Juan, in ulu enché': "Yab naná' xi tatá'tsik a chalpayal ke naná' u éy; por tu kuxmats ta' tál jún xi más púlek ké naná'. Púlek t'ajat ke yab xata' u éy abal kin kutpan ku wiltsi tin wik'áb nin pajab."

²⁶Kidháblábsik, xi chakámláb k'al nin kidhtaltsik na Abraham ani tatá'tsik teye xa exlál abal na Dios ejtal in ejtawal kin t'aja': k'al tatá'tsik ta kwenta tu ulal jeché' an tsubaxtaláb xi k'al tin kwenta an lo'eltaláb. ²⁷Pos xu k'wajíltsik Jerusalén ani nin ok'lékiltsik, yab in exla' xitam já' jeye na Jesús, nibal in exbantsi tin káwintal an t'iltsixtsik xu ajyáb ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb tam in k'ítsájil an koyóxnich. Jaxtám, tam ti jajá'tsik in pidhna' na Jesús abal ka chemdhá, in t'aja'ichtsik abal ka támun jelt xan tin ulúmal an t'iltsixtsik. ²⁸Ani maske na Jesús yab eltsin ni jun in walab xant'ók'i ti ka chemdhá, in kotsitsik na Pilato abal kin abna' ka chemdhá. ²⁹Tam ti ok'onich ti t'ajtsinal ejtal xowa' k'waját dhutsadh ban T'okat Dhuslab k'al Jajá' tin kwenta, pa'bájich tám ban peltsidh te' ani jolyat. ³⁰Por ejdhá ti ít k'al na Dios. ³¹Tam ti jachan' i k'ij, yáníl in xalk'a' tinbá' na Jesús abal

ka chu'tat k'al xi juniknadhtsik k'ál tam ti kale Galilea ani k'ale Jerusalén. Xo' ja'ich jajá'tsik xi xe'ech in t'iltsal an atiklábtsik k'al tin kwenta na Jesús.

³²Jaxtám xo', wawá' exom tu óltsaltsik an ti alwa' t'ilab xi na Dios in utsámal ni weje' pakéiltsik. ³³Pos wawá', xu kidhtaláb k'al jajá'tsik, na Dios tu t'ajtsích xan tin ulúmal abal in ejdha' ti ít na Jesús jelt xan ti k'waját dhutsadh bin chabtsíl an ajatlábtsik: "Tatá' tu Chakámil ani Naná' tu pidhámal xo' ti xe'chintaláb." ³⁴Na Dios in ulúmal abal ne'ech kin ejdha' ti ít abal yab ka k'achey nin t'u'úl. Na Dios in ulu enché' ban T'okat Dhuslab: "Ne'ech tu pidha'tsik an ti lábt'ajaxtaláb xu utsámal ne'ech ku pidha' na Dabid." ³⁵Jaxtám tin ulu jeye enché' ba jun i ajatláb: "Yab ne'ech ka walka' ka k'achey nu t'u'úl." ³⁶Tsubax k'ejle, na Dabid in t'ójontsi nin kidhtaltsik xi jachan' i k'ij xan ti utsan k'al na Dios, tayíl chemech, jolyat xon ti jolidh nin táta'tsik ani nin t'u'úl k'achey. ³⁷Por nin t'u'úl na Jesús, xi na Dios in ejdha' ti ít, yab ja' k'achey. ³⁸Kidháblábsik, yejat ka cho'óbna', ke an pakwlantsixtaláb k'al tin kwenta ni walastalábil, ne'ech ki bach'u k'al tin kwentak'i na Jesús. ³⁹Yejat jeye ka cho'óbna'tsik ke xita' kin bela'ich na Jesús, ne'ech ka k'wajbájich alwa' k'al na Dios, pos tokot na Jesús in ejtawal kin t'aja' jeché'. Nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés yab in ejtawal. ⁴⁰Ka kó'oytsik i kwenta abal yab ka tamu xowa' in jilámal dhutsadh an t'iltsixtsik, tam tin ulutsik enché':

⁴¹ Ka kó'oytsik i kwenta, tatá'tsik
 xa pojkal an tsubaxtaláb,
 ki labantsik ani ki
 k'ibchontsik;
 pos Naná', xin Dios, ne'ech
 ku t'aja' ba na k'ítsájiltsik
 i pakdha' labidh
 labandhaxtaláb;
 jeché' xowa' ne'ech ku t'aja',
 max ti ki t'íltsi jun xita' yab
 ne'ech ka bela'tsik.

⁴²Tam ti na Pablo ani nin
 juniktsik kaléch ban atá xon ti an
 judíotsik in t'ajál an junkuntaláb,
 pakabédhá k'al xi yabtsik u judío
 abal ka t'íltsintsik jeye jeché' tam
 kin bajaw juní nin k'ítsájil an
 koyóxnich. ⁴³Tam ti buk'lanichtsik
 xi ta' ti junkunék ba jachan' an
 atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb,
 wéwná na Pablo ani na Bernabé k'al
 yán i judíotsik ani xin belálichtsik
 jeye nin belomtal an judíotsik k'al
 yantam i tsubaxtaláb. Na Pablo ani
 na Bernabé in tak'iytsik t'ajat abal
 yejat kin óntsi ka k'wajaytsik bin
 alwa'tal na Dios.

⁴⁴Tam tin bajaw juní nin k'ítsájil
 an koyóxnich, junkun juní wé'ich
 xóna' ejtal an atiklábtsik xu k'wajíl
 ba jachan' an bitsow abal kin axtsi
 tin káwintal na Dios. ⁴⁵Por tam
 ti an judíotsik xi yab u belom in
 chu'u yán an atiklábtsik, tujej ti
 it'ixbéłtsik ani tujej ti tomnáb na
 Pablo ani ti odhbiyáb. ⁴⁶Na Pablo
 ani na Bernabé, káwintsik tám k'al
 yantam i awiltaláb ani in utsa'tsik
 enché':

—Tsubax k'ejele ke yejat ki ółtsi
 ok'ox an tin káwintal na Dios
 an judíotsik xi jelti tatá'tsik; por
 kom yab a lé' ka bach'utsik, a

xalk'álich abal yab a lé' ka bach'u
 an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in
 ok'ontal. Jaxtám xo', u ne'chich
 abal ki t'íltsi xi yabtsik u judío.

⁴⁷Pos anchan' tu utsan k'al an
 Ajátikláb tam tin ulu enché':

Tatá' tu k'wajbámal jelti jun i
 tajbaxtaláb abal ejtal an
 atiklábtsik xi yabtsik u judío
 ani abal ka ółtsi xan ti ne'ech
 kin ejto ka lo'ey ejtal an
 atiklábtsik xu k'wajíl teché'
 ti k'ay'lá.

⁴⁸Tam tin ach'a'tsik jeché', xi
 yabtsik u judío kulbé t'ajat ani in
 tujutsik kin ulu ke nin káwintal na
 Dios alwa' t'ajat. Ejtal belmách xi
 k'wajat takudhtsik abal kin bach'u
 an xe'chintaláb xi yab in ko'ol in
 ok'ontal. ⁴⁹Anchan' ti xe'chin ti t'ilnal
 nin káwintal na Dios putál jachan' an
 chabál xi Pisidia. ⁵⁰Por an judíotsik
 xi yab u belom, in pidhkáwliy taltsik i
 mímlábtsik xin t'ajál t'ajat xan tin ulal
 nin belomtal ani u k'ak'nábsik t'ajat.
 Káwin jeye k'al an ultaláb iniktsik xi
 ba jachan' an bitsow ani in utsa'tsik
 abal alwa' kin kajna' na Pablo ani
 na Bernabé, asta kin káldha'tsik ba
 jachan' an chabál. ⁵¹Na Pablo ani
 na Bernabé, in tiniy tám an pojodh
 xi palenek ba nin akan abal kin
 cho'óbna' xi taja'tsik ke yab alwa' tin
 t'aja' abal in pojkantisi tin káwintal
 na Dios ani k'aletsik ban bitsow xin
 bij Ikonio. ⁵²Por an belomtsik k'wajat
 k'ijidh ani teykómtetsik k'al nin cháp
 an T'okat Ejattaláb.

**Tam ti na Pablo ani na Bernabé
 k'wajattsik ban bitsow xi Ikonio**

14 Taja' ban bitsow xi Ikonio,
 na Pablo ani na Bernabé,

ochichtsik ban atá xon ti an judíotsik in t'ajál an junkuntaláb, t'íltsixintsik lujat t'ajat, jaxtám ti yán belmáchtsik, xu judíotsik ani xi yabtsik u judío. ²Por an judíotsik xi yab u belom in ojtsi tin chalab xi yabtsik u judío ani in t'aja' abal kin chalpay xowa' yab alwa' k'al jachan' an kidháblábsik. ³Por bélk'i k'wajaytsik taja' nakat i k'ij na Pablo ani na Bernabé ani káwintsik k'al yantam i awiltaláb abal in cho'ób ke an Ajátikláb k'wajat k'al jajá'tsik. An Ajátikláb in xalk'ál xowa' jajá'tsik in ulal k'al tin kwenta nin alwa'tal na Dios ani u pidhnałtsik ti awiltaláb abal kin t'aja' i exółtsik ani i labidh labandhaxtalábsik. ⁴Por an atiklábtsik xi ba jachan' an bitsow, k'éłáxnéłtsik, taltsik in tołmintsal an judíotsik xi yab u belom ani taltsik in tołmintsal an abatwáletsik. ⁵An judíotsik ani xi yabtsik u judío, in t'aja'tsik tám i káw k'al an awiltalábsik abal kin odhbijiy ani kin t'ujbay an abatwáletsik. ⁶Por na Pablo ani na Bernabé, tam tin cho'óbna'tsik, chinat k'aletsik Litra ani Derbe, an bitsowtsik xi k'wajat Likaonia ani putálk'i an kwentsaltsik xi taja' wililil, ⁷xon ti xe'chintsik jeye kin t'ila' an alwa' t'ilab.

T'ujbayat na Pablo ban bitsow xin bij Litra

⁸Ban bitsow xi Litra, ta' ti k'wajat jun i inik xi yab in ejtawal ti belal. Jeché' an inik k'wajat buxúl ani yab jayk'i belnek kom k'ejele anchan' ti wa'chinék ti chakam. ⁹K'wajat in ach'ál xowa'

na Pablo exom in ulal, na Pablo in teloloy jachan' an inik ani in chu'u abal in belal t'ajat ke ne'ech ka jeldhá. ¹⁰Utsan tám kawidh enché' k'al na Pablo:

—Ki kubey.

T'ikcholách tám an inik, kubey ani in tujúch tám ti belal. ¹¹Tam ti chu'tat xowa' in t'aja' na Pablo, an atiklábtsik in tuju kin ulu kawidh enché' k'al i káwintaláb xi Likaonia: —i diostsik xi jáyk'i i inik pa'inek asta teché' xon tu k'wajat!

¹²In ulaltsik ke na Bernabé, ja'ich an dios Jupiter ani ke na Pablo, ja'ich an dios Merkurio abal jajá' nu káw. ¹³Nin pále'il na Jupiter, xin ko'ol nin oláb atávil bin wi'lébil an bitsow, in tsi'dha' i torotsik ani i t'idhats wich tin tamét an wi'lebsik. An pále', junax k'al an atiklábtsik in lé' kin chemdha' an torotsik abal kin pikbantsi na Bernabé ani na Pablo. ¹⁴Por tam ti na Bernabé ani na Pablo, xi ja'ich an abatwáletsik in ach'a' jeché', in mich'óna'tsik nin k'udhk'úmil, ochich xon ti k'wajat an atiklábtsik ani in ulutsik kawidh enché':

¹⁵—iPay'lomlábsik! ¿Jant'ók'i ta t'ajáłtsik jeché'? Wawá' u iniktsik weye jelti tatá'tsik ani u tsi'nek abal tu ółtsitsik ke yejatich ka jila' ejtal jeché' xi yab xata' ti alwa'. Ka bela'ichtsik na Dios xi ejat, xin t'ajámal an walk'i', an chabál, an pujal ani ejtal xowa' wa'ach taja'. ¹⁶Ti weje'ich, na Dios in jilámal k'ejele an atiklábtsik ka xe'chin xan ti jajá'k'itsik kin le'na'. ¹⁷Por bélk'i in xalk'ál tinbá' na Dios xitam já' jeye, k'al an alwa'taláb xowa' u t'ajtsinaltsik. Jajá' tu uldhantsal an

ti áb, tu labedhantsal an ti k'apné, tu pidhál xowa' i yéntsal abal ki k'apu ani abal ku k'wajay k'ijidh.

¹⁸Por maske in ulutsik ejtal jeché', bélk'i yab in ejto kin kubdha' abal yab ka chemdhantsat an ti torotsik abal ka pikbantsat.

¹⁹Ulich tám cháb óx i judíotsik xi tál Antiokía ani Ikonio. In pidhkáwliy an atiklábtsik abal ka t'ujbaxintsik ani t'ujbayat na Pablo. Tam tin chalpaytsik in chemdhámalich, in káldha'tsik bodhodhól ba jachan' an bitsow. ²⁰Por tam ti an belomtsik junkun wililíl xon ti k'wajat na Pablo, jajá' ch'akay ani ochich juní ba jachan' an bitsow. Tam ti jun tsudhelom, k'aléch tám junax k'al na Bernabé ban bitsow xi Derbe.

²¹Tam ti ok'onich kin t'ila' an alwa' t'ilab ba jachan' an bitsow xi Derbe, xon ti belmách yán i atiklábtsik, witsiytsik juní Lистра, Ikonio ani Antiokía. ²²Ba jachan' an chabátsik, in pakabédha' t'ajat an belomtsik ani in utsa' abal kin óntsitsik an belomtaláb. In utsátsik jeye, ke abal kin ejto jun xita' ka k'wajay tak'nél k'al na Dios, yejat kin wat'na' yán i yajtsiktaláb. ²³Bijyat jeye putálk'i ban bitsowtsik xon ti wa'ach i belomtsik, i tak'ixtsik xi ne'ech ti belkol an ti belomtsik. Tam ti ok'onichtsik ti ól ani ti k'íl, in kawintsitsik abal ka beletná k'al an Ajátikláb xu belomichtsik.

Na Pablo ani na Bernabé witsiytsik Antiokía, an bitsow xi k'wajat Siria

²⁴Tayíl, wat'eytsik ban chabál xi Pisidia ani ulichtsik ban chabál xi

Panfilia. ²⁵In t'ila'tsik jeye an alwa' t'ilab ban bitsow xi Perje ani tayíl k'aletsik ban bitsow xin bij Atalia. ²⁶Taja' Atalia, balintsik ban tan ani k'ale Antiokía, an bitsow xon ti kontsintsidhtsik an tin alwa'tal na Dios abal kin ejto kin t'aja'tsik an t'ojláb xi xo' in ok'óch. ²⁷Tam ti ulichtsik Antiokía, in junku an belomtsik ani in t'iltsi ejtal xan ti éynéksik k'al na Dios abal kin t'aja' an t'ojláb xi punk'untsidh ani xan ti tolmiyat jeye k'al na Dios xi yabtsik u judío abal ka belmáchtsik. ²⁸Na Pablo ani na Bernabé, k'wajaytsik taja' nakat i k'ij k'al jajá'tsik.

An junkuntaláb xi t'ajan Jerusalén

15 Tam ti na Pablo ani na Bernabé k'wajattsik Antiokía, ulich taltsik i iniktsik xi tál Judea. Jeché' an iniktsik, in tuju kin ok'tsi an kidháblábsik ke abal kin ejto ka lo'eytsik, ko'ol kin t'aja'tsik an exól ba nin t'u'úl jelt xan tin ulal nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ²Na Pablo ani na Bernabé in tujutsik jun i káwlíxतालáb k'al jeché' an iniktsik ani káwlíxintsik t'ajat. Jaxtám ti utsan na Pablo ani na Bernabé ani taltsik an kidháblábsik xi taja' abal ka k'aletsik Jerusalén kin lejkiy jeché' k'al an abatwáletsik ani an tak'ixtsik xin beletná an belomtsik. ³Xi aban k'al an belomtsik, wat'ey ban chabál xi Fenisia ani xi Samaria. Taja', in t'ilálsik xan ti belmáchtsik jeye an atiklábtsik xi yabtsik u judío ani ejtal an kidháblábsik u kulbél t'ajat k'al jeché' xowa' in ach'ál u t'iltsinaltsik.

⁴Tam ti ulichtsik Jerusalén, bach'wat k'al an belomtsik, k'al

an abatwáletsik ani k'al an tak'ix belomtsik. In t'iltsitsik xan ti éynéksik k'al na Dios k'al an t'ojláb xi punk'untsidh. ⁵Por taltsik an fariseotsik xi belmámadhich jeye, kubeytsik ani in ulu enché':

—An belomtsik xi yabtsik u judío, yejat ka t'ajtsin an ti exól ba nin t'u'úl ani kin wéwna'tsik nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés.

⁶Junkun tám an abatwáletsik ani an tak'ix belomtsik abal kin chalpay xan ti ne'ech kin ejto kin lejkiy jeché'. ⁷Tam ti ok'onichtsik yáníl ti káwlíx, ch'akay na Pedro ani in utsa'tsik enché':

—Kidháblábsik, a cho'óbichtsik abal na Dios tin takwyámá, xi ja'ich jún ti éb xi tatá'tsik a kidhtal abal ku óltsitsik an ti alwa' t'ilab xi yabtsik u judío ani ka belmáchtsik jeye. ⁸Ani na Dios, xin exlantsal tin ejattal ejtalk'itsik, in xalk'a' abal in bach'u xi yabtsik u judío, tam tin pidha'ichtsik an ti T'okat Ejattaláb aníl'ki jelt xan ti wawá' tu pidhámá.

⁹Na Dios yab in píl káldha' jajá'tsik k'al wawá', nibal wawá' yab tu píl káldha' k'al jajá'tsik, pos in t'okedhantsitsik jeye an tin ejattal k'al tin kwenta abal belmáchtsik.

¹⁰Ani xo', éjant'ók'i ti yab a belátsik xowa' na Dios in t'ajámá ani a lé' ka chu'utsik kin t'aja' jeché' an belomtsik xowa' wawá' nibal ni weje' pakéiltsik in ejtómá kin t'aja'?

¹¹Yab yejat ki t'aja' anchan', tokot yejat ki chalpóm abal u lo'odhich anik'i k'al nin alwa'talábil ni Ajátik Jesús jelt xan ti jajá'tsik lo'odh.

¹²Chamk'antsik tám ejtal ani in ach'a'tsik xan ti exmách ti

t'iltsinaltsik k'al na Bernabé ani na Pablo an exóltsik ani an labidh labandhaxtalábsik xin t'ajámá na Dios k'al jajá'tsik ban atiklábtsik xi yabtsik u judío. ¹³Tam ti ok'onichtsik ti káw na Pablo ani na Bernabé, na Jakobo in ulu enché':

—Kidháblábsik, ti kin axtsitsik: ¹⁴Na Simón Pedro tu t'iltsámálich xan ti na Dios tin tuju kin bach'u jeye xi yabtsik u judío abal kin dhabalna'ich. ¹⁵Jeché' támun anchan' abal ka t'ájan jelt xan tin dhutsámá an t'iltsixtsik ban T'okat Dhuslab enché':

¹⁶Tayíl ne'ech kin witsiy juní ku k'wajba' jun i Pulek Tak'ix xin kidhtal na Dabid.

Jeché' an Pulek Tak'ix ne'ech kin t'aja' abal kin k'ak'ná jelt tam ti ejat na Dabid.

¹⁷Anchan' ne'ech ku t'aja' abal ejtal an atiklábtsik xi bijidh Naná' u dhabal ti kin aliysik

ani xi yabtsik u israelita jeye, xi k'wajattsik putálk'i an k'ay'lá, ti kin exla'tsik abal Naná'ich tin Ok'óxlábil.

¹⁸Anchan' tin ulu an Ok'óxláb, xin pidhnámá ka cho'óbná ejtal jeché' asta ti weje'.

¹⁹Jaxtám, naná' u ulal ke yab yejat ki it'ixbédhá' xi yabtsik u judío xin belálightsik na Dios.

²⁰Lejat k'al ki dhutsuntsi abal ki utsa'tsik ke yabich kin k'apu i k'apné' xi pikbantsidh an ch'ilabtsik, ke yabich ka junkun k'al xi yab in tomtal ani yabich kin k'apu i ko'né'lsik xi k'uch'édhatsk'i o putedhatsk'i nibal kin k'aputsik i xich'. ²¹Pos asta ti weje' wa'ach jun

xita' ban bitsowtsik xin ok'tsixinál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. Jeché' ja'ich xu ajoyáb ech'ek'i ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb tam in k'ítsájil an koyóxnich.

²²An abatwáletsik ani an tak'ix belomtsik, junax k'al ejtal an belomtsik, in ulu tám abal alwa' kin takuy cháb óx xi jajá'tsik in kidhtal abal kin aba'tsik Antiokía junax k'al na Pablo ani na Bernabé. Takwyat na Judas xu bijyáb jeye Barsabás ani na Silas. Jeché' an pay'lomlábsik, ja'ich xi k'wajat ultaláb t'ajat k'al an kidháblábsik ²³ani k'al jajá'tsik, abná jeché' an dhutsadh úw, xin ulal enché':

“Wawá' xu k'wajat tu abatwále junax k'al an tak'ix belomtsik ani ejtal an kidháblábsik, i abnál i chapnédhtomtaláb abal ejtal an kidháblábsik xi yabtsik u judío xu k'wajíl Antiokía ani xu k'wajílsik ban chabál xi Siria ani Silisia. ²⁴I cho'óbnámalich ke taltsik i atiklábsik xu k'wajíl teché', k'alneksik tachan', por yab wawá' i abámal. Jajá'tsik ti it'ixbédhámalichtsik k'al nin ok'tsixtal ani ti uk'pindhámalichtsik abal ti utsálsik ke yejat ka t'aja' an exól ba na t'u'úl ani ka wéwna'tsik nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ²⁵Jaxtám wawá', i chalpay ejtal tu éb ki takuy taltsik i kidháblábsik xi wawá' i kidhtal abal ka k'ale ti ki álna'tsik junax k'al na Bernabé ani na Pablo, an kidháblábsik xi wawá' i k'anidhál t'ajat. ²⁶Jeché' na Bernabé ani na Pablo, ja'ich an kidháblábsik xi yab t'ajat in

ajyaltsik tinbá' maske ka chemdhá k'al tin kwentak'i ni Ajátik Jesukristo. ²⁷Jaxtám, jé' i abál na Judas ani na Silas xi takwyámal, jajá'tsik ne'ech ti káw k'al tatá'tsik abal ti ki wiltsitsik ejtal jeché'.

²⁸Pos an T'okat Ejattaláb ani wawá' weye, i chu'u abal alwa', ke yab más xowa' tu utsa'tsik ka t'aja', tokot jeché' xi más yejat: ²⁹ke yab ka k'aputsik xowa' pikbantsidhich an ch'ilabtsik, yab jeye ka k'aputsik i xich', nibal nin t'u'úl an ko'nélsik xi k'uch'édhatsk'i ani yab ki junkuntsik k'al xi yab a tomtal. Max yabich ka t'aja'tsik jeché', a t'ajálchtsik xowa' alwa'. Ki k'wajaytsik alwa'.”

³⁰Anchan' pé, tam ti abanichtsik, k'aletsik Antiokía. In junku taja' an kidháblábsik ani in pidha' an ti dhutsadh úw. ³¹Tam tin ajay jeché' an dhutsadh úw an kidháblábsik, kulbétsik t'ajat k'al jachan' an tak'ixtaláb. ³²Kom na Judas ani na Silas i t'iltsixtsik jeye, in tak'iy ani in pakabédha' an kidháblábsik k'al yán i t'ilabtsik xin ulu. ³³Tayíl, tam ti k'wajách na Judas ani na Silas cháb óx a k'ítsá Antiokía, chapnédhájichtsik tám k'al i k'ijidhtaláb k'al an kidháblábsik abal ka witsích xon ti k'wajattsik xi k'al ti abnétsik. ³⁴Por na Silas in ulu abal ne'ech ja' ka jilk'on taja'. ³⁵Na Pablo ani na Bernabé jilk'on taja' Antiokía ani k'al yán más xi k'e'ettsik, in óntsi ti ok'tsixtsik ani ti t'iltsixtsik an ti alwa' t'ilab.

Na Pablo in tujúch tin chabtsíl ti k'alel owdha' ti t'iltsix

³⁶Tam ti más tayílich, na Pablo in utsa' enché' na Bernabé:

—Wana juní ki álna' ti ít an kidháblábsik xi k'wajat putálk'i an bitsowtsik xon ti t'ilámalich nin káwintal na Dios abal ki chu'u xan ti k'wajattsik.

³⁷Na Bernabé in lé' kin júna' na Juan k'al jajá'tsik, xu bijyáb jeye ta Markos; ³⁸por na Pablo in chalpayal abal yab alwa' max kin júna', pos más ok'ox, jilnéksik Panfilia ani yab in óntsi an t'ojláb k'al jajá'tsik. ³⁹Káwlíxin k'al jeché' tin kwenta ani yabtsik in kó'oy i lejantaláb, jaxtám ti k'ejsik ti k'ale. Na Bernabé in júna' na Markos. Balintsik ban tan ani k'ale ban chabál xin bij Chipre xi k'wajat ban pujal. ⁴⁰Na Pablo in takuy na Silas abal ka junikná k'ál. Tam ti ok'onich ti kontsintsábsik an tin alwa'talábil na Dios k'al an kidháblábsik, k'aléchtsik tám. ⁴¹Xe'chintsik Siria ani Silisia in punk'untsal an kidháblábsik abal kin óntsalsik an ti belom.

Junikná na Pablo ani na Silas k'al na Timoteo

16 Na Pablo ani na Silas ulich ban bitsowtsik xin bij Derbe ani Listra, taja', in ela' jun i belom xin bij ta Timoteo. Jeché' na Timoteo u chakámláb k'al jun i mímláb judío xu belom, por nin táta' i griego. ²An kidháblábsik xu k'wajíl Listra ani Ikonio in t'ilál abal jeché' na Timoteo, ja'ich jun i alwa' inik. ³Na Pablo in le'na' ka junikná k'al na Timoteo, jaxtám tin t'ajtsi an ti exól bin t'u'úl, abal yab kin it'ixbédha' an judíotsik xu k'wajíl ba jachan' an bitsowtsik. Pos k'al ejtal ti cho'óbte ke nin táta'

na Timoteo i griego. ⁴Ba ejtal an bitsowtsik xon tu wat'el, in óltsal an kidháblábsik an ti tak'ixtaláb xin pidhnámal an abatwáletsik ani an tak'ix belomtsik xi k'wajat Jerusalén abal anchan' ti yejat ka t'ajan xan tin ulaltsik. ⁵Anchan', an belomtsik u likedhantsáb tin itsich ani in óntsalsik ti belom. Tsudhél u tajk'anal u yanel más an belomtsik.

Na Pablo in chu'u jun i xalk'antsixtaláb xon tin chu'u jun i inik xi Masedonia

⁶Yab walká k'al an T'okat Ejattaláb kin t'ila'tsik an alwa' t'ilab ban chabál xi Asia. Jaxtám, wat'eytsik ban chabál xi Frijia ani Galasia ⁷ani ulichtsik bin wál an chabál xi Misia. Tam ti taja' ti k'wajattsik, in chalpay ka ochichtsik ban chabál xi Bitinia, por yab walká kin t'aja'tsik anchan' k'al nin Ejattal na Jesús. ⁸Wat'eytsik in lujtalk'i ani yab ochich ban chabál xi Misia, k'aletsik ban bitsow xi Troas. ⁹Tam ti taja' ti k'wajattsik, jun i akal, na Pablo in chu'u jun i xalk'antsixtaláb. Ban xalk'antsixtaláb, in chu'u kubúl jun i inik xu k'wajíl Masedonia ani u pakabédháb k'ál enché': "Ki wat'ey Masedonia ani ti ku tolmíy." ¹⁰Tam ti na Pablo in chu'u jachan' an xalk'antsixtaláb, u t'ojjon abal ku k'ale Masedonia kom i cho'ób alwa' ke na Dios ja'ich xi k'wajat tu utsál ku k'ale taja' ki t'ílsitsik jeye an ti alwa' t'ilab.

Tam ti k'wajat na Pablo ani na Silas ban bitsow xi Filipos

¹¹Taja' Troas, u balin ban tan ani u k'ale in lujtal Samotrasia, an

chabál xi k'wajat ban ja'. Tam ti jun tsudhelom, u ulich ban bitsow xin bij Neápolis. ¹²Tam tu k'wajatich Neápolis, u k'ale Filipos. Jeché' an bitsow Filipos, k'wajat Masedonia, an bitsow xi más ultaláb ani Roma tu tak'nal. U k'wajay taja' cháb óx a k'ítsá. ¹³Jun i k'ij, tam ti ja'ich in k'ítsájl an koyóxnich, u kale ban bitsow ani u k'ale xon ti k'wajat jun i walja', jun i kubtaláb xon tu k'alel t'ajat yán ti ól. U buxkan taja' ani u k'wajay ki t'iltsitsik an ti alwa' t'ilab an mímlábsik xi junkunék taja'. ¹⁴Jún ti éb an mímlábsik xin bij Lidia xu k'wajíl ban bitsow Tiatira, xin nujwal i k'udhk'umtsik xi t'unuyich t'ajat k'al in chákní', ta' ti k'wajat ti och'ówix. Jeché' an mímláb, in k'ak'nál t'ajat na Dios ani palmédhantsat tin ejattal k'al an Ajátikláb abal kin bela' xowa' k'wajat in ulal na Pablo. ¹⁵Pujat tám, k'ál ejtal nin kidhtaltsik ani tayíl tu pakabédha' enché':

—Max tatá'tsik a chalpayal ke naná' tsubax lejtal tu belálich an Ajátikláb, ki k'aletsik tu k'imá' abal ki koyóch taja'.

Ani tu t'ajtsi ti chápláb abal ku koyóch bin k'imá'.

¹⁶Jun i k'ij, tam tu ne'ech ban kubtaláb xon tu k'alel tu ól, i ela' jun i tsidhan xin ko'ol jun i ejattaláb xin wit'ál kin exla' xowa'kich. Jeché' an tsidhan in átál t'ajat yán i tumín abal nin ajátiktsik kom in wit'ál kin exla' xowa'kich. ¹⁷Wawá' ani na Pablo u wéwná k'al an tsidhan ani kawidh in ulal enché':

—Jeché' an pay'lolmlábsik, in t'ojnálil a Dios xi púlek t'ajat ani ti óltsaltsik xan ti ne'ech ki lo'ey.

¹⁸Yán a k'ítsá in t'aja' anchan', asta ke jun i k'ij na Pablo, it'ixbédhájich, chaw'k'ilách ani in utsa' enché' an ejattaláb xi ta' ti k'wajat ba jachan' an tsidhan:

—Tin bij na Jesukristo tu utsál abal ki kale ba jachan' an tsidhan.

Ani támk'i ti kale jachan' an ejattaláb ban tsidhan.

¹⁹Por tam ti nin ajátiktsik jachan' an tsidhan in chu'u abal yabich más ne'ech kin ejto kin átlomna', in yak'wa'tsik na Pablo ani na Silas ani in júna' ch'ejel bitsow xon ti k'wajat an awitalábsik.

²⁰Utwattsik ban awitalábsik ani in ulutsik enché' xi yak'wxinék:

—Jeché' an iniktsik, xi ja'ich i judiotsik, exom in péjéxlindhál an atiklábsik xi teché' ba ni bitsówil ²¹ani exom in ok'tsixnál xowa' jajá'tsik in ujnámal in t'ajál, por wawá' yab alwa' ki bach'u nibal ki t'aja', kom u romano.

²²An atiklábsik chakuy ani in adhík ti utey ba na Pablo ani na Silas. An awitalábsik in abna' ka k'o'tsin tin k'udhk'úmil na Pablo ani na Silas ani ka kwadhantsik k'al i wich'ate'. ²³Tam ti ok'on ti kwadhnaltsik yáníl, balyat ban wik'axte' ani utsan an belkol wik'axte' abal kin beletna'tsik t'ajat alwa'. ²⁴Tam ti an belkol wik'axte' in ach'a' utsan jeché', in baliy asta tin ok'ontalich in altájl an wik'axte' ani in jila' mach'bintsidhtsik tin akan k'al i te'.

²⁵Por tam ti ch'ejelich i akal, na Pablo ani na Silas k'wajattsik ti ól ani in ajatnátsik i ajatláb abal a Dios. Xi k'e'et an wik'nélsik k'wajat in ach'álsik. ²⁶Jun jik'towál ti

léwék'in chapik t'ajat an chabál ani in dhiya' nin akanlábil an wik'axte'. Támk'i jachan', jak'pin ejtal an wil'lechtsik ani wilk'an an pat'álsik xi k'ál ti k'wajat wik'adh an wik'nélsik. ²⁷Ejeh an belkol wik'axte' ani tam tin chu'u abal ejtal nin wil'lébiltsik an wik'axte' jak'pinék, in jixóna' nin machétil abal kin chemdha' tinbá' kom in chalpayal ke ájlámadh ejtal an wik'nélsik. ²⁸Por tawná kawidh enché' k'al na Pablo:

—Yab xata' ka t'ajtsi tabá', pos ejtal teché' u k'wajat.

²⁹In konoy tám jun i tajbaxtaláb an belkol wik'axte', ochich adhik altá ani u wipipíl k'al i jík'ib tudhlan tin tamét na Pablo ani na Silas. ³⁰Káldhátsik tám eléb k'al an belkol wik'axte' ani konyattsik enché':

—Ja'úbitsik, ¿jant'éy yejat ku t'aja' abal kin lo'ey neye?

³¹Jajá'tsik in tók'oy enché':

—Ka bela' an Ajátikláb Jesukristo ani ne'ech ki lo'ey tatá' ani ejtal na kidhtaltsik.

³²T'iltsin tin káwintal an Ajátikláb ani ejtal nin kidhtaltsik jachan' an belkol wik'axte', t'iltintsik jeye. ³³Jachan' i ora bél akal, an belkol wik'axte' in júna' na Pablo ani na Silas abal kin t'aktsi xon ti ch'ojbédhats k'al an wich'ate'. Tayíl, pujan an belkol wik'axte' ani ejtal nin kidhtaltsik. ³⁴Más tayíl, an belkol wik'axte' in júna'tsik tin k'imá' ani in k'apundha'. An belkol wik'axte' ani ejtal nin kidhtaltsik, u kulbél t'ajat abal in bela'ichtsik na Dios.

³⁵Tam ti tsudhey, an awiltalábitsik in aba' dhajawe i yák'waltsik abal

ka utsan an belkol wik'axte' kin walka'ichtsik. ³⁶Utsan tám enché' na Pablo k'al an belkol wik'axte':
—An awiltalábitsik in ulal abal tu walka'ichtsik; jaxtám, awil ki k'aléchtsik ani yab ki k'wajaysik ta chalpax.

³⁷Por na Pablo in ulu enché':

—Wawá' xu romano, tu kwadha' tin tamét an atiklábtsik maske yab in exbayámaltsik ok'ox xant'éy i walámal, tu baliy ban wik'axte'; ani ¿xo' tu walkál chinatk'i? ¡Pos yaba'! Ka tsíchtsik xo' jajá'tsik ti ku káldha'.

³⁸An yák'waltsik in t'iltsi jeché' an awiltalábitsik ani an awiltalábitsik jik'ey tam tin cho'óbna'tsik abal na Pablo ani na Silas u romano. ³⁹Pos k'ale tám an awiltalábitsik abal kin kontsi ti pakwlantsixtaláb na Pablo ani na Silas. Káldhájichtsik tám ani kontsin ti alwa'taláb abal ka kaléchtsik ba jachan' an bitsow. ⁴⁰Tam ti kaléchtsik ban wik'axte', k'ale bin k'imá' na Lidia. Tam tin álna'ich an kidháblábitsik ani in utsa'ich abal yab kin jila'tsik ti belom, k'aléchtsik tám.

An péjéxataláb xi Tesalónika

17 Tam ti k'aléchtsik, na Pablo ani na Silas wat'ey ban bitsowtsik xi Anfípolis, xi Apolonia ani ulichtsik ban bitsow xi Tesalónika. Taja', ta' ti k'wajat jun i atá xon ti an judíotsik in t'ajál an junkuntaláb. ²Na Pablo, k'ale ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb jelt xan tin ujnámalich in t'ajál ani óx i semana káwin k'al jajá'tsik tam in k'ítsájl an koyóxnich. ³Anílk'i

xan tin ulal an T'okat Dhuslab, anchan' tin wiltsaltsik ke an Kristo ko'ol kin wat'na' i yajtsiktaláb, ko'ol ka chemdhá ani ka ejech ti ít. In ulal enché':

—Jeché' na Jesús xin k'wajat tu t'íltsaltsik, ja'ich an Kristo.

⁴Belmách tám taltsik an judíotsik ani junkuntsik k'al na Pablo ani na Silas. Belmách jeye yán i griego xin k'ak'náltsik t'ajat na Dios ani yán i mímláb xi exlómetsik t'ajat. ⁵Por k'al jeché' tin kwenta, an judíotsik xi yab belmámadh, tujeysik ti it'ixbél ani in junku cháb óx i iniktsik xi at'ax xi xe'echk'itsik ti bél yab xata' in t'ojnál. In tujutsik ti péjex ani in it'ixbéhda' an atiklábtsik xi ba jachan' an bitsow. K'aletsik ti péjex bin k'imá' na Jasón, in ayaltsik na Pablo ani na Silas abal kin káldha'tsik ani kin pidhna' ban atiklábtsik. ⁶Por kom yab elantsik taja' na Pablo ani na Silas, in júna'tsik bodhodhól na Jasón ani taltsik i kidháblábsik tin tamét an awiltalábsik xi ba jachan' an bitsow ani in ulutsik kawidh enché':

—Jeché' an iniktsik, xi xe'ech in ojtsal tin chalab an atiklábtsik putál an k'ay'lá, tsi'nekich jeye xo' teché'. ⁷Jeché' na Jasón in koydhámal tin k'imá'. Ejtal jajá'tsik in ch'ikat t'ajtsal tin tak'ixtalábil an lej pulek tak'ix romano abal in ulaltsik ke wa'ach ít i Pulek Tak'ix xu bijyáb ta Jesús.

⁸Tam tin ach'a'tsik ejtal jeché', an atiklábtsik ani an awiltalábsik tujej ti it'ixbél. ⁹Por na Jasón ani xi k'e'ettsik jeye, in pidhna'tsik i jalbixtaláb abal ka walkátsik.

Tam ti k'wajattsik na Pablo ani na Silas ban bitsow Berea

¹⁰Jik'atk'i ti utsantsik na Pablo ani na Silas k'al an kidháblábsik abal ka kale akal ani ka k'aléchtsik Berea. Tam ti ulichtsik taja', k'aletsik ban atá xon ti an judíotsik in t'ajál an junkuntaláb. ¹¹Jeché' an judíotsik, alwa' iniktsik ja' ani yab jelti xi Tesalónika. In bach'utsik an alwa' t'ilab k'al yantam i kulbétaaláb ani tsudhey ka tsudhey in ajyaltsik ban T'okat Dhuslab abal kin chu'u max tsubax lejtal xowa' u óltsinaltsik k'al na Pablo ani na Silas. ¹²Jaxtám, yán belmách xi jajá'tsik ani an griegotsik jeye. Belmách jeye i mímlábsik ani i iniktsik xi exlómetsik t'ajat. ¹³Por tam ti an judíotsik xi Tesalónika in cho'óbna' abal na Pablo k'wajat in t'ilál jeye nin káwintal na Dios ba jachan' an bitsow xi Berea, k'aletsik jeye taja' ani in péjéxlinhda' an atiklábtsik. ¹⁴Por an kidháblábsik in aba' jik'atk'i na Pablo abal ka k'ale bin waltsik an puja'. Na Silas ani na Timoteo, jilk'ontsik Berea. ¹⁵Júná na Pablo k'al nin juniktsik asta ban bitsow xin bij Atenas. Tam ti ulichtsik taja', an junkiltsik witsiy, por utsantsik k'al na Pablo abal ka witsiy Berea ani kin utsa' na Silas ani na Timoteo abal ka k'aletsik dhubat xon ti k'wajat na Pablo.

Tam ti k'wajat na Pablo ban bitsow xi Atenas

¹⁶Lejat na Pablo k'wajat Atenas in aytsím na Silas ani na Timoteo, u chalpax t'ajat abal in chu'tal an atiklábtsik xi ba jachan' an bitsow

in k'ak'nálsik t'ajat i ch'ilabtsik. ¹⁷Jaxtám na Pablo, u k'alel kin t'íla' nin káwintal na Dios ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. U k'wajíl jeye ti káw k'al taltsik xin k'ak'nál a Dios ani tsudhey ka tsudhey in t'ílsal tin káwintal na Dios junax ch'ejel bitsow xita'k'i kin ela'. ¹⁸Taltsik an iniktsik xin wewkómtsal tin ok'tsixtalábil xu bijyáb ti epikúreos ani taltsik jeye xin wewkómtsal tin ok'tsixtalábil an estoikos, in tujutsik ti t'ilolól k'al na Pablo. Taltsik in ulal enché':

—¿Jant'éy awil tu utsál jeché' an inik xu káw t'ajat?

Ani taltsik in ulal jeye:

—In junwal jelti max xe'ech in ólnál i k'e'et diostsik.

Jeché' tin ulaltsik, ja'ich abal in ach'álsik ke na Pablo in t'ilál an alwa' t'ilab k'al tin kwenta na Jesús ani abal ne'ech ka ejdhá ti ít an chemélomtsik k'al na Dios. ¹⁹Júná tám ba jun i kubtaláb xu bijyáb ti Areópago, xon tin ujnámal u junkunal an tak'ixtsik ani konyat enché':

—¿Alwa'xe' ki cho'óbna' weye jeché' an ít ok'tsixtaláb xi tatá' a tsi'dhál? ²⁰Pos wawá' i ach'ál a t'ilál xowa' yab i exbayal ani i lé' weye ki exbay xant'éy in lé' kin ulu ejtal jeché'.

²¹Pos ejtal xu k'wajílsik Atenas ani an píl iniktsik jeye xu k'wajílsik taja', yabtsik más xowa' in chalpayal, tokot kin ach'a' ani kin t'íla' an ít t'ilabtsik xu t'ílnal taja'.

²²Kubey tám na Pablo junax ch'ejel xon ti jajá'tsik k'wajat ban Areópago ani in ulu enché':

—Pay'lomlábsik xi k'wajíl Atenas, naná' u chu'tal ke tatá'tsik a k'ak'nál t'ajat a diosiltsik. ²³Abal tam tin xe'chin tin telolól xon ta t'ajálsik an k'ak'naxtaláb, u ela' ba jún xon ta k'wajbálsik an pikbaxtaláb i dhuslab xin ulal enché': “Abal na Dios xi yab i exlál.” Pos jeché' na Dios xi tatá'tsik a k'ak'nál maske yab a exlál, ja'ich na Dios xi naná' tu t'ílsaltsik.

²⁴Jeché' na Dios, ja'ich xin t'ajámal an k'ay'lá ani ejtal xowa' wa'ach; Jajá' in dhabal an walk'i' ani an k'ay'lá. Yab u k'wajíl ban pulek atá xon ti Jajá' u k'ak'náb xi t'ajadh k'al i iniktsik, ²⁵nibal in kó'yal i yejetaláb xi ne'ech ka ejtowat ka t'ajtsin k'al i atiklábtsik. Pos Jajá' tu pidhál an ti xe'chintaláb, Jajá' tu t'ajál ku dhútsumlách ani Jajá' tu pidhál ejtal xowa' i yéntsál.

²⁶K'al jún tokot i inik tin t'ajámal ejtal an atiklábtsik abal ka k'wajaytsik ba putál an chabál. In ok'ox bijtsámalich an ti k'ij ani an ti chabál xon ti yejat ka k'wajaytsik, ²⁷abal kin aliysik na Dios, jelti max baludhk'i ne'ech kin ejto kin ela'tsik, maske tsubax k'ejle na Dios yab ów ti k'wajat k'al wawá'. ²⁸Pos k'al tin awiltal na Dios tu xe'ech, tu yoy'nal ani tu ejat; jun i chalpadh inik xi tatá'tsik a kidhtal in ulu enché': “Wawá' u kidhtaláb k'al a Dios.” ²⁹Max wawá' u kidhtaláb k'al a Dios, yab yejat ki chalpay ke na Dios in junwal jelti jun i ch'ilab xi t'ajadh k'al i oro, o k'al i plata, o k'al i t'ujub, xi t'ajnék k'al i iniktsik xantik'i jajá'tsik kin chalpay. ³⁰Na Dios in kuxuy xowa' in t'aja' an atiklábtsik xi ti we'él chabk'i' abal

yab in cho'ób xant'éy in t'ajálsik. Por xo', in utsál ejtal an atiklábsik xi putálk'i abal kin jila'ichtsik ti walablom. ³¹Pos na Dios in bijyámalich jun i k'ij xowk'i ne'ech kin lújundha' ejtal an atiklábsik xi teché' ti k'ay'lá k'al i lujattaláb. Ne'ech ka lújundhátsik k'al jun i inik xi Jajá' in takwyámal ani jeché', ejtalich in pidhámal kin cho'óbna' xita' Já' tam ti Jajá' in ejdha' ti ít.

³²Tam tin ach'a'tsik abal an chemélomtsik ne'ech ka ejdhá ti ít, taltsik labídhnaxin ani taltsik in ulu enché':

—Tayíl juní ne'ech ki óntsi ki ach'a' jeché' xowa' a t'ilál.

³³Jilanichtsik tám k'al na Pablo. ³⁴Por wéwná k'al taltsik i atiklábsik ani belmáchtsik. Jún ti éb xi jajá'tsik, ja'ich na Dionisio, xu kidhtaláb jeye k'al xu junkunaltsik ban Areópago. Belmách jeye jun i mímláb xu bijyáb Dámaris ani yán más xita'.

Tam ti k'wajat na Pablo ban bitsow xi Korinto

18 Tam ti más tayíl, na Pablo kale Atenas ani k'ale ban bitsow xin bij Korinto. ²Taja', in ela' jun i judío xin bij Akila, xu chakam ban chabál xi Ponto. Na Akila ani nin tomtal Prisila tám t'ajat ít ti ulneksik Korinto. Jajá'tsik tál ban chabál xin bij Italia, kaletsik ban bitsow xi Roma abal an pulek tak'ix Klawdio in ulu ke yejat ka kale Roma ejtal an judíotsik. Na Pablo k'ale kin álna' na Akila ani na Prisila ³ani kom na Pablo in wit'ál jeye kin t'aja' xowa' jajá'tsik in t'ajál, ke ja'ich an t'ojmách k'udhk'um atá,

k'wajay k'al jajá'tsik abal ka t'ójon junax. ⁴Ech'ek'i tam in k'ítsájil an koyóxnich, na Pablo u k'alel ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb, u k'wajíl kin t'íla' taja' an alwa' t'ilab, in pakabédhál an judíotsik ani xi yabtsik u judío jeye.

⁵Tam ti ulich na Silas ani na Timoteo xi tátsik Masedonia, na Pablo in óntsích tám kin t'íla' an alwa' t'ilab abal kin lej tsubk'antsi an judíotsik, ke na Jesús, ja'ich an Kristo xi jajá'tsik k'wajat in aytsím. ⁶Por an judíotsik tujey ti it'ixbél ani ti odhbijixtsik. In tiniy tám nin k'udhk'úmil na Pablo jelti jun i exól abal kin xalk'antsitsik ke yab alwa' xan tin t'ajál ani in utsa'tsik enché':

—Tatá'tsik ta walab max ka k'íbdha' na ejattal, naná' yabich u kwenta. Xo' in ne'chich abal ku t'iltsi an ti alwa' t'ilab xi yabtsik u judío.

⁷Kale tám ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani k'ale bin k'imá' jun i inik xin bij Justo. Jeché' an inik, in k'ak'nál jeye na Dios ani u k'wajíl tin wál an atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. ⁸Na Krispo, xu ok'lek ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb k'ál ejtal nin kidhtaltsik, in bela'tsik an Ajátikláb. Belmách jeye yán i atiklábsik xi taja' Korinto tam tin ach'a'tsik jeché' an alwa' t'ilab ani pujantsik. ⁹Jun i akal, na Pablo in chu'u jun i xalk'antsixtaláb xon ti utsan enché' k'al an Ajátikláb:

—Yab ki jik'ey, ka óntsi ka t'íla' nu káwintal ani yab ki chamk'an. ¹⁰Naná' in k'wajat k'al tatá' ani yab xita' ne'ech kin ejto ti ki t'ajtsi jun xata' yab alwa', pos u ko'ol yán i

atíklábitsik ba jeché' an bitsow xi ne'echtsik ti kin bela'.

¹¹Anchan', na Pablo k'wajay taja' Korinto jun i tamub k'al ch'ejel, in ok'tsal an atíklábitsik an tin káwintal na Dios.

¹²Por jachan' i k'ij, tam ti na Galión k'wajat ti pulek awiltaláb Akaya, an judíotsik junkun abal kin péjey na Pablo. Júná xon tu t'ajnal an lújundhaxtaláb ¹³ani utsan enché' an pulek awiltaláb:

—Jeché' an inik xe'ech in utsál an atíklábitsik ke yejat kin k'ak'na' na Dios k'al jun i k'ak'naxtaláb xi yab in junwal jelt xan tin ulal nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés.

¹⁴Ne'chich jeye t'ajat ka káwin na Pablo, tam ti na Galión in utsa' enché' an judíotsik:

—Judíotsik, max ja'ichak jun i walastaláb o jun i at'axtaláb xowa' in t'ajámal jeché' an inik, ne'ech tu exbantsitsik xowa' ka ulu; ¹⁵por kom i t'ilabk'i ani i bijláb'itsik xowa' a káwlíxnál ani k'al tin kwenta jeye na tak'ixtalábiltsik, awil ka lejkiy tatá'k'itsik, naná' yab u lé' tin lújundhom k'al jeché' xowa' tatá'tsik a káwlíxnál.

¹⁶Ani in utsa' tám ka kaléchtsik eléb ejtal ti éb. ¹⁷Na Sóstenes, an inik xu ok'lek ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb yak'wan k'al xi tá' ti k'wajattsik ani cha'wat taja' tin tamét an pulek awiltaláb. Por na Galión yab in t'aja' ti k'ij ejtal jeché'.

**Na Pablo witsiy Antiokía
ani in tujúch tin oxtsíl ti
k'alel owdha' ti t'iltsix**

¹⁸Na Pablo k'wajay bél owat Korinto. Más tayíl, in utsa'ich tám

an kidháblábitsik abal ne'chich ani balinich tám ban tan abal ka k'ale ban chabál xi Siria junax k'al na Prisila ani na Akila. Ban bitsow xi Senkrea, tam ti yabél balnék ban tan, na Pablo olilin abal kin t'aja' jun xata' xowa' in ulúmal ne'ech kin t'aja'. ¹⁹Tam ti ulichtsik ban bitsow xi Efeso, na Pablo in jila' na Prisila ani na Akila. K'ale ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani káwin k'al an judíotsik xi taja' u junkunal.

²⁰Pakabédhá k'al an judíotsik xi taja' abal ka k'wajay nakat i k'ij k'al jajá'tsik, por na Pablo yab in le'na'. ²¹Chapnédhomách tokot na Pablo abal ne'chich ani in utsa'tsik enché':

—Ko'ol kin k'ale Jerusalén abal ku ajíbna' an ajib xi exomich ti k'unel; por ne'ech juní kin witsiy abal tu álna'tsik ti ít, max na Dios anchan' tin lé'.

Tayíl, na Pablo balin ban tan ani kale Efeso. ²²Tam ti ulich Sesarea, na Pablo pa'ay ban tan ani k'ale Jerusalén abal kin chapnédha' an belomtsik. Tayíl k'ale jeye Antiokía. ²³Tam ti k'wajách wé' i k'ij Antiokía, kale juní ani xe'chin kin loniy juntsik ti juntsik an bitsowtsik xu tak'nal Galasia ani xi Frijia, in punk'untsaltsik abal yab kin jila' ti belom.

Na Apolos xe'chin Efeso ti t'iltsix

²⁴Tam ti jachan' i k'ij, ulich Efeso jun i judío xu bijyáb ta Apolos, xu chakam ban bitsow xi Alejandría. Jeché' na Apolos, ja'ich jun i alwa' t'iltsix tin káwintal na Dios ani in exlál t'ajat alwa' an T'okat

Dhuslab. ²⁵Jajá' ok'tsidh t'ajat alwa' tin tsubaxtalábil an Ajátikláb, u t'iltsix k'al yantam i kulbétaaláb ani u ok'tsix k'al yantam i tajaxtaláb k'al tin kwenta na Jesús, maske jajá' tokot in exlál nin pujaxtalábil na Juan. ²⁶Na Apolos k'wajay ti t'iltsix ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb k'al ni jun i jík'ib; por tam ti ach'an k'al na Prisila ani na Akila, júná pílk'i ani wiltsin más tajax tin tsubaxtalábil na Dios. ²⁷Tayíl, tam ti na Apolos in ulu abal ne'ech ban chabál xi Akaya, tolmiyat k'al an kidháblábitsik ani in abtsitsik jun i dhutsadh úw abal an belomtsik xi taja', xon tin utsál abal kin bach'utsik alwa' na Apolos tam ka ulich. Tam ti ulich Akaya, in tolmiy t'ajat xi belmámadhichtsik k'al tin kwenta nin alwa'tal na Dios. ²⁸Na Apolos in xalk'ál tin tamét an atiklábtsik abal uk'pinék ti k'wajat an judíotsik k'al tin kwenta na Jesús. In xalk'antsal k'al jun i tsubaxtaláb xi yab xita' ne'ech kin ejto kin ulu ke yab ani' ani in óltsaltsik ban T'okat Dhuslab, ke na Jesús ja'ich an Kristo xi k'wajattsik in aytsím.

Tam ti na Pablo ulich Efeso

19 Lejat na Apolos k'wajat Korinto, na Pablo wat'ey ban kwentsaltsik xi k'wajat ban ch'énlom ani ulich Efeso, xon tin ela' cháb óx i belomtsik.

²Konyattsik enché' k'al na Pablo:

—¿A bach'utsikxe' an T'okat Ejattaláb tam ta belmách?

Tók'ontsik enché':

—Nibal i ach'ámal ela' max wa'ach i T'okat Ejattaláb.

³Konyattsik tám juní enché' k'al na Pablo:

—Pos, ¿jant'om pujaxtaláb a bach'úmaltsik?

Jajá'tsik tók'on enché':

—Wawá' u pujan jelt xan tin ulu na Juan.

⁴Utsantsik tám enché' k'al na Pablo:

—Ani' k'ejle, na Juan in pujoyámal xin jilálchtsik ti walablom, por in utsátsik abal yejat kin bela' xi ne'ech ka tsích más tayíl ké jajá'. Jeché' xi k'wajat in t'ilál, ja'ich na Jesús, an Kristo.

⁵Tam tin ach'a'ichtsik jeché', pujoyattsik tin bij an Ajátikláb Jesús. ⁶In k'wajba' tám nin k'ubak na Pablo bin éb jajá'tsik ani ulich an T'okat Ejattaláb ba jajá'tsik. Káwintsik k'al i k'e'et káwintaláb ani in t'iláltsik i t'ilab xu pidhnal kin ulu k'al a Dios. ⁷Lajucháb xóna' an iniktsik xin exbay xowa' utsan k'al na Pablo.

⁸Tin nakíl óx a ích', na Pablo in óntsi ka k'ale ban atá xon tu t'ajnal an junkuntaláb. Taja' in wilál ani in t'ilál nin káwintal na Dios k'al ni jun i jík'ib. In pakabédhál an atiklábtsik abal kin exbay xan tu tak'ix na Dios. ⁹Por taltsik in chapikmédhá' nin itsích ani yab in le'na'tsik ti belom, tokot in at'ax t'iláltsik an ít ok'tsixtaláb tin tamét an atiklábtsik. Pílmé tám na Pablo k'al jajá'tsik ani in júna' an belomtsik ba jun i atá xon tu t'ajnal i exóblách. Jeché' an atá, in dhabal jun in inik xin bij Tirano ani taja' ti ok'tsixin na Pablo tsudhey ka tsudhey. ¹⁰Anchan' tin óntsi kin t'aja' na Pablo tin nakíl cháb i tamub, jaxtám ti ejtal an

atíklábtsik xu k'wajíl ban chabál xi Asia, i judíotsik ani i griegotsik, in ach'a' nin tsubaxtalábil an Ajátíkláb Jesús. ¹¹Na Dios in pidhál ti awíltaláb na Pablo abal kin t'aja' i pakdha' labandhaxtaláb. ¹²Wat'ats t'ajat, ke asta i panyuelotsik o i k'udhk'umtsik xin takámal o in wetnámal na Pablo, u júntsinal an ya'ultsik. Tam kin taka' an ya'ultsik, u jelél k'al an yaw'lách xin ko'oltsik ani an at'ax ejattalábtsik u kalel jeye.

¹³Por taltsik i judíotsik xi xe'ech ti káldhax at'ax ejattaláb ban atíklábtsik, in le'na' kin éntsi tin bij an Ajátíkláb Jesús abal kin káldhaxna'. In utsál enché' an at'ax ejattalábtsik:

—Tin bij na Jesús xi xe'ech in t'ilál na Pablo, tu utsál ki kaletsik.

¹⁴Jeché' ja'ich in t'ajál xi búk an iníksik xu chakámlábtsik k'al na Eseba, jun i judío xi ja'ich jún ti éb in ok'lékil an pále'tsik. ¹⁵Por tam tin utsa'tsik anchan', tók'oyat enché' k'al an at'ax ejattaláb:

—Na Jesús u exlál ani u exlál jeye xitam já' na Pablo; por tatá'tsik, çjita'tsik teye?

¹⁶Támk'i jachan', an inik xon ti k'wajat an at'ax ejattaláb, t'íkchon xon ti jajá'tsik k'wajat ani kom líkat t'ajat, átátsik ejtal ti éb. Cha'wattsik t'ajat, ch'objédhá ani chilim ti kaletsik ti ádhil ba jachan' an atá. ¹⁷Ejtal an judíotsik ani an griegotsik xu k'wajíl taja' Efeso, in cho'óbna' jeché'; jaxtám ti jik'eytsik t'ajat ani in pubédhantsaltsik tin bij an Ajátíkláb Jesús.

¹⁸Aníl jeye, yán xi belmámadhichtsik, u ulel kin ólna' an walastaláb xin

t'ajámaltsik ti we'él chabk'i'. ¹⁹Xu dhimantsikwi'ik, in tsi'dhál nin dhutsadh úwíltsik ani in tsikál tin tamét an atíklábtsik. Tam ti káldhantsat xat'wa' in jalbíl jachan' an dhutsadh úwtsik, in bajaw nin jalbíl, chab inik láju mil i tumín xi t'ajadh k'al i plata. ²⁰Ani anchan', nin tsubaxtalábil an Ajátíkláb ne'ech u buk'el u buk'el ani u xalk'anal nin awíltal.

²¹Tam ti más tayíl, na Pablo in ulu abal ne'ech kin álna' an belomtsik xu k'wajíl ban chabál xi Masedonia ani xi Akaya ani kin óntsi an bél asta Jerusalén. In ulu jeye ke tam kin álna'ich Jerusalén, ko'ol ka k'ale jeye Roma. ²²In aba' tám Masedonia cháb nin tolmiwáltsik, na Timoteo ani na Erasto, lejat jajá' jilk'on bél wé' i k'ij Asia.

An péjéxtaláb xi Efeso

²³Tam ti jachan' i k'ij, wa'chin jun i káwlíxtaláb púlek k'al tin kwenta an ít ok'tsixelaláb. ²⁴Jachan' an káwlíxtaláb, in t'aja' jun i inik xin bij Demetrio xin t'ajál i ch'ilabtsik k'al i plata. Jeché' an inik in t'ajál i ts'itsik ch'ilab xin junwal jelti an atá xon tu k'ak'náb an ajátíkláb xu bijyáb Diana ani yandha' t'ajat in átál xu t'ojnaltsik k'al jajá'. ²⁵Pos in junku nin t'ojnáiltsik k'ál xi k'e'ettsik xi jayéchk'i jeye in t'ojlábil ani in utsa'tsik enché':

—Ja'úbtzik, a cho'óbichtsik ke k'al jeché' an t'ojláb i átál t'ajat an tumín; ²⁶por xo', a chu'taltsik ani a ach'áltsik, ke jeché' na Pablo xe'ech in ulal ke an ch'ilabtsik xin t'ajál an iníksik, yab i dios. Yánich

i atiklábitsik in t'ajámal kin bela' anchan', yab tokot teché'k'i Efeso, aníl jeye putálk'i ban chabál xi Asia. ²⁷Jeché' yab t'ajat alwa' abal ne'ech ti ku ojsi jeché' an ti t'ojláb xi ko'ol. Yab tokot jeché'k'i, an atá xon tu k'ak'náb an ajátikláb xu bijyáb Diana, yabich jeye ne'ech ka t'ajan ti k'ij tayíl. Anchan', ne'ech tám ka pojkansatich tin pubíl jeché' an ajátikláb xu k'ak'náb k'al ejtal wawá' xu k'wajíl ban chabál xi Asia ani k'al xu k'wajíltsik jeye putálk'i an k'ay'lá.

²⁸Tam tin ach'a'tsik jeché', chakuytsik t'ajat ani kawidh tin ulutsik enché':

—iPúlek an ajátikláb Diana, xu k'ak'náb k'al wawá' xu k'wajíl teché' Efeso!

²⁹Wa'chin tám i péjéxtaláb ba jachan' an bitsow. Yak'wan na Gayo ani na Aristarko, cháb i iniktsik xu k'wajíl Masedonia xi junkímté k'ál na Pablo ani bodhodhól ti júnátsik asta xon tin kó'yal an junkuntaláb an atiklábitsik. ³⁰Na Pablo in lé'wi'ik ka ochich taja' abal ka káwin k'al an atiklábitsik, por yab walká k'al an belomtsik. ³¹Aníl jeye, taltsik nin ja'úb na Pablo xu awiltalábitsik Asia, in abna' ka pakabédhá na Pablo abal yab ka ochich taja'. ³²Lejat ba jachan' an junkuntaláb, an atiklábitsik k'e'etich k'e'etich xant'éy in ulaltsik kawidh abal u chakútsik ani yán an atiklábitsik xi yab in cho'ób xant'ók'i ti junkunék. ³³Por taltsik xi ta' ti k'wajat taja' in óltsi na Alejandro xant'ók'i tin kwenta tin t'ajáltsik anchan'. Jeché' na Alejandro, ja'ich xi nixk'á ka ochich tin tamét an

atiklábitsik k'al an judíotsik. Na Alejandro in utsa' an atiklábitsik k'al in k'ubakk'i abal ka chamk'an kom jajá' in lé' ti káw ani kin ulu ke yab jajá' an judíotsik in tujúm jeché'. ³⁴Por tam ti chu'tat abal jajá' u judío jeye, k'wajaytsik ti dhajnal enché' cháb xóna' i ora:

—iPúlek an ajátikláb Diana xu k'ak'náb k'al wawá' xu k'wajíl teché' Efeso!

³⁵Tam ti an dhutsum xi ba jachan' an bitsow in ejtóch kin chamk'a' an atiklábitsik, in ulu enché':

—Pay'lomlábitsik xi k'wajíl Efeso, putál an k'ay'lá in cho'ób ke jeché' an bitsow xi Efeso k'wajat punk'udh abal kin beletna' an atá xon tu k'ak'náb an ajátikláb xu bijyáb Diana ani ka beletnantsat jeye an tin ch'ilábil xi tál ba na Jupiter. ³⁶Kom yab xita' ne'ech kin ejto kin ulu ke jeché' yab ani', ki chamk'antsik ani yab xata' ka t'aja'tsik max yab a chalpayámaltsik ok'ox alwa'. ³⁷Pos jeché' an iniktsik xi tatá'tsik a tsi'dhámal, yab in odhbijyámal nibal in at'ax t'ilámal ni ajátik Diana. ³⁸Max na Demetrio ani nin t'ojnáiltsik waltsidh k'al jun xita', jaxtámich ti wa'ach i lújundhomtsik ban atá xon tu t'ajnal i lújundhaxtaláb; awil kin utsbiy taja' ani ka lejkintsik alwa' jelt xan tin ulal an tak'ixtaláb. ³⁹Ani max a ko'ol bél k'e'et xant'éy ka lejkiytsik, yejat ka lejkiytsik ba jun i junkuntaláb; ⁴⁰yab tá' ku utsan ke wawá' i t'ajál ka péjéxin an atiklábitsik k'al xowa' támun xo'. Pos yab wa'ach ni jun i tsubaxtaláb xi ne'ech ki ejto ki ulu max ku konyat xant'ók'i tin kwenta ti t'ajan jeché'.

⁴¹Tam ti ok'on kin ulu jeché', in utsa' tám an atiklábsik abal ka k'aléch.

An belách xin t'aja' na Pablo ban chabál xi Masedonia ani xi Gresia

20 Tam ti ok'onich an péjéxtaláb, na Pablo in kaniy an belomtsik abal kin pidha' cháb óx ti tak'ixtaláb. Tayíl, tam ti ok'onich kin pidhna' jeché' an tak'ixtaláb, in chapnédha'ichtsik tám k'al jun i muluk'naxtaláb ani k'aléch tám Masedonia. ²In álna' putálk'i an kwentsaltsik xi ba jachan' an chabál, in pakabédhál t'ajat an kidháblábsik k'al nin káwintal ani más tayíl ulich Gresia. ³K'wajay taja' óx a ích'. Tam ti ne'chich t'ajat ka balin ban tan abal ka k'ale Siria, na Pablo in cho'óbnal xant'éy tu le'náb ka t'ajtsin k'al an judíotsik abal u at'nal. Jaxtám tin chalpay abal más alwa' ka witsiy belal ani wat'éy juní Masedonia. ⁴Junikná k'al na Sópater xu k'wajíl Berea xu chakámláb k'al na Pirro, na Aristarko ani na Segundo xu k'wajíltsik Tesalónika, na Gayo xu k'wajíl Derbe, na Timoteo, na Tíkiko ani na Trófimo xu k'wajíltsik ban chabál xi Asia. ⁵Jeché' an kidháblábsik okxin ani tu aysitsik ban bitsow xi Troas. ⁶Tam ti ok'onich an ajib xowk'i tu k'apnal an pan xi yab jilbédhats k'al an jilbédhaxtaláb k'oye, u kale Filipos k'al i tan ani tin bó'láb a k'ítsá, i bajawtsik ban bitsow xi Troas. U k'wajay taja' búk a k'ítsá.

Na Pablo in álna' an bitsow xi Troas

⁷Tin jidhtal k'ítsájlil an semana, u junkun abal ki péjchíxna' an pan

ani na Pablo in ok'tsal an belomtsik. Kom tam jun tsudhelom ne'ech ka k'aléch, in óntsi ti káw asta ti ch'éjlan an akal. ⁸Xon tu junkunék, ja'ich ba jun i altá xi k'wajat ba jun i púntsíx atá xon ti k'wajat let'ot'ól yán i tajbaxtalábsik ⁹ani jun i kwitól inik xu bijyáb ta Ewtiko, buxúl ban bentana. Kom na Pablo owéch t'ajat ti ok'tsix, an kwitól in le'na' t'ajat ti wayal, wayich uk'pidhk'i ani kwajlan ban púntsíx atá. Nin t'ek'íl, ja'ich in oxtal in puntsíl jachan' an atá ani chemnek ti dhayan. ¹⁰Pa'ay tám na Pablo, kwachiy xon ti k'wajat an kwitól, in muluk'na' ani in utsa' enché' an kidháblábsik:

—Yab ki jik'eytsik, yab chemnek.

¹¹K'adhiy tám juní na Pablo, in peja' an pan, in k'aputsik ani in óntsi ti ok'tsix asta ti tsudhey. Tayíl k'aléch tám. ¹²An kwitól ejat ti juná ani ejtal u kulbélsik ti jilk'on.

An belách xin t'aja' na Pablo ban bitsow xi Troas asta Mileto

¹³Wawá' u okxin ani u k'ale k'al i tan asta Asón abal ki ik'i' na Pablo abal anchan' tin ulúmal kom jajá' belal tin le'na' ka k'ale. ¹⁴Tam tu éláxin Asón k'al jajá', balin jeye ban tan k'al wawá' ani u k'ale Mítilene. ¹⁵U kale taja' ani tam ti jun tsudhelom, u wat'éy tin tamé an chabál xin bij Kío. Tam ti jun tsudhelom juní, u ulich Samos, xon tu kubélsik an tan. U koyóch Trojilio ani tam ti jun tsudhelom tam tu beléch putál a k'ítsá, u ulich Mileto. ¹⁶Anchan' ti t'aja' abal na Pablo yab ka k'wajay nakat i k'ij Asia. Yab in le'na' ka k'ale

Efeso, pos jajá' in lé' ka ulich jik'at Jerusalén ani max in ejtowalak ka ulich jik'at, in lé' ka k'wajay taja' tam kin bajaw in k'ítsájil an Pentekostés.

**An t'ilabtsik xin t'iltsi na Pablo
an ok'lek belomtsik xi Efeso**

¹⁷Tam ti na Pablo k'wajat Mileto, in abna' ka kanyat an ok'lek belomtsik xi Efeso ¹⁸ani tam ti ulichtsik, in utsa' enché':

—Tatá'tsik a cho'ób alwa' xan tin k'wajay asta tin ulichk'i teché' Asia. ¹⁹Ech'ek'i in k'wajay k'al tatá'tsik u t'ójontsal an Ajátikláb k'al yantam i cha'attaláb, k'al yantam i uk'il ani k'al yantam i taktamixtaláb xin t'ajtsin k'al an judíotsik abal in lé' ti kin t'ajtsitsik xowa' yab alwa'. ²⁰Por yab u jila' tu t'iltsitsik ni jun xata' xowa' alwa' abal tatá'tsik, tu ok'tsitsik yaníl ta éb ani ta k'imá'k'i jeye. ²¹Xu judíotsik ani xi yabtsik u judío, u utsámalichtsik ke yejatich kin jila' ti walablom, kin alích na Dios ani kin bela'ichtsik ni Ajátik Jesukristo. ²²Pos xo', in ne'ech Jerusalén kom anchan' tin usnal k'al an T'okat Ejattaláb ani yab u cho'ób xant'éy ne'ech ku tamu taja'. ²³Xowa' tokot u cho'ób, ja'ich ke putá'lk'i an bitsowtsik xon ti kin k'ale, an T'okat Ejattaláb tin utsál abal in aysínte k'al i wik'axte' ani k'al yantam i yajtsiktaláb. ²⁴Por naná' yab in k'wajat tin chalpay k'al jeché' nibal u ajyal tubá' max kin chemdhá. Tokot u lé' ku ejto ku ok'oy k'al yantam i kulbétaláb, an t'ojláb xi tin punk'untsámal an Ajátikláb Jesús, xi ja'ich abal ku t'ila' an alwa' t'ilab k'al tin kwenta nin k'anidhaxtal na Dios.

²⁵Xo' in k'wajat u chalpayal ke ni jun xita' xi tatá'tsik, xi tu t'iltsámalichtsik xan tu tak'ix na Dios, yab ne'ech ki witsiy ti kin chu'utsik. ²⁶Jaxtám, tu utsá'lsik xo', ke yabich u kwenta max jun xita' xi tatá'tsik yab in bela', ²⁷pos tu t'iltsámalichtsik ejtal xowa' in lé' na Dios kin chu'u ka cho'óbna'tsik ani yab tu chintsámaltsik ni jun xata'. ²⁸Jaxtám tu utsá'lsik ka beletna' tabá'. Ka beletna'tsik jeye ejtal an belomtsik xon ta k'wajbadh ta ok'lektsik k'al an T'okat Ejattaláb abal ka beletna' an kidháblá'bsik xin belálich an Ajátikláb, xi Jajá' in ch'a'yámalich k'al nin xich'ál. ²⁹Naná' u cho'ób alwa', ke tam kin k'alé'ch, ne'ech ka tsích k'e'ettsik xi ne'ech kin le'na' kin ojtsi tin chalab an belomtsik. Jeché'tsik, in junwal jelti an padhumtsik xin k'apal an borrego. ³⁰Ani ba tatá'tsik a kidhtal, ne'ech ka kale taltsik xi ne'ech kin ok'tsixon' i k'ambixtaláb abal jajá'tsik in lé' ka wéwná k'al an belomtsik. ³¹Ka kó'oytsik t'ajat i kwenta, ka chalpay abal tin nakíl óx i tamub, akal i k'ij, yab u jilámal tu tak'iytsik juntsik ta éb. Juntsikíl asta k'al i uk'il in k'wajíl tu tak'iytsik.

³²Ani xo' kidháblá'bsik, tu k'wajbá'lsik bin k'ubak na Dios ani bin tsubaxtalábil nin alwa'tal. Na Dios in ko'ol in cháp abal ti ki likedha'tsik ani abal ti ki pidha'tsik teye xowa' in ulúmal ne'ech kin pidha' xu dhabalábichtsik k'al Jajá'. ³³Yab u lét'endhantsámal tin tumínal nibal tin k'udhk'úmil jun xita', yab u t'ajámal anchan'. ³⁴Tatá'tsik a cho'ób alwa' ke

naná' in t'ójnék neye k'al u k'ubak abal ku k'ó'oy xowa' u yénts'al ani abal ku ejto jeye ku tolmiytsik xi k'wajat k'al naná'. ³⁵Ech'ek'i tu ok'tsámaltsik ke anchan' ti yejat ku t'ójon abal ki ejto ki tolmi an ch'ojontálsik. Ka chalpómstik nin káwintal ni Ajátik Jesús, tam tin ulu enché': "Más t'ajat k'ijidh ki pidhna', ke ki bach'u."

³⁶Tam ti ok'onich kin ulu jeché', na Pablo tudhlan ani ólan k'al ejtal jajá'tsik. ³⁷K'al ejtal ti uk'intsat t'ajat na Pablo, muluk'ná ani ch'uch'bayat. ³⁸T'e'pintsik t'ajat abal in ach'a' utsan ke yabich más ne'ech ka witsiytsik kin chu'u. Tayíl, juniknájich tám asta xon ti k'wajat an tan.

Tam ti na Pablo k'aléch Jerusalén

21 Tam ti jila'ich an kidháblábsik, u balin ban tan ani u k'ale in lujtal Kos. Tam ti jun tsudhelom, u k'ale Rodas ani tam ti taja'ich tu k'wajat, u k'ale Pátara. ²Taja' Pátara, i ela' jun i tan xi ne'ech Fenisia, u balin ba jachan' an tan ani u k'ale. ³Tam tu wat'elich, i chu'u an chabál xin bij Chipre xi k'wajat ban ja'; u chaw'k'in ti eját ani i óntsi an belách asta Siria. Kom an tan ne'ech kin akuy i kitáláb ban bitsow xin bij Tiro, u ochich taja'. ⁴Taja' Tiro, i ela' an belomtsik ani u k'wajay búk a k'ítsá k'al jajá'tsik. Jajá'tsik, ijtsidh k'al an T'okat Ejattaláb, in utsa'tsik na Pablo abal yab alwa' ka k'ale Jerusalén. ⁵Por tam ti kidhéch jachan' xi búk a k'ítsá, u kale. Ejtal an belomtsik, k'ál nin tomtaltsik

ani nin chakámiltsik, tu junikna' asta tu kale ban bitsow. Taja' tin wál an pujal, u tudhlan ani u ólan. ⁶U chápnedháxin tám k'al i muluk'naxtaláb, u k'adhích ban tan ani jajá'tsik, witschtsik jeye tin k'imá'.

⁷U ulich Tolemayda xon ti ok'óch an belách ban ja' xi tuju Tiro. Taja' Tolemayda, i chapnédha' an kidháblábsik ani u k'wajay k'al jajá'tsik jun a k'ítsá. ⁸Tam ti jun tsudhelom, na Pablo ani xi ta' tu k'wajat k'al jajá', u kale ani u k'ale ban bitsow xin bij Sesarea. Tam ti taja'ich tu k'wajat, u k'ale bin k'imá' na Felipe. Jeché' na Felipe, ja'ich an t'iltsix alwa' t'ilab ani jajá', ja'ich jeye jún ti éb xi búk an tolmix belomtsik. Taja' tu koyóch tin k'imá'. ⁹Na Felipe in ko'ol ché' in tsidhániltsik yab tomkidh, jachan' an tsidhantsik in t'ilál i tsubaxtalábsik xu ijtsinal k'al a Dios. ¹⁰Tam tu k'wajinekich taja' cháb óx a k'ítsá, ulich jun i t'iltsix xi tál Judea xu bijyáb ta Agabo. ¹¹Jeché' an t'iltsix, tsi'nek abal ti ku álna'. In téyna' an ót' xi k'ál tin wik'ál nin tsukul na Pablo, in wik'a' nin akan ani nin k'ubak jeye k'al jachan' an ót' ani in ulu enché':

—An T'okat Ejattaláb in ulal abal enché' ti ne'ech ka wik'an k'al an judíotsik tuwa' Jerusalén xin dhabal jeché' an ót' ani ne'ech ka pidhná ban píl iniktsik.

¹²Tam ti ach'a' jeché', wawá' ani xu k'wajíltsik Sesarea, i pakabédha' na Pablo abal yab ka k'ale Jerusalén. ¹³Por na Pablo tók'on enché':

—¿Jant'ók'i ta uk'naltsik ani tin t'e'pindhálsik? Pos naná' u

pidhnál tubá' yab tokotk'i abal kin wik'an, asta abal kin chemdhá jeye Jerusalén k'al tin kwenta an Ajátikláb Jesús.

¹⁴Kom yab i ejto ki tamk'uy, yabich más xata' ti utsa'. Tokot i utsa' enché':

—Ka t'ájan xan tin lé' an Ajátikláb.

¹⁵Tam ti wat'éch cháb óx a k'ítsá, u t'ojon ani u k'aléch tám Jerusalén. ¹⁶U junikná k'al cháb óx i belomtsik xu k'wajíl Sesarea ani k'al jajá'tsik, ta' jeye ti ne'ech jun i inik xi Chipre tu chakam xu bijyáb Mnasón. Jeché' an inik, owenekich ti belmámadh ani taja' ti ne'ech ku koyóch bin k'imá'.

Na Pablo in álna' na Jakobo

¹⁷Tam tu ulich Jerusalén, an kidháblábsik tu bach'u k'al yantam i kulbétaláb. ¹⁸Tam ti jun tsudhelom, na Pablo junax k'al wawá', u k'ale ki álna' na Jakobo ani ta' jeye ti k'wajat taja' ejtal an ok'lek belomtsik. ¹⁹Chapnédhátsik k'al na Pablo ani t'íltsintsik ejtal xowa' in t'ajámal na Dios k'al jajá' ban atiklábtsik xi yabtsik u judío. ²⁰Tam tin ach'a'tsik, in pubédhantsik tin bij na Dios ani utsan enché' na Pablo:

—Alwa'ich at kidháb, a chu'tal ke wa'chich yán i mil i judíotsik xu belomich, por ejtal jajá'tsik in óntsal kin ulu ke yejat ka óntsin ka wéwná nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ²¹Usnékichtsik ke tatá', a ok'tsal an judíotsik xu k'wajíl ban píl bitsowtsik, ke yabich yejat kin wéwna' nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. Ke a

utsálsik jeye ke yabich yejat kin exóliy nin chakámiltsik nibal kin wéwna' xowa' in ujnámal in t'ajál nin weje' pakéiltsik. ²²¿Jant'éy a ulal k'al jeché'? Pos an atiklábtsik ne'ech ka junkun tam kin ach'a' abal teché' i ulnek. ²³Wawá' i chalpayal abal más xo' alwa' ka t'aja' enché': Wa'ach teché' k'al wawá' ché' i iniktsik xin lej tsubax utsámal a Dios ke ne'ech kin t'aja' xowa' in ulúmalttsik. ²⁴Ka júna'tsik k'al tatá', ka t'okedha' tabá' junax k'al jajá'tsik ani tatá' ka jalbiy xowa' jajá'tsik ne'ech kin paku. Tayíl awil ka olilintsik. Anchan', ejtal ne'ech kin cho'óbna' ke yab tsubax xowa' usnéktsik k'al tatá' ta kwenta. Ne'ech kin chu'utsik abal a óntsal teye ka wéwna' nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés. ²⁵Por k'al tin kwenta xi yabtsik u judío xi belmámadhich jeye, i dhutsuntsámalich ke yab yejat ka k'wajaytsik ti chalpayal k'al jeché'. Tokot yab kin k'aputsik in t'u'úl i ko'nélttsik xi pikbantsidh an ch'ilabtsik, yab kin k'aputsik i xich', yab kin k'aputsik in t'u'úl an ko'nélttsik xi k'uch'édhatsk'i ani yab xita' ka junkun k'al xi yab in tomtal.

Yak'wan na Pablo ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios

²⁶In júna' tám na Pablo xi ché' an iniktsik ani ti jun tsudhelom, in t'oko tinbá' junax k'al jajá'tsik. Tayíl ochich ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios abal kin ulu xowk'i ti ne'ech ka ok'on an t'okeltaláb. Jeché', ja'ich xowk'i ti ne'ech kin k'wajba'tsik an pikbantsixtaláb juntsik ti éb.

²⁷Por tam ti wé'ich u k'ibel ka kidhey xi búk a k'ítsá, chu'tat na Pablo ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios k'al cháb óx i judíotsik xu k'wajíl Asia ani in péjéxlintha' an atiklábtsik. Yak'wan na Pablo ²⁸ani in ulutsik kawidh enché':

—iPay'lomlábtsik xi Israel, ti ku tolmíy! Jeché' an inik, ja'ich xi xe'ech putálk'i in ok'tsal an atiklábtsik abal kin pojka' ni at kidhtal, nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés ani jeché' an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. Aníl jeye, in ódhámalich ba jeché' an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios cháb óx i griego ani anchan', in ch'o'yalich jeché' an t'okat altá.

²⁹Jeché' tin ulutsik anchan', kom chu'udh na Pablo más ok'ox ban bitsow junax k'al na Trófimo, xu k'wajíl Efeso ani in chalpayaltsik ke na Pablo in ódhámal ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios.

³⁰Ejtal an atiklábtsik xu k'wajíl ba jachan' an bitsow, ch'akay ani jik'atk'i ti tsíchtsik. Yak'wan na Pablo, bodhyat ka kale bin elébil an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani jik'atk'i ti mapyat an wi'lebsik.

³¹U le'nábich t'ajat ka chemdhá, tam tin cho'óbna' an pulek ok'lek soldadotsik abal ejtal an atiklábtsik xi ba jachan' an bitsow xi Jerusalén, u chakúl ti k'wajattsik. ³²Tam ti an pulek ok'lek soldadotsik in cho'óbna' abal u chakúl an atiklábtsik, in junku an soldadotsik ani an ok'lek soldadotsik jeye ani adhik ti k'aletsik xon ti k'wajat an atiklábtsik. Tam ti chu'tat an pulek ok'lek soldadotsik ani an

soldadotsik jeye, in kubdha'tsik ti pewex an ta Pablo. ³³Utey tám an pulek ok'lek soldadotsik, in yak'wa' na Pablo ani in ulu ka wik'an k'al cháb i pat'ál. Tayíl konyatich tám xitam já' jeye ani xant'éy in t'ajámal. ³⁴Por an atiklábtsik k'e'etich k'e'etich xant'éy in ulaltsik kawidh, jaxtám an pulek ok'lek soldadotsik yab xata' in ejtowel kin exbay abal u xakwakwál t'ajat an atiklábtsik ani in abna' ka júná na Pablo ban atá xon tu k'wajíl an soldadotsik. ³⁵Tam ti ulich bin k'oyóbil jachan' an atá, kitná na Pablo k'al an soldadotsik abal an atiklábtsik u cha'uxichtsik t'ajat; ³⁶kom an atiklábtsik ejtal wéwnaxnék ani kawidh in ulaltsik enché':

—iKa chemdhá!

Na Pablo in lo'wal tinbá' tin tamé' an atiklábtsik

³⁷Tam ti ne'chich ka ódhá na Pablo ban atá xon tu k'wajíl an soldadotsik, in utsa' enché' an pulek ok'lek soldadotsik:

—¿Awilxe' tu utsa' jun xata'?

Tók'oyat enché' k'al an pulek ok'lek soldadotsik:

—¿A ejtowelxe' ta káw griego?

³⁸Tám, ¿yabxe' pé tatá' an inik xi Ejipto in chabánil, xi jun i k'ij in tuju jun i péjéxaláb ani in júna' ban chabál xon ti yab k'wajtsidh che' mil i chemdhax iniktsik?

³⁹In ulu tám enché' na Pablo:

—Naná' in judío ani in chakam ban yejche' bitsow xin bij Tarso. Jeché' an bitsow u tak'nal ban chabál xi Silisia. Por tu kontsal ti alwa'taláb abal ti kin walka' ku tawna' an atiklábtsik.

⁴⁰Walká tám ti káw k'al an pulek ok'lek soldadotsik, kubey na Pablo ban k'oyob ani in utsal' k'al in k'ubakk'i abal ka chamk'an an atiklábtsik. Tam ti chamk'antsik, in tawna'tsik tám k'al i káwintaláb xi ebreo ani in utsal'tsik enché':

22 —At kidhtaltsik ani táta'llábsik, ka ach'a' xowa' ne'ech ku ulu abal ku lo'o tubá'.

²Tam tin ach'a'tsik abal k'wajat ti tawnáb ebreo, chamk'antsik más ani utsantsik enché' k'al na Pablo:

³—Naná' in judío. In chakam ban bitsow xin bij Tarso xu tak'nal ban chabál xi Silisia, por teché' tin pubenek Jerusalén ani tam tin exóblomách, tin ok'tsi na Gamaliel. U exóbna' anchan' jelt xan tin ulal nin tak'ixtal ni weje' pakéililtsik. Ech'ek'i u t'ajál an chápláb k'al ejtal nu ejattal abal ku t'ójontsi na Dios jelt xan ti tatát'sik a t'ajál xo'. ⁴Ti we'él chabk'i, u at'álwi'ik xin belátsik an ít tsubaxtaláb, u yak'wál an pay'lomlábsik ani an mímlábsik abal ku baliy ban wik'axte' ani taltsik asta u chemdhál. ⁵Nin ok'lékil an pále'tsik ani ejtal nin ok'lékil an judíotsik in cho'ób jeché'. Pos jajá'tsik tin pidhámal jun i dhutsadh úw abal ku pidha' an awiltalábsik xi Damasko ani anchan', ku ejto ku yak'wa' an belomtsik, ku tsi'dha'tsik teché' Jerusalén ani ki baliytsik ban wik'axte'.

Na Pablo in t'ila' xan ti tujeý ti belom

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶Por tam tin ne'ech ti bél ani k'unatich kin ulich Damasko, ch'ejel

k'ítsá xóna', jun jik'towál tin wiliyat k'al jun i tajaxtaláb xi tál walk'i' ⁷ani in kwajlan chabál. U ach'a' tám jun i káwintaláb xi tin utsál enché': "Sawlo, Sawlo, ¿jant'ók'i tin at'ál?" ⁸U konoy tám enché': "¿Jita' pé teye, Ja'úb?" Ani Jajá' tin utsal' enché': "Naná' in Jesús xi Nasaret, xi tatát' a at'ál." ⁹Xi ta' ti k'wajattsik k'al naná', in chu'u jeye an tajaxtaláb ani jik'eytsik, por yab in ach'a' an káwintaláb xi k'wajat tin tawnál. ¹⁰Naná' u utsal' tám enché': "¿Jant'éy yejat ku t'aja' Ajátik?" Ani an Ajátikláb tin utsal' enché': "Ki ch'akay, ka óntsi an bél abal ki ulich Damasko ani taja', ne'ech ki utsan ejtal xowa' yejat ka t'aja'." ¹¹Kom tin jok'olbédhámal an tajaxtaláb, nu juniktsik tin lot'ok'na' asta tin ulich Damasko.

¹²Taja' Damasko, ta' ti k'wajat jun i inik xin bij ta Ananías. Jeché' an inik, in t'ajál t'ajat xan tin ulal nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés ani exlómte t'ajat abal i alwa' inik k'al ejtal an judíotsik xu k'wajíl taja'. ¹³Na Ananías, ulich ti kin álna' ani tam ti ulich, tin utsal' enché': "Kidhábláb Sawlo, ki chu'xinich juní." Támk'i jachan' tin chu'xin juní ani u ejto ku chu'u jajá'. ¹⁴Tin utsal' tám enché': "Nin Diosil ni weje' pakéililtsik, ti takwyámal abal ti ki pidha' ka cho'óbna' xant'éy in lé', abal ka chu'u an Ajátikláb ani abal ka axtsi tin káwintal. ¹⁵Pos tatát' ne'ech ka t'ila' Jajá' tin tamét ejtal an atiklábtsik ani ne'ech ka t'íltsisik ejtal xowa' a chu'úmal ani a ach'ámal. ¹⁶Ani xo', ¿jant'éy bél a aysal? Ki ch'akách, ki pujanich ani ka kontsi na Jesús abal ti ki pakwlantsi an ta walastalábil."

**Na Pablo in t'ila' xan ti aban
kin álna' xi yabtsik u judío**

¹⁷Tam tin witsiy Jerusalén, in k'ale tin ól ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani lejat in k'wajat tin ól, u chu'u jun i xalk'antsixtaláb.

¹⁸Ban xalk'antsixtaláb u chu'u an Ajátikláb ani tin utsa' enché': "Ki kale jik'atk'i Jerusalén, pos yab ne'ech ki beltsin teché' xowa' ka t'ila' k'al Naná' tu kwenta." ¹⁹U utsa' neye tám enché': "Ajátik, jajá'tsik in cho'ób abal naná' in k'alel ba ejtal an atásik xon tu t'ajnal an junkuntaláb, u júnálsik ti wik'nél xi ti belál ani u cha'waltsik.

²⁰Tam ti chemdhá jeye na Esteban, na t'ójontsixel xi ti t'ilál, ta' neye tin kubat taja' k'unat ani u ulu abal alwa' ka chemdhá. Asta u beletnantsámal tin k'udhk'úmil an iniktsik xi chemdhaxin." ²¹Por an Ajátikláb tin utsa' enché': "Ki k'aléch, pos Naná' ne'ech tu aba' ów xon tu k'wajíl xi yabtsik u judío abal ka t'iltsi an ti alwa' t'ilab."

**Tam ti k'wajat na Pablo tin k'ubak
an pulek ok'lek soldadotsik**

²²Ejtal jeché', ja'ich tokot axtsin ani in tujutsik juní ti dhajnal kawidh enché':

—iKa chemdhá jachan' an inik!
iYab in tomnál ka k'wajay ejat!

²³Kom in óntsal ti dhajnaltsik, ti pet'nax tin k'udhk'úmil ani ti k'úpul pojodh, ²⁴an pulek ok'lek soldadotsik in ulu ka ódhá na Pablo ban atá xon tu k'wajíl an soldadotsik ani in abna' ka kwadhan abal kin ólna' xant'ók'i tu at'nal anchan' k'al an atiklábtsik.

²⁵Por tam ti wik'adhich tu kó'yáb abal ne'ech ti kwadhna, na Pablo in utsa' enché' an ok'lek soldadotsik xi ta' ti k'wajat taja':

—¿A ko'oltsikxe' i awitaláb ka kwadha' jun i romano tam yabél a lújundhámal?

²⁶Tam tin ach'a' jeché' an ok'lek soldadotsik, k'ale kin utsa' enché' an pulek ok'lek soldadotsik:

—¿Jant'éy ne'ech ka t'aja'? Pos jeché' an inik ja'ich jun romano.

²⁷Utey tám an pulek ok'lek soldadotsik ba na Pablo ani in konoy enché':

—¿Tsubaxxe' kwa' lejtal ke tatá' i romano?

Tók'oyat enché' k'al na Pablo:

—Tsubax.

²⁸Utsan tám enché' k'al an pulek ok'lek soldadotsik:

—Naná' yán t'ajat i tumín u pakúmal abal kin ájin neye tin romano.

Ani na Pablo in ulu enché':

—Pos naná' in romano na' asta tin chakam.

²⁹Tam tin ach'a' jeché' xi ne'echtsik ti kwadhax an ta Pablo, ówmétsik; asta an pulek ok'lek soldadotsik jeye. Tam tin exbáchtsik abal na Pablo i romano, jik'eytsik abal in wik'ámal k'al i pat'ál.

**Na Pablo tin tamét in Junkulom
Awitalábil an judíotsik**

³⁰Tam ti jun tsudhelom, an pulek ok'lek soldadotsik, kom in lé' kin exbay xant'ók'i tu at'nal na Pablo k'al an judíotsik, in wixk'intsi an ti pat'álsik ani in abna' ka junkuwat nin ok'lélkilsik an pále'tsik ani ejtal an Junkulom Awitaláb. In káldha'

tám na Pablo ani in k'wajba' tin tamét jajá'tsik.

23 Na Pablo in teloloy an Junkulom Awiltaláb ani in utsa'tsik enché':

—At kidhtaltsik, naná' in k'wajinek asta xo' tsububudh u itsích tin tamét na Dios.

²Na Ananías, xi ja'ich nin ok'lélkil an pále'tsik, in utsa'tsik tám xi ta' ti k'wajat k'unat ba na Pablo abal kin cha'aw bin wi'. ³Por tók'oyat enché' k'al na Pablo:

—iK'ambix inik, na Dios ne'ech ti ki cha'aw tatá'! I buxúl tachan' abal ti kin lújundha' jelt xan tin ulal an tsubaxtaláb. Max anchan', ñjant'ók'i pé tám ta ch'íkat t'ajál an tak'ixtaláb abal a ulal kin cha'wat?

⁴Utsan enché' na Pablo k'al xi ta' ti k'wajattsik taja':

—¿Jant'ók'i ta odhbijyal anchan' nin ok'lek pále'il na Dios?

⁵Na Pablo in ulu enché':

—At kidhtaltsik, naná' yab u cho'ób max jajá' i ok'lek pále'tsik; pos ban T'okat Dhuslab in ulal enché': “Yab yejat ka at'ax kawintsi jun xita' xu tak'ix ba na bitsówil.”

⁶Tam ti na Pablo in chu'u abal taltsik xi k'wajat ban Junkulom Awiltaláb, ja'ich in kidhtal an saduseotsik ani taltsik, in kidhtal i fariseotsik, in ulu kawidh enché':

—At kidhtaltsik, naná' in fariseo neye, in kidhtaláb k'al i fariseotsik ani exomtsik tin lújundhál abal u belál ke an chemélomtsik ne'ech ka ejdhá ti ít.

⁷Tam ti ok'on kin ulu jeché', an fariseotsik ani an saduseotsik in tuju ti káwlíx ani k'é'áxin xi ta' ti junkunék. ⁸Pos an saduseotsik in

ulal ke an chemélomtsik yabich u ejel ti ít, nibal wa'ach i t'okat abatwáletsik nibal i ejattalábsik; por an fariseotsik, in belál ja' abal wa'ach ejtal jeché'. ⁹Tujoy ti dhajnaltsik kawidh. Ch'akay tám cháb óx i ok'tsixtsik xin wilál nin tak'ixtal na Dios xin jilám dhutsadh na Moisés xu tolmintsáb k'al an fariseotsik ani in ulutsik enché':

—Jeché' an inik yab in t'ajámál ni jun xata' walats ani max tawnadh k'al jun i ejattaláb o k'al jun i t'okat abatwále, yab yejat ki tomna' na Dios.

¹⁰Kom an káwlíxstaláb más chapikméch, an pulek ok'lek soldadotsik in chalpay max ka at'ax t'ajtsin na Pablo. Jaxtám tin aba' i soldadotsik abal kin káldha' na Pablo xon ti k'wajat ani kin júna' juní ban atá xon tu k'wajíl an soldadotsik.

¹¹Jun tsudhelom, tam ti jik'wchinich, an Ajátikláb in xalk'a' tinbá' abal ka chu'tat k'al na Pablo ani utsan enché' na Pablo:

—Pablo, ka pubédha' na ejattal, pos anchan' jelt xan ta t'íltsi an atiklábsik xi teché' Jerusalén k'al Naná' tu kwenta, anchan' jeye yejat ka t'aja' Roma.

T'ajan i káw abal ka chalpayat xan ti ka chemdhá na Pablo

¹²Tam ti tsudhey, taltsik an judíotsik in t'aja' i káw xan ti kin uwa' abal kin chemdha' na Pablo. In lej tsubax ulutsik k'al i at'axtaláb abal yab ne'ech kin k'aputsik nibal kin uch'a' xata' asta kin chemdha' ok'ox. ¹³Wat'ats xóna' chab inik i iniktsik xin ulu anchan'. ¹⁴Pos

jeché'tsik k'ale ban ok'lek pále'tsik ani bin ok'lékil an judíotsik ani in utsa'tsik enché':

—Wawá' i lej tsubax ulúmal k'al i at'axtaláb, ke yab ne'ech ki k'apu ni jun xata' asta ki chemdha' ok'ox na Pablo. ¹⁵Ani xo' tatá'tsik, junax k'al an Junkulom Awiltaláb, ka kotsitsik an pulek ok'lek soldadotsik abal kalám kin tsi'dha' na Pablo ta tamét tatá'tsik. Ka utsa'tsik abal a lé' ka lújungha' k'al más i kwenta ani wawá' ne'ech ku k'wajay t'ojodh abal ki chemdha' ti bél tam u tsi'dhábich.

¹⁶Por nin chakámil nin ixám na Pablo in cho'óbna' jeché' ani k'ale kin ólti na Pablo ban atá xon tu k'wajíl an soldadotsik. ¹⁷In tawna' tám na Pablo jún ti éb an ok'lek soldadotsik ani in utsa' enché':

—Ka júna' jeché' an kwitól ban pulek ok'lek soldadotsik, pos jajá' in tsi'dhál jun xata' xant'éy in lé' kin utsa'!

¹⁸An ok'lek soldadotsik in júna' tám an kwitól ban pulek ok'lek soldadotsik ani in utsa' enché':

—An wik'nél xin bij Pablo, tin tawna' ani tin pakabédha' abal tu tsi'dhantsi jeché' an ti kwitól, pos an kwitól in ko'ol jun xata' xant'éy in lé' ti ki utsa'!

¹⁹Lot'ok'ná tám an kwitól k'al an pulek ok'lek soldadotsik, júna' pílk'i ani konyat enché':

—¿Jant'éy a lé' ti kin utsa'?

²⁰Utsan tám enché' k'al an kwitól:

—An judíotsik in t'ajámal i káw abal ki pakabédhá ka júna' kalám na Pablo ban Junkulom Awiltaláb. In ulaltsik abal ne'ech ti ki utsa' ke in lé' kin lújungha' k'al más i

kwenta. ²¹Por yab ka beltsitsik, pos wat'ats xóna' chab inik i iniktsik xi jajá'tsik in kidhtal ne'ech ka k'wajay ti aysix chinat. Jajá'tsik in lej tsubax ulúmal k'al i at'axtaláb abal yab ne'ech kin k'aputsik nibal kin uch'a'tsik xata' asta kin chemdha' ok'ox na Pablo. Ani xo', tokot k'wajat in aysímtsik xant'éy ka ulu.

²²Tam tin ach'a'ich jeché', an pulek ok'lek soldadotsik, in aba'ich tám ka k'ale an kwitól; por in utsa' abal yab kin t'íltsi ni jun xita' max an pulek ok'lek soldadotsik óltsidh jeché'.

Abná na Pablo tin tamét an pulek awiltaláb xin bij ta Félix

²³An pulek ok'lek soldadotsik in kaniy tám cháb i ok'lek soldadotsik jeye ani in utsa'tsik abal kin t'ojoyoy cháb i bo' inik i soldadotsik xi k'al in akank'i, ox inik láju xi k'al i bitsim ani cháb i bo' inik xi k'al i ch'upidh pat'álsik abal ka k'aletsik Sesarea tam jayk'ich beléju i akal.

²⁴In ulu jeye abal ka t'ojoyoyat i bitsim xi ne'ech kin púna' na Pablo. In ulu abal ka beletná alwa' ani ka uldhá alwa' asta ban pulek awiltaláb Félix. ²⁵Ani in abna' jeché' an dhutsadh úw k'al jajá'tsik xin ulal enché':

²⁶“Naná', xu bij Klawdio Lisias, tu abtsal ti chapnédhomtaláb. Tu abtsal jeché' an ti dhutsadh úw, pulek awiltaláb Félix. ²⁷An judíotsik in yak'wámal jeché' an inik ani ne'echwi'ik kin chemdha', por tam ti naná' u cho'óbna' abal jajá' i romano, in k'ale k'al nu soldadojiltsik ani u lo'o. ²⁸Kom u le'na' ku cho'óbna' xant'ók'i

tu at'nal, u júna' bin Junkulom Awiltalábil an judíotsik. ²⁹Taja' u ach'a' ke u at'nal abal in ch'ikat t'ajál nin tak'ixtalábil an judíotsik, por yab in t'ajámal ni jun xata' xin tomnál kin jalbiy k'al i chemlá, nibal abal ka k'wajay balidh ban wik'axte'. ³⁰Por kom u cho'óbna' abal an judíotsik in ko'ol chalpadh kin chemdha', jé' tu abtsal ani u kotsámal jeye xi k'ál tu at'nal abal ka k'ale tachan' kin lejkiytsik xant'éy in ko'ol k'al jajá'."

³¹Tam ti an soldadotsik in ach'a'ich xan ti utsan, in káldha' na Pablo ani jik'wax tin júna'tsik asta Antípatris. ³²Tam ti jun tsudhelom, an soldadotsik xi belal, witsiy ban atá xon tu t'ajnal an lújundhaxtaláb ani xi punattsik k'al an bitsim, in óntsi an bél junax k'al na Pablo. ³³Tam ti ulichtsik Sesarea, in pidha'tsik an ti dhutsadh úw an pulek awiltaláb ani in pidha' jeye an ta Pablo. ³⁴Tam ti an pulek awiltaláb ok'on kin ajay an dhutsadh úw, in konoy xon tu k'wajíl na Pablo. Tam tin cho'óbna'ich abal Silisia u k'wajíl, ³⁵in utsa' enché':

—Ne'ech tu lújundha' asta tam ka tsích xi ti utsbiyaltsik.

An pulek awiltaláb, in ulu tám abal ka beletná na Pablo ban atá xon tu lújundhom na Erodes.

In lo'wal tinbá' na Pablo tin tamét an pulek awiltaláb Félix

24 Bó' a k'ítsá más tayíl, ulich Sesarea na Ananías, nin ok'lékil an pále'tsik. Ulich jeye k'al jajá' cháb óx in ok'lékil an judíotsik ani jun i kawintsix xin bij Tértulo.

Jeché'tsik, k'ale tin tamét an pulek awiltaláb abal kin utsbiy na Pablo. ²Tam ti uldhá na Pablo, na Tértulo, tujey kin ólna' ban pulek awiltaláb. Enché' tin utsa' na Félix:

—Juntam jalbintsích t'ajat pulek awiltaláb abal u k'wajat k'ijidh ani yab u k'wajat tu péjéx. Ejtal k'wajat belkómte alwa' k'al tatá' na chalpadhtal. ³Pulek awiltaláb Félix, ejtal jeché' ech'ek'i i bach'wal putálk'i k'al yantam i jalbintsixtaláb. ⁴Por abal yab más tu lej t'ojliy owat, tu kotsal ti alwa'taláb abal ti ku exbantsi junwé' xowa' ne'ech ki ulu. ⁵Pos wawá' i chu'úmalich abal jeché' an inik, exom in ojsal tin chalab an atiklábtsik. Putálk'i teché' an chabál exom in t'ajál ka k'é'áxin an judíotsik ani jajá', u ok'lek k'al an junkunéltsik xu bijyáb ti nasareno. ⁶Asta in le'námal kin ch'ikat t'aja' an pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios. Jaxtám ti yak'wa' ani i le'na' ki lújundha' jelt xan tin ulal ni tak'ixtalábil; ⁷por ochich an pulek ok'lek soldadotsik xin bij Lisias ani tu k'ántsi k'al yantam i chápláb. ⁸In ulu abal an utsbixtsik yejat ka tsích teché' k'al tatá'. Tatá' ne'ech ka ejto ka lújundha' ani ka cho'óbna' xant'ók'i tin kwenta ti utsbiyal.

⁹An judíotsik xi ta' jeye ti k'wajat, in ulal abal ejtal jeché' tsubax.

¹⁰An pulek awiltaláb in utsa' tám na Pablo k'al in k'ubakk'i abal ka káwin ani na Pablo in ulu enché':

—K'al yantam i kulbétaláb ne'ech kin káwin ta tamét abal ku lo'o tubá', pos u cho'ób abal yánich i tamub ta lújundhom ba jeché' an chabál. ¹¹Pos jelt xan ti ne'ech

ka ach'a', in ko'olich lajucháb a k'ítsá, in k'ale Jerusalén abal ku k'ak'na' na Dios. ¹²Yab in elnék tin káwlíx k'al ni jun xita', nibal u péjéxlin dhámal an atiklábtsik ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios, nibal ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb, nibal ba jachan' an bitsow. ¹³Yab jeye ne'ech kin ejto kin ulutsik ke tsubax xowa' tin utsátsik u t'ajámal. ¹⁴Por xowa' ne'ech tu utsa' ja'ich jeché': Naná' u t'ójontsal nin Diosil nu weje' pakélil jelt xan tin ulal an ít tsubaxtaláb xi jajá'tsik in utsál ke yab tsubax. Pos naná', u belál ejtal xowa' k'wajat dhutsadh ban tak'ixtaláb ani xowa' in dhutsámal jeye an t'iltsixtsik. ¹⁵Naná' jayéchk'i neye u belál xowa' jajá'tsik in belál, ke na Dios ne'ech kin ejdha' ti ít an chemélomtsik, xi alwa' iniktsik ani xi yab alwa' iniktsik. ¹⁶Jaxtám tu lé' ku kó'oy tsububudh nu itsích ech'ek'i tin tamét na Dios ani tin tamét an iniktsik.

¹⁷Tam tin xe'chinich cháb óx i tamub píl chabál, in witsiy ba nu chabálil abal ku pidhna' i tolmixtaláb ani i pikbantsixtaláb. ¹⁸Ja'ich in k'wajat u t'ajál jeché', tam tin elan ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios k'al cháb óx i judíotsik xi tál Asia. Jeché'tsik, tin ela' tam tin ok'nékich ku t'aja' an t'okeltaláb jelt xan ti yejat ka t'ajan. Por yab k'al yán i atiklábtsik nibal k'al i péjéxaláb. ¹⁹Ja'ich jachan' xi yejat ka tsíchtsik ani ka utey kin ulu max ani' lejtal tu waltsámaltsik. ²⁰Ani max yaba', ke xi jeché' k'wajattsik kin ulu max in eltsin tu walab tam tin lújundhá tin

tamét nin Junkulom Awiltalábil an judíotsik. ²¹Naná' tokot u ulúmal kawidh enché': "Tatá'tsik exom tin lújundhál abal u belál ke an chemélomtsik ne'ech ka ejdhá ti ít."

²²Tam tin ach'a'ich na Félix ejtal jeché', kom óltsidhich alwa' xan ti k'wajat jeché' an ít tsubaxtaláb, in jila' jeché' abal kin lejkiy tayíl ani in utsa'tsik enché':

—Tam ka tsích na Lisias, nin pulek ok'lékil an soldadotsik, tám ne'ech ku ok'oy tu lejkintsitsik an ti utsbixtaláb xa tsi'dhál.

²³Utsan tám an ok'lek soldadotsik k'al na Félix abal yab kin walka' na Pablo ani kin belkóm, por kin walka' ka álná ani ka tolmiyat k'al nin ja'úbitsik.

²⁴Tam ti wat'enekich cháb óx a k'ítsá, ulich juní na Félix, junax k'al na Drusila, nin tomtal. Jeché' na Drusila, i judío jeye. Na Félix in abna' ka kanyat na Pablo abal ka t'iltsin an ti belomtaláb k'al tin kwenta na Jesukristo. ²⁵Por tam ti na Pablo in t'iltsi abal yejattsik kin t'ajál ech'ek'i xowa' alwa', kin kuxyal xowa' in le'nál nin t'u'úl ani k'al tin kwenta jeye an lújundhaxtaláb xi ne'ech ka wa'chin tin ok'ontal an k'ij, jik'ey t'ajat na Félix ani in utsa' enché' na Pablo:

—Xo' ki k'aléché. Tam kin jolk'an, tám juní ne'ech ku abna' ki kanyat.

²⁶Na Félix yáníl t'ajat in abna' ka kanyat na Pablo ani u káw k'al jajá' abal in lé' kin chu'u max ka pidhan ti tumín k'al na Pablo ani anchan', ka walká na Pablo. ²⁷Cháb i tamub más tayíl, kale ti pulek awiltaláb na Félix ani ochich na Porsio Festo. Kom na Félix in lé' ka jilk'on alwa'

k'al an judíotsik, yab in walka' na Pablo.

Na Pablo tin tamét na Festo

25 Ulich tám na Festo ban chabál xi Sesarea abal ka ochichich an ti pulek awiltaláb ani óx a k'ítsá más tayíl, kale Sesarea abal ka k'ale Jerusalén.

²Taja' Jerusalén, an ok'lek pále'tsik ani an judíotsik xi más ultaláb, k'aletsik ba na Festo kin k'wajba' jun i utsbixtaláb abal na Pablo.

³Pakabédhá na Festo abal kin abna' ka ik'tat na Pablo ani ka tsi'dhá Jerusalén. Por xowa' jajá'tsik in ko'ol chalpadh, ja'ich ke in lé' kin abna' ka chemdhá ti bél na Pablo.

⁴Na Festo in tók'oytsik abal na Pablo k'wajat ti wik'nél Sesarea ani ke jajá' ne'ech ka k'ale taja' k'unat i k'ij. ⁵In utsa'tsik jeye enché':

—An awiltalábsik xi tatát'sik a kidhtal, awil ka k'ale Sesarea k'al naná' xita' kin ejto ani max jachan' an inik in walám, awiltsik ka utsbiy taja'.

⁶Na Festo k'wajay Jerusalén waxik o láju xóna' a k'ítsá ani tayíl, witsiy Sesarea. Tam ti jun tsudhelom ti ulnek Sesarea, buxkan ban k'wajtaláb xon tu buxkanal an lújundhom ani in abna' ka ik'tat na Pablo. ⁷Tam ti ochich na Pablo, utey an judíotsik xi tál Jerusalén ani in ulutsik abal na Pablo yán i pakdha' walastaláb in t'ajámal. Por ni jun xata' xowa' k'wajattsik in ulal, yab in ejto kin xalk'a' max tsubax. ⁸Na Pablo in ulu tám enché' abal kin lo'o tinbá':

—Naná' yab u t'ajámal ni jun xata' walats ban pulek atá xon

tu k'ak'náb na Dios. Yab u ch'ikat t'ajámal nin tak'ixtalábil an judíotsik, nibal nin tak'ixtal an lej pulek tak'ix romano.

⁹Por kom na Festo in lé' ka jilk'on alwa' k'al an judíotsik, in konoy enché' na Pablo:

—¿A lé'xe' ki k'ale Jerusalén abal tu lújundha' taja'?

¹⁰Na Pablo tók'on enché':

—In k'wajatich tin tamét an awiltaláb xu tak'nal k'al an lej pulek tak'ix romano xon ti yejat kin lújundhá. Pos jelt xan ta a cho'óbich alwa', naná' yab u waltsámal ni jun xata' nu at kidhtaltsik. ¹¹Max u t'ajámalak jun i walastaláb xi yejat ku jalbiy k'al i chemlá, awil kin chemdhá; por xo', kom yab tsubax xowa' k'wajat tin usnal, ni jun xita' yab in ko'ol i awiltaláb ti kin pidhna' k'al jajá'tsik. Naná' u lé' ke jajá' t'ajat an lej pulek tak'ix romano ti kin lújundha'.

¹²Na Festo in konoy tám ok'ox nin tolmiwálsik xant'éy kin t'aja'. Tam ti ok'on ti t'ilólótsik, in utsa' enché' na Pablo:

—Kom a konyal abal a lé' ki lújundhá k'al jajá' t'ajat an lej pulek tak'ix romano, pos taja' ne'ech tu aba'.

Na Pablo tin tamét an pulek tak'ix Agripa

¹³Cháb óx a k'ítsá más tayíl, an pulek tak'ix Agripa ani na Berenise, ulichtsik Sesarea abal kin chapnédha' na Festo. ¹⁴Kom k'wajaytsik taja' yán a k'ítsá, na Festo in t'iltsi an pulek tak'ix romano xowa' wa'ach k'al tin kwenta na Pablo. Enché' tin utsa':

—Teché' k'wajat jun i inik ti wik'nél xi jiladh al wik'axte' k'al na Félix. ¹⁵Tam tin k'ale Jerusalén, an ok'lek pále'tsik ani nin ok'lékil an judíotsik tin k'wajbantsitsik jun i utsbixtaláb k'al tin kwenta jeché' an inik, tin utsálsik abal ku ulu ka chemdhá. ¹⁶Naná' u tók'oytsik ke an awiltaláb xi Roma yab in ujnámal kin pidhna' ka chemdhá ni jun xita', max yab ka walká ok'ox kin lo'o tinbá' tin tamét an utsbixtsik k'al tin kwenta xant'ok'ál tu utsbiyáb. ¹⁷Jaxtám, tam ti jajá'tsik tsích teché', yab in k'wajay owat tin chalpax. Támki jun tsudhelom tin buxkan ban k'wajtaláb xon tu t'ajnal an lújundhaxtaláb ani u abna' ka ik'tat jachan' an inik. ¹⁸Por xi ulichtsik ti utsbix, yab in ulu ni jun xata' xi k'alpidhich t'ajat ti walats jelt xan ti naná' u chalpayámal. ¹⁹Xowa' tokot in ulaltsik, ja'ich k'al tin kwenta in belomtaltsik ani in t'iláltsik jun i inik xin bij ta Jesús xi chemnekich, por na Pablo in ulal abal ta' k'wajat ejat. ²⁰Kom yab u cho'ób xant'éy ku t'aja' k'al jun xata' jelti jeché', u konoy na Pablo max in lé' ka k'ale Jerusalén abal ka lújundhá taja' k'al jeché' tin kwenta. ²¹Por kom na Pablo in konoy abal in lé' ka lújundhá k'al an lej pulek tak'ix romano Awgusto, u ulu abal ka kó'yat ban wik'axte' asta ku abna' taja'.

²²Utsan tám enché' na Festo k'al na Agripa:

—U lé' neye ku ach'a' xant'éy in ulal jachan' an inik.

Tók'oyat enché' k'al na Festo:

—Kalám ne'ech ka ach'a'.

²³Tam ti jun tsudhelom, na Agripa ani na Berenise ulichtsik t'ojodh ani ochich ban altá junax k'al nin ok'lékiltsik an soldadotsik ani k'al an ultaláb iniktsik xu k'wajíl ba jachan' an bitsow. Na Festo in abna' ka ik'tat na Pablo ²⁴ani in ulu tám enché':

—Pulek tak'ix Agripa ani pay'lomlábsik xi junkunék teché' k'al wawá', jé' k'wajat jeché' an inik. Yán an judíotsik tin utsál ke jajá' yab i alwa' inik. Anchan' in ulal an judíotsik xu k'wajíl Jerusalén ani xi teché'tsik Sesarea. Yab in kubdhálsik kin ulu ke yejat ka chemdhá jeché' an inik. ²⁵Por naná' yab u eltsal ni jun i walastaláb púlek xi yejat kin jalbiy k'al i chemlá. Kom tin kotsámal abal in lé' ka lújundhá k'al na Awgusto, an lej pulek tak'ix romano, u ulúmalich abal ne'ech ku abna' taja'. ²⁶Ani kom yab u ko'ol chalpadh xant'éy ku dhutsuntsi nu ajátik an lej pulek tak'ix romano k'al tin kwenta na Pablo, u tsi'dhámal ta tamétsik. Tatá', pulek tak'ix Agripa, awil ka lújundhá' abal ku chu'u max anchan' ku ela' jun xata' xant'éy ku dhutsuntsi an lej pulek tak'ix romano. ²⁷Pos yab u ach'ál alwa' ku abna' jun i wik'nél, max yab ku dhutsa' xant'om walastaláb in t'ajámal.

Na Pablo in óltsi an pulek tak'ix Agripa xantok'ál tu walbiyáb

26 Utsan tám enché' na Pablo k'al na Agripa:

—Awil ki káwin abal ka lo'o tabá'.

In dhaya' tám nin k'ubak na Pablo ani in tuju ti káw enché' abal kin lo'o tinbá':

²—In kulbél t'ajat abal ne'ech ku ejto tin káw ta tamét pulek tak'ix Agripa abal ku ejto ku lo'otubá' k'al ejtal xowa' in usnal k'al nu at kidhtaltsik. ³Pos tatá' a exlál ejtal xowa' in ujnámal kin t'aja' an judíotsik ani k'al tin kwenta jeye xowa' u k'wajat xo' i káwlixnál. Jaxtám tu kontsal abal ti kin axtsi k'al i k'ayúmtaláb.

**Xowa' in t'ajámal na Pablo
tam ti yabél u belom**

⁴Ejtal an judíotsik, xi ja'ich nu kidhtaltsik, in cho'ób xan tin xe'chinék ba nu chabánil ani Jerusalén tam tin kwitóle. ⁵In cho'óbsik jeye jeché' ani ne'ech kin ejto kin ulu abal tsubax, max in lé'. Ke naná' in fariseo neye asta tin kwitóle ani in kidhtalábwi'ik k'al an junkunél xi más lujattsik tin beldhál an belomtaláb. ⁶Xo' in tsi'dhats teché' abal kin lújundhá k'al tin kwenta abal u belál ke na Dios ne'ech kin ejdha' ti ít an chemélomtsik, jelt xan tin utsámal ni weje' pakéiltsik. ⁷Xi lajucháb an kidhtaláb xi Israel xi wawá' i kidhtal, in aytsím kin t'aja' na Dios xan tin ulúmal. Jaxtám tin k'ak'náaltsik na Dios ani in t'ójontsal akal i k'ij. Ja'ich k'al jeché' an aytsixtaláb, pulek tak'ix Agripa, tin utsbiyaltsik xo' nu at kidhtaltsik. ⁸¿Awxe' tatá'tsik yab a belál ke na Dios in ejdhál ti ít an chemélomtsik?

**Xan ti na Pablo ti xe'chinék
in at'ál an belomtsik**

⁹Naná' u chalpayalwi'ik ke yejat ku t'aja' yán xata' abal ku tamk'uy

xin belálchtsik na Jesús xi Nasaret. ¹⁰Jeché' u t'aja' jeye anchan' ban bitsow Jerusalén. K'al tin tak'ixtal an ok'lek pále'tsik, yán i belom u baliy al wik'axte'. Tam u chemdháb an belomtsik, u ulal neye abal alwa'. ¹¹Yáníl u at'ax t'ajtsámaltsik abal u lé' ku t'aja' kin odhbijiy na Jesús. Jeché' u t'ajámal putálk'i ban atátsik xon tu t'ajnal an junkuntaláb ani u at'áaltsik t'ajat ke asta in k'alel ku aliy píl bitsow abal ku at'ax t'ajtsitsik.

**Na Pablo in t'ila' juní xan ti tujeý ti
belom**

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹²K'al jeché' tin kwenta tin ne'ech ban bitsow xi Damasko, in abnék ani in pidhnék ti awiltaláb k'al nin ok'lékiltsik an pále'tsik. ¹³Por ti bél, pulek tak'ix Agripa, tam ti ch'ejelich xóna' a k'ítsá, u chu'u jun i tajaxtaláb xi tál walk'i'. Jeché' an tajaxtaláb más tajax ke nin tajáx na k'ítsá ani tu wiliy k'al nin tajáx. ¹⁴Ejtal tu éb u kwajlan chabál ani u ach'a' tin tawnáb enché' k'al jun i káwintaláb xi ebreo: “Sawlo, Sawlo, ¿jant'ók'i tin at'ál? Exom a yajlombédhál tatá'k'i tabá', jelt xan tin t'ajál an ko'nél tam in chochbiyal an ch'upidh pat'ál.” ¹⁵U ulu tám enché': “¿Jita' pé teye, Ja'úb?” An Ajátikláb tin utsa' enché': “Naná' nin Jesús, xi tatá' a at'ál. ¹⁶Por ki ch'akách ani ki kubey, pos Naná' u xalk'ám tubá' ti kin chu'u abal tu utsa' ti kin t'ójontsi ani ka t'ila' xowa' exom a chu'tal xo' ani xowa' ne'ech jeye ka chu'u ku t'aja' más tayíl. ¹⁷Xo' ne'ech tu aba' ka t'iltsi xi yabtsik u

judío an ti tsubaxtaláb xi k'al Naná' tu kwenta. Ne'ech tu beletna' abal yab xata' ki t'ajtsin k'al an judíotsik ani k'al xi yabtsik u judío jeye. ¹⁸Tu abál taja' abal ka lamtsitsik an tin wal ani yabich más ka xe'chintsik ban jik'waxtaláb. Ka xe'chinichtsik jeye ban tajaxtaláb abal kin bela'ichtsik na Dios ani yabich ka k'wajaytsik teykómte k'al nin cháp an lej at'ax. Ti kin bela'ichtsik abal ka pakwantsatich tin walastalábil ani kin bach'utsik jeye xowa' ne'ech ka pidhan k'al na Dios junax k'al xu dhabalábich k'al Jajá'."

Na Pablo in t'aja' xowa' utsan k'al an Ajátikláb ban xalk'antsixtaláb

¹⁹Jaxtám, pulek tak'ix Agripa, yab u ch'ikat t'aja' xowa' in utsan k'al an Ajátikláb ban xalk'antsixtaláb xi tsích walk'i'. ²⁰Ok'ox tu t'iltsitsik an ti alwa' t'ilab an atiklábtsik xu k'wajíl Damasko. Tayíl u t'iltsitsik xi Jerusalén, xi putálk'i ban chabál xi Judea ani xi yabtsik u judío jeye. U utsálsik abal kin jila'ichtsik ti walablom ani kin bela'ich na Dios, kin t'aja'ichtsik xowa' alwa' abal kin xalk'a' ke in jilámalichtsik ti walablom. ²¹Ja'ich k'al jeché' tin kwenta nu at kidhtaltsik tin yak'wámal ban pulek atá xon tu k'ak'náb na Dios ani in lé'tsik ti kin chemdha'. ²²Por k'al tin tolmintsixtal na Dios u óntsal ku t'ila' jeché' asta xo'. Ejtalk'itsik u t'iltsal an ti alwa' t'ilab, ts'itsik ani pakdha'. Yab u jalk'untsal ni jun xata' xowa' an t'iltsixtsik ani na Moisés in ulúmaltsik ke ne'ech ka támun. ²³Jajá'tsik ja'ich nin ulúmal

ke an Kristo ne'ech ka chemdhá ani ke ja'ich xi ne'ech ka okxin ka ejech ti ít abal kin t'iltsi xan ti ne'ech ka lo'ey ni kidhtaltsik ani xi k'e'et jeye an atiklábtsik.

Na Pablo in utsál an pulek tak'ix Agripa abal ka belmáchich jeye

²⁴Tam ti na Pablo in ulu ejtal jeché' abal kin lo'o tinbá', na Festo kawidh tin ulu enché':

—iPablo, Tatá' i olmanal! A óntsámalich t'ajat ta exóbal, jaxtám ta olmanékich.

²⁵Por na Pablo tók'on enché':

—Yab in olmanal, pulek awilaláb Festo; lujat ani tsubax xowa' in k'wajat u ulal. ²⁶Jé' k'wajat an pulek tak'ix Agripa, xin exlál alwa' ejtal jeché'. Jaxtám tin k'wajat tin káw tin tamét jajá' k'al ni jun i jík'ib. U cho'ób alwa' ke jajá' in cho'ób alwa' ejtal jeché', pos yab chinat ti támnék. ²⁷Pulek tak'ix Agripa, ¿a belálxe' jeché' xowa' in ulúmal an t'iltsixtsik? Naná' u cho'ób alwa' abal a belál.

²⁸Utsan tám enché' k'al na Agripa:

—Wé'ichwi'ik t'ajat ti kin t'aja' ku bela' neye na Kristo.

²⁹In ulu tám enché' na Pablo:

—Pos max wé'ich o yaba', u lé'ak max na Dios kin le'na' ke yab tatá'k'i, ejtal xi k'wajat in ach'ál xowa' u ulal, ka belmáchaktsik jeye jelti naná' maske yabtsik ja' wik'adh k'al jelti jeché' an pat'álsik.

³⁰Tam ti na Pablo in ok'oy kin ulu jeché', ch'akay an pulek tak'ix ani an pulek awilaláb jeye. Ch'akay jeye na Berenise ani ejtal xi tá' ti buxutsik, ³¹k'ale píl abal kin

t'ila'tsik jeché'. Ani u útsáxtsik enché' jajá'k'itsik:

—Jeché' an inik yab in t'ajámal ni jun xata' xi yejat kin jalbiy k'al i chemlá, nibal ela' yejat ka kólyat balidh ban wik'axte'.

³²Ani na Agripa in utsa' enché' na Festo:

—Awilichakwi'ik ka walká jeché' an inik max yabak in konyámal ka lújundhá k'al an lej pulek tak'ix romano.

Na Pablo abnájich Roma

27 Tam ti ulwatich abal ne'ech ku abná Italia, na Pablo ani xi k'elet jeye an wik'néltsik, pidhná ba jun i ok'lek soldadotsik xu bijyáb ta Julio, xin tak'yal jun kwene' i soldadotsik. Jeché' jun kwene' an soldadotsik, u bijyáb Awgusto. ²Pos u balin ba jun i tan xi tál ban bitsow xu bijyáb Adramitio, xi ne'ech ban bitsowtsik xi Asia. Tá' jeye ti k'wajat na Aristarko k'al wawá', jajá' u k'wajíl Tesalónika, an bitsow xu tak'nal Masedonia. ³Tam ti jun tsudhelom, u ulich ban bitsow xi Sidón. Taja', kólyat na Pablo k'al na Julio k'al yantam i k'ak'naxtaláb, pos walká ka k'ale kin álna' nin ja'úbsik abal ka tolmiyat k'al jajá'tsik. ⁴Tam tu kaléch Sidón, i jila' ti k'watab an chabál xi Chipre kom an ik', ti tamét tu waw'nal. ⁵I wat'na' an pujal tin tamét in waltsik an ja' xi Silisia ani xi Panfilia ani u ulich ban bitsow xin bij Mira, jun i bitsow xu tak'nal Lisia.

⁶An ok'lek soldadotsik in ela' taja' jun i tan xi tál Alejandría ani ne'ech Italia. Taja' tu utsa' ku balin

abal ki óntsi an bél. ⁷Yán a k'ítsá tu belal k'ayúmk'i ani k'al yantam i t'ojláb tu ulich tin tamét an bitsow xi Gnido. Kom bél ti tamét tu waw'nal an ik', u wat'ey tin tamét Salmón ani i malintsi an chabál xi Kreta. ⁸I óntsi tu belal k'al i cháp'láb tin waltsik an ja', u ulich ba jun i kubtaláb xin bij Buenos Puertos, k'unat ban bitsow xi Lasea.

⁹Kom i k'ibdhámalich t'ajat yán i k'ij ani k'ak'adhich t'ajat ku beley ban pujal abal exomich ti k'unel nin chamáy, jaxtám na Pablo in tak'iytsik ¹⁰ani in utsa'tsik enché':

—Ja'úbsik, naná' u chu'tal abal jeché' an belách ne'ech t'ajat ka k'ak'adhmé, ne'ech ki k'ibdha' an tan ani an kitálábsik. Yab tokot já'k'i, asta tá' weye ku chemech.

¹¹Por an ok'lek soldadotsik más in exbantsi an dhabal tan ani an beldhom ké xowa' in ulu na Pablo. ¹²Kom ba jachan' an kubtaláb yab alwa' abal kin wat'na' taja' nin chamáy, yán an atiklábtsik xin chalpay abal más alwa' ku kale taja' ani ki chu'u max ki ejto ku ulich Fenise, jun i kubtaláb xi Kreta xi k'wajat in lujtal xon tu kalel na k'ítsá ani ki wat'na' taja' nin chamáy.

An ik'ladh áb xi ulich ban pujal

¹³Kom tujeý tám ti waw'nal k'ayúm an ik' xi tál alál, in chalpaytsik abal alwa' ki óntsi an belách. Pos u kale ani i óntsi tu belal tin waltsik an ja' xi Kreta. ¹⁴Por lej wé' más tayíl, tujeý ti waw'yáb an tan k'al jun i chapik ik' xu bijyáb Ewroklidón, xi tál ebál. ¹⁵Jeché' an ik', tujeý kin júna' an

tan. Kom yab i ejtowal ku beley abal tu tamk'uyal an ik', i walka' ti ku júna'. ¹⁶U wat'ey tin kúx jun i chakam chabál xu bijyáb Klawda, taja' yab lej k'alpidh chapik ti wa'udh an ik' ani k'al yán i t'ojláb ti ejto ki k'adhba' an chakam tan xu tál i kinkóm. ¹⁷Tam tu ok'onich ki k'adhba' an chakam tan, malyat an tan abal ka likey ani yab ka pakchun. Kom i ch'ejnál ka xak'pan an tan ban kidhiblom xu bijyáb Sirte, pa'bantsat an ti k'udhk'um xi k'ál tu beldháb an tan ani in walka'tsik ka júná k'al an ik'. ¹⁸Tam ti jun tsudhelom, kom bél t'ajat chapik an ik'ladh áb, in tujutsik kin pet'na' ban pujal an kitáláb xin ne'dhál an tan. ¹⁹Tin óxláb a k'ítsá, i pet'na' jeye k'al i k'ubak ejtal xowa' u éynáb ban tan. ²⁰Owéch t'ajat yab u xalk'anal na k'ítsá nibal na óttsik ani kom in óntsal an ik'ladh áb, yabich i chalpayal max ne'ech ki ejto ku lo'ey.

²¹Kom nakatic i k'ij yab xata' i k'apúmal, kubey na Pablo junax ch'ejel xon ti jajá'tsik k'wajat ani in ulu enché':

—Ja'úbitsik, másakwi'ik alwa' max tin exbantsámalaktsik ani u jilk'onékek Kreta. Anchan' yabak i tamúmal ejtal jeché', nibalak i k'ibdhámal an kitáláb. ²²Por xo', tu utsátsik abal yab ka jila' tabá', pos ni jun xita' xi tatá'tsik yab ne'ech ka chemech, tokot ne'ech ka k'ibchon an tan. ²³Pos jeché' i akal, u chu'u jun in t'okat abatwálejil na Dios. Jeché' na Dios, ja'ich xi naná' u k'ak'nál ani u t'ójontsal. ²⁴An t'okat abatwále tin utsa' enché': “Pablo, yab ki jik'ey, pos tatá' ko'ol

ki utey ban lej pulek tak'ix romano ani k'al tatá'k'i ta kwenta, na Dios yab ne'ech kin walka' ka chemech ni jun xita' xi k'wajat junax k'al tatá' ban tan.” ²⁵Ja'úbitsik, jaxtám tu utsátsik abal yab ka jila' tabá', pos naná' u beltsal xowa' in ulal na Dios ani u cho'ób alwa' abal anchan' ne'ech ka támun jelt xan tin utsa' an t'okat abatwále. ²⁶Ko'ol ki ela' jun i chakam chabál teché' ban pujal.

²⁷Jun i akal, tam tin cháblábich i semana tu belal, u k'wajat ban pujal xu bijyáb Adriático ani u júnáb túk'i túk'i k'al an ik'. Tam ti ch'ejelich i akal, an iniktsik xu t'ojnal taja' ban tan in chu'utsik abal exomich tu ulel ba jun i chabál. ²⁸In lejbantsitsik nin ówtsík an ja' ani in chu'u abal jun inik lajuakak i metro in ko'ol. Más tayíl in lejbantsitsik juní ani in chu'u abal jun inik búkich tám i metro in ko'ol. ²⁹Kom in ch'ejnátsik kin tamu an pakdha' t'ujub, in baliy ban ja' tin kúx an tan, ché' i pat'átsik xin kubdhál k'ál an tan ani kom u jik'éltsik, in lé'ich t'ajat kin chu'utsik ka tsudhey. ³⁰Por an iniktsik xi taja' u t'ojnal ban tan, in chalpayaltsik ka ájlách, jaxtám tin tujutsik kin pa'ba' an chakam tan ban ja', in wáynátsik jelti max exom in balyal an pat'átsik xi ok'ox xi k'ál tin kubdhál an tan. ³¹Por na Pablo in óltsi an ok'lek soldadotsik ani an soldadotsik jeye. Enché' tin utsa'tsik:

—Max jeché'tsik ka k'ale, yab ne'ech ka ejto ki lo'eytsik.

³²An soldadotsik in kotsi tám tin wik'áb an chakam tan ani in walka' ka kwajlan ban ja'.

³³Tam ti exomich ti tsudhél, na Pablo in utsa'tsik ejtal abal ka k'apúch. Enché' tin ulu:

—In ko'olich cháb i semana ke tatá'tsik yab i waya! nibal a k'apúmaltzik xata'. ³⁴Jaxtám, tu kongsaltsik ti alwa'taláb abal ka k'apu ela' wetsik i k'apné! abal tatá'tsik ta alwa'bíl. Pos ni jun xita' yab ne'ech kin k'ibdha' ni jun in xi'íl xin ko'ol bin ók'.

³⁵Tam ti na Pablo in ulu jeché!, in téyna' an pan ani in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios tin tamét ejtal xi ta' ti k'wajattsik. In peja'ich tám ani in tuju kin k'apu. ³⁶Ejtal in pubédha'tsik nin ejattal ani k'apúchtsik jeye. ³⁷Nin yaníl xi taja' tu k'wajat ba jachan' an tan, cháb i bo' inik k'al ox inik lajuakak i atiklábtsik. ³⁸Tam ti ajwéchtsik, in pet'na'tsik an trigo ban pujal abal ka ik'owmé an tan.

Ju'chun an tan ban ja'

³⁹Tam ti tsudhey, an iniktsik xu t'ojnal ban tan, yab in exla'tsik an chabál xin chu'tal. Por in chu'utsik jun i kubtaláb ba jachan' an ja' xon ti yab lej owtsik ani in ulu abal ne'ech kin chu'utsik max kin ejto kin utu taja' an tan. ⁴⁰In kotsi tám tin wik'áb an pat'ál xin kubdhál k'ál an tan ani taja' tin jila'tsik alk'idh ban ja'. In polk'antsi an ti xaltsixtaláb xu éynal abal ka beldhá k'ál an tan. In paltsi jeye t'ek'at an tan an ti k'udhk'um xi ok'ox abal ka waw'yat k'al an ik' ani in tujúch tám ka utey an tan xon ti yab owtsik an ja'. ⁴¹Por ulich asta xon tu támúx an ja' xu ádhil ani taja' ti xak'pan ban kidhiblom. Nin ók'

an tan jilk'on xapat ban kidhiblom, nibal ela' u ejtowáb ka yoywat ani nin kúx, tujéch ti pakwáb k'al in cháp an múlák' ja'. ⁴²An soldadotsik in le'na' tám kin chemdha' an wik'néltzik abal yab ka ájláchtsik kowal. ⁴³Por an ok'lek soldadotsik, kom in lé' kin lo'o na Pablo, yab in walka' kin t'aja'tsik anchan', tokot in ulu ke xin wit'áltzik ti kowal, ka okxintsik kin pet'na' tinbá' ban ja' abal ka ulich kowal asta ban chabál. ⁴⁴Ani xi yab in wit'áltzik ti kowal, in utsa' ka puneytsik ba okcha' o bin pej mats an tan. Anchan' ti ulichtsik ejtal juntam anik'i ban chabál.

Na Pablo ban chabál xi Malta

28 Tam tu lo'enekich ejtal tu éb, i cho'óbná' ke jachan' an chabál in bij Malta. ²An k'wajíltzik xi taja', tu bach'utsik t'ajat alwa'; pos in jok'pa'tsik i k'amal abal exom an áb ani chamay ani tu kaniy ejtal tu éb ku utey tu dhilal. ³In pena' tám na Pablo wé' i waynek dhi' ani k'wajat in umtsal an k'amal, por jun jik'towál ti kale jun i chan k'al in k'ák'íl an k'amal ani palk'an bin k'ubak na Pablo. ⁴Tam ti an atiklábtsik xu k'wajíl taja' in chu'u palat an chan bin k'ubak na Pablo, útsáxintsik enché': —Jeché' an inik i chemdhax inik xóna', pos maske in jek'a' an chemlá ban pujal, bélk'i ne'ech ka chemech abal ch'ik'an k'al an chan.

⁵Por in tinína' an chan ban k'amal ani na Pablo yab xata' in tamu. ⁶Ejtaltsik k'wajat in aytsím kin chu'u ka málin o jun jik'towál ka kwajlan chemnek; por tam ti

owéech ti aytsixtsik ani in chu'u abal yab xata' in tamu, in jalk'uytsik nin chalab ani in tuju kin ulutsik ke na Pablo ja'ich jun i dios.

⁷K'unat ba jachan' an kubtaláb xon tu k'wajat, ta' ti k'wajat nin chabáilil na Publio, an ultaláb inik xi ba jachan' an chabál xi Malta. Jajá' tu bach'u ani tu koydha' óx a k'ítsá tin k'imá'. ⁸Tam ti jachan' i k'ij, nin táta' na Publio ta' ti kwachat abal u k'ak'éil ani in ko'ol i kotox tsukúl. K'ale ti álnáb k'al na Pablo; tam ti na Pablo ok'on kin kontsintsi, in k'wajba' nin k'ubak bin éb an ya'ul ani in jeldha'. ⁹Tam ti an atiklábtsik in ach'a' jeché', ulich jeye ba na Pablo an ya'ultsik xu k'wajíl ba jachan' an chabál ani jeldhátsik. ¹⁰Yán xowa' alwa' u t'ajtsin k'al jachan' an atiklábtsik. Más tayíl, tam tu balinich juní ban tan, u pidhan kidhat xowa' ne'ech ki yéntsi abal an belách.

Na Pablo ulich Roma

¹¹Tam tu k'wajách óx a ích' ba jachan' an chabál, u balin ba jun i tan xin wat'námal taja' nin chamáy; jachan' an tan, ja'ich jun i tan xi Alejandría ti tál ani in ko'ol ch'ilbadh an diostsik xu bijyáb Kástor ani Pólux. ¹²Tam tu ulich ban bitsow xi Sirakusa, u k'wajay taja' óx a k'ítsá. ¹³Tam tu kale Sirakusa, i óntsi an belách tin waltsik an ja' asta tu ulich Rejio. Tam ti jun tsudhelom, wa'un an ik' xi tál alál ani tin chábláb a k'ítsá u ulich Puteoli. ¹⁴Taja', i ela' cháb óx i kidháblábsik xi tu pakabédha' abal ku k'wajay k'al jajá'tsik jun i semana; más tayíl, u k'aléech

tám Roma. ¹⁵An kidháblábsik xi Roma, in ach'ámalichtsik abal ne'ech ku ulich; jaxtám ti kaletsik abal ti ku tamu ban bitsow xin bij Foro de Apio ani ban kubtaláb jeye xu bijyáb Tres Tabernas. Tam ti na Pablo in chu'utsik, in pidha' ti jalbintsixtaláb na Dios ani in ach'a' abal likedhantsat t'ajat tin ejattal. ¹⁶Tam tu ulich Roma, an ok'lek soldadotsik in pidhna' an wik'nélsik bin ok'lékil xu belkolsik an ti wik'axte', por na Pablo walká ja' ka k'wajay píl, belkómte k'al jun i soldado.

Na Pablo in t'ila' Roma an alwa' t'ilab

¹⁷Tam tin óxlábich a k'ítsá ti ulnek na Pablo, in abna' ka kanyat an judíotsik xi más ultaláb xi taja' Roma ani tam ti junkuntsik, in utsa' enché':

—At kidhtaltsik, naná' yab xata' tu waltsámal an judíotsik nibal u ch'ikat t'ajtsámal tin tak'ixtal ni weje' pakéiltsik, por in pidhná Jerusalén abal kin wik'an k'al an romanotsik. ¹⁸Tam ti ok'on ti kin lújundha'tsik, in lé'wi'ik ti kin walka' abal yab tin eltsitsik ni jun i walastaláb xi wejat ku jalbiy k'al i chemlá. ¹⁹Por an judíotsik yab in le'na'. Jaxtám tu konoy abal kin lújundhá k'al an lej pulek tak'ix romano, por yab abal u ko'ol jun xata' xant'ok'ál ti ku utsbiy nu kidhtaltsik. ²⁰Ja'ich k'al jeché' tin kwenta tu kanyámaltsik. Abal tu chu'utsik ani abal ku t'ilololách. Pos teché' in k'wajat wik'adh k'al i pat'ál k'al tin kwentak'i an aytsixtaláb xi ko'ol, wawá' xu israelita.

²¹Utsan tám enché':

—Wawá' yab i bach'úmal ni jun i dhutsadh úw xi tál Judea abal ku óltsin xant'éy wa'ach k'al tatá' ta kwenta, nibal tsi'nek ni jun i judío xi tuwa' abal ti ku t'íltsi max tatá' i utsbidh. ²²Por i lé' ki ach'a' xant'éy a chalpayal k'al tin kwenta jeché' an ít junkuntaláb, pos i ach'ámalich abal putálk'i tu at'nal.

²³Anchan' pé, bijtsin jun i k'ij xowk'i ti ne'ech ka t'íltsin xowa' nin lé' kin cho'óbna'tsik ani junkun yán i a atiklábtsik xon ti k'waját na Pablo. Dhajaw tin tuju ti t'ílsix k'al tin kwenta xan tu tak'ix na Dios asta dhamuy. In t'ílsaltsik an ta Jesús ani in óltsaltsik xan tu t'ílnal bin tak'ixtal na Dios xin jílám dhutsadh na Moisés ani bin dhulábil an t'ílsixtsik. ²⁴Taltsik in belál xowa' in ulal na Pablo ani taltsik, yaba'. ²⁵Ani kom yabtsik jununúl nin chalab, in tuju ti k'aleltsik. Utsantsik tám enché' k'al na Pablo:

—Tsubax t'ajat ti utsan k'al an T'okat Ejattaláb ni weje' pakéiltsik, tam ti utsantsik enché' k'al an t'ílsix Isaías:

²⁶Ki k'ale ani ka utsa' enché' nú na at kidhtaltsik:

Ne'ech ka ach'a'tsik, por yab ne'ech ka exbay;
ne'ech ka chu'utsik, por jelti max yab a chu'tal.

²⁷Abal nin itsích jeché' an atiklábtsik, in chapikmédhámal t'ajat, wetsik t'ajat tin ach'álsik k'al nin och'oxtal.

Mut'utsik tin ko'ol nin wal; abal yab ka chu'xintsik k'al nin wal,
nibal ka och'xintsik k'al nin och'oxtal.

Yab kin exbaytsik k'al in itsích, nibal ka uteytsik k'al Naná' abal ku jeldha'.

²⁸Ka cho'óbna'tsik pé, ke xo', jeché' nin lo'oxtalábil na Dios ne'ech ka t'íltsin xi yabtsik u judío ani ne'ech ja' kin exbaytsik.

²⁹Tam ti na Pablo in ok'oy kin ulu jeché', k'ale an judíotsik ani u káwlíxtsik t'ajat jajá'k'itsik.

³⁰K'wajay na Pablo ba jachan' an matidh atá, cháb i tamub ani in bach'wal ejtaltsik xu ulel ti álnax.

³¹K'al ni jun i jík'ib tin óltsal an atiklábtsik xan tu tak'ix na Dios, in ok'tsaltsik k'al tin kwenta an Ajátikláb Jesukristo ani yab u tamk'uyáb k'al ni jun xita'.